

Helyi Esélyegyenlőségi Program

Marócsa Község Önkormányzata

2023-2028

Tartalom

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP).....	3
Bevezetés.....	3
A település bemutatása.....	3
Értékeink, küldetésünk.....	9
Célok.....	10
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE).....	11
1. Jogszabályi háttér bemutatása.....	11
2. Stratégiai környezet bemutatása.....	11
3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége.....	15
4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység.....	37
5. A nők helyzete, esélyegyenlősége.....	53
6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége.....	60
7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége.....	67
8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása.....	72
9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága.....	74
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT).....	75
1. A HEP IT részletei.....	75
A helyzetelemzés megállapításainak összegzése	75
Jövőképünk.....	77
2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT).....	78
3. Megvalósítás.....	87
3.1 A megvalósítás előkészítése	87
3.2 A megvalósítás folyamata	87
3.3 Monitoring és visszacsatolás	91
3.4 Nyilvánosság	91
3.6 Érvényesülés, módosítás	92
4. Elfogadás módja és dátuma.....	93

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)

Bevezetés

Összhangban az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló **2021.06.30-án módosított 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet alapján megjelent Belügyminisztérium „Módszertani útmutató a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjaihoz és a program felülvizsgálatához” c. dokumentum szerint átdolgozva**, Marócsa Község Önkormányzata Esélyegyenlőségi Programban rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.

Az önkormányzat vállalja, hogy az elkészült és elfogadott Esélyegyenlőségi Programmal összehangolja a település más dokumentumait¹, valamint az önkormányzat fenntartásában lévő intézmények működtetését. Vállalja továbbá, hogy az Esélyegyenlőségi Program elkészítése során bevonja partneri kapcsolatrendszerét, különös tekintettel a köznevelés állami és nem állami intézményfenntartóira.

Jelen helyzetelemzés az Esélyegyenlőségi Program megalapozását szolgálja.

A település bemutatása

Marócsa község a Dunántúl és Baranya megye déli részén, az Ormánságban elhelyezkedő zsáktelepülés, így közúton csak Sellye és Kákics irányából elérhető, az Okorág irányába haladó országútról leágazó mellékúton. A település Sellyétől 8 km, Szigetvártól 35 km, Siklóstól 47 km, míg Pécestől 50 km távolságra fekszik.

A település nevét már a XIV. században említik oklevelek, akkor még Morocha, Morol, Morolcha, majd Morossa elnevezéssel. Az akkoriban csupa faházból álló falu később teljesen leégett, majd a török időkben újjáépítették. A XVI.-XVII. században a település lakossága megközelítette a 800 főt.

Református templom Marócsán

Forrás: Önkormányzati adattár

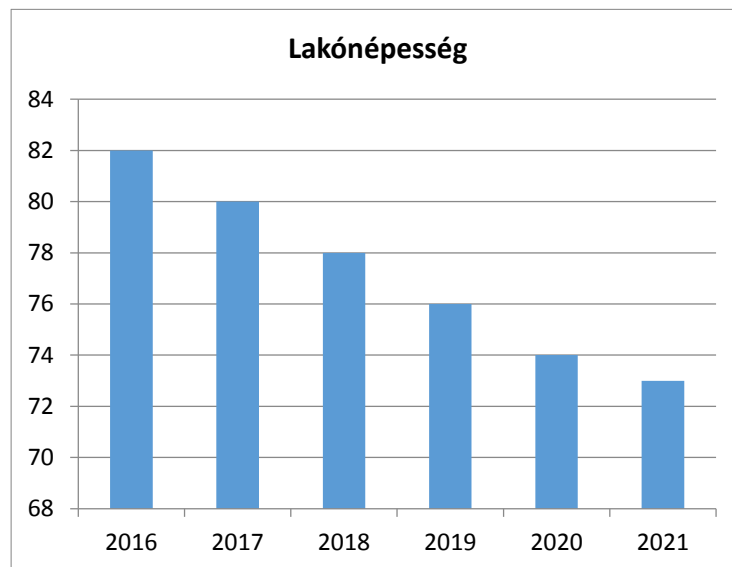
¹ Költségvetési koncepció, Gazdasági program, Szolgáltatástervezési koncepció, Településfejlesztési stratégia, Településrendezési terv, Településszerkezeti terv, Településfejlesztési koncepció

A község a Sellyei Járás területén fekszik, amely a kedvezményezett járások besorolásáról szóló 290/2014. (XI. 26.) Korm. rendelet értelmében a „Komplex programmal fejlesztendő járások” közé sorolható. Továbbá a települést a kedvezményezett települések besorolásáról és a besorolás feltételrendszeréről szóló 105/2015. (IV. 23.) Korm. rendelet szerint a „Társadalmi-gazdasági és infrastrukturális szempontból kedvezményezett települések között találjuk.

Az egyébként is aprófalunak tekinthető Marócsa lakónépessége az elmúlt időszakban tovább csökkent, az elmúlt hat évben mintegy 11%-os népességfogyást eredményezett, melynek következményeként napjainkban mindössze 73 fő él a településen.

1. számú táblázat - Lakónépesség száma az év végén		
Év	Fő (TS 001)	Változás
2016	82	bázis év
2017	80	97,56%
2018	78	97,50%
2019	76	97,44%
2020	74	97,37%
2021	73	98,65%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Az állandó népesség számát ugyanúgy értelmezzük, mint a bejelentett állandó lakosságot. Tehát az adott településen bejelentett lakóhellyel (állandó lakással) rendelkező személyek tartoznak az állandó népesség körébe, függetlenül attól, hogy van-e máshol bejelentett tartózkodási helyük (ideiglenes lakásuk), vagy az összeírás eszmei időpontjában jelen voltak-e személyesen.

Amikor az állandó népesség összetételét nemek szerint szétválasztjuk, egyrészt azt látjuk, hogy körülbelül egyenlő számban vannak jelen a településen, másrészt nagy különbséget tapasztalunk

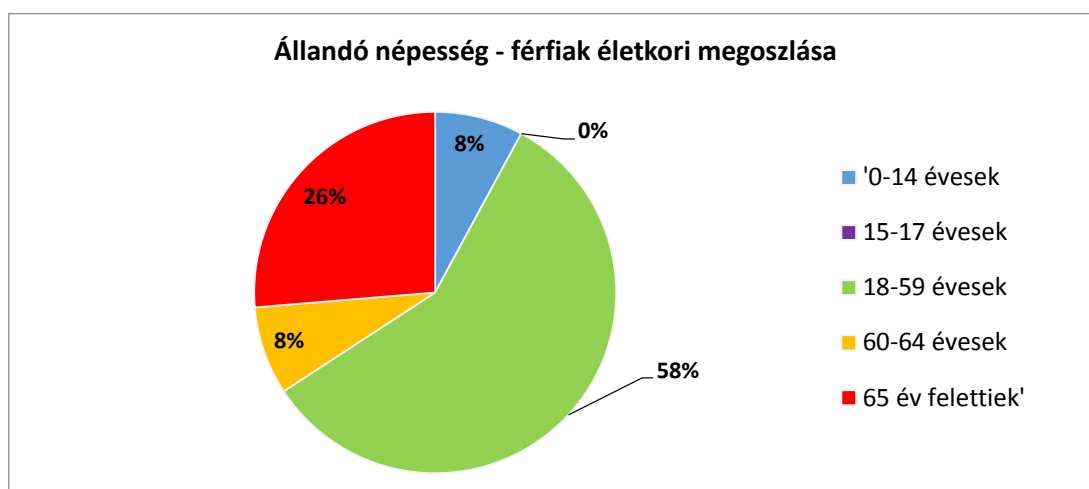
a különböző korcsoportok összetételében. A férfiak esetében jellemző, hogy 27%-uk a 18-59 évesek közé sorolható, míg nagyon alacsony a 0-17 éves fiúk száma a településen.

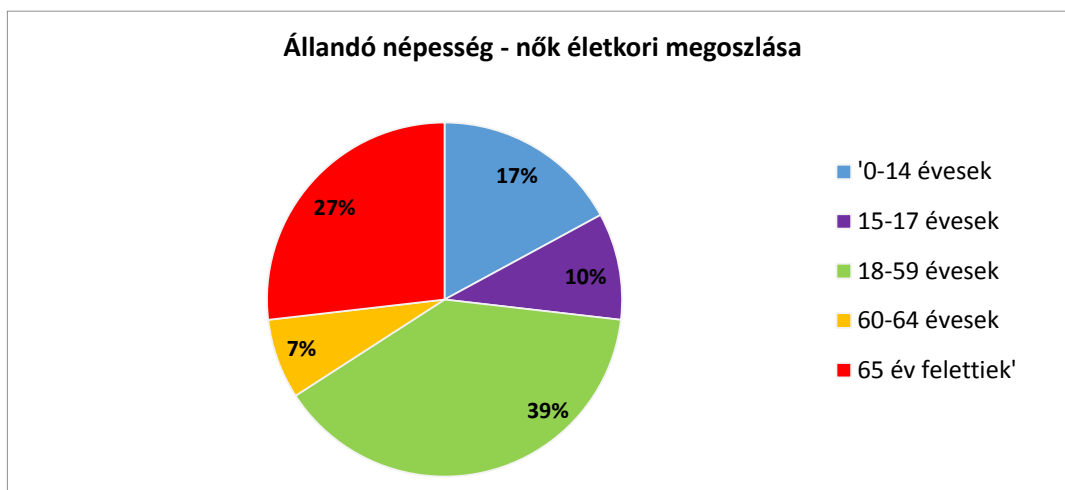
2. számú táblázat - Állandó népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2019)					
Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen (TS 003)	Férfiak (TS 005)	Nők (TS 007)
Állandó népesség száma (férfiak TS 004, nők TS 006)	38	41	79	48,10%	51,90%
0-2 évesek (összes száma TS 008, aránya TS 009)			3	3,80%	
0-14 éves (férfiak TS 010, aránya TS 011; nők TS 012, aránya TS 013)	3	7	10	3,80%	8,86%
15-17 éves (férfiak TS 014, aránya TS 015; nők TS 016, aránya TS 017)	0	4	4	0,00%	5,06%
18-59 éves (férfiak TS 018, aránya TS 019; nők TS 020, aránya TS 021)	22	16	38	27,85%	20,25%
60-64 éves (férfiak TS 022, aránya TS 023; nők TS 024, aránya TS 025)	3	3	6	3,80%	3,80%
65 év feletti (férfiak TS 026, aránya TS 027; nők TS 028, aránya TS 029)	10	11	21	12,66%	13,92%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Az idősebb korcsoportú férfiaknak nagyobb az aránya, 60 év felettek 16%-ban vannak jelen Marócsán. Ez az arány megegyezik a hasonló korú nőkhez viszonyítva, ahol is mindez 17%.

Amint az az ábrákon is jól látszik, a nők korcsoportok szerinti megoszlása egyenletesebb eloszlást, kiegyensúlyozottabb korfát mutat. Sajnos a 60 év felettek arányszáma (17%) meghaladja a 0-17 évesekét (14%).

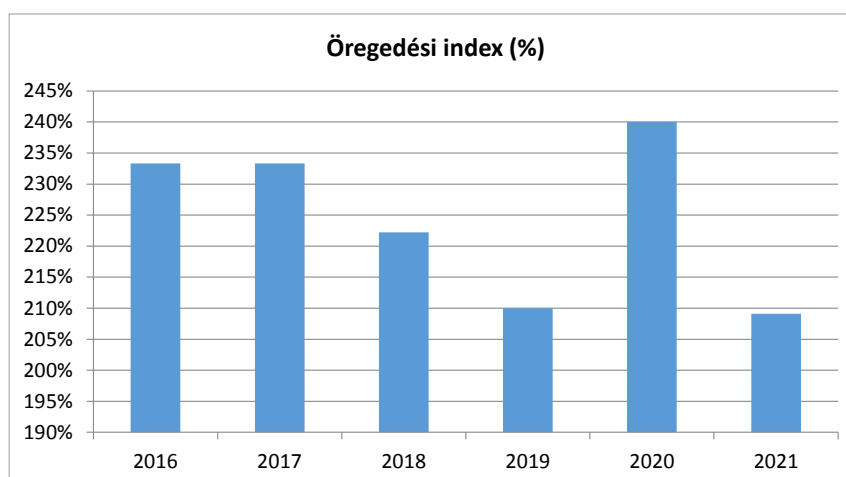

A fiatakorúak száma is folyamatos csökkenést mutat a népszámlálási adatok alapján Marócsán, ez az általános trendekkel párhuzamos és a további elöregedést vetíti előre a település jövőjét tekintve.

Főként az előzőekben megtekintet arányszámok vezetnek a Marócsán megfigyelhető több, mint 200%-os öregedési indexhez, ami még országos viszonylatban is kiugróan magas mutató, mivel azt jelenti, hogy 100 fő fiatalra mintegy 200 fő idős jut a vizsgált időszakban.

3. számú táblázat - Öregedési index			
Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 026 és TS 028 összesen)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 010 és TS 012 összesen)	Öregedési index % (TS 030)
2016	21	9	233,33%
2017	21	9	233,33%
2018	20	9	222,22%
2019	21	10	210,00%
2020	24	10	240,00%
2021	23	11	209,09%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Az állandó lakosság számának folyamatos csökkenése mellett a település helyzetét tovább nehezíti, hogy a vándorlási egyenleg évről-évre negatív értéket vesz fel. Sajnos a probléma halmozottan érinti a falut, ugyanis az önkormányzati adatokból az is kiderül, hogy a Marócsát elhagyók főként az aktív, munkaképes korú 18-39 éves korcsoportból kerülnek ki, magukra hagyva ezáltal idősebb szüleiket, nagyszüleiket, akikről ezt követően már nem tudnak napról-napra gondoskodni.

4. számú táblázat - Belföldi vándorlások	
Év	Állandó oda-, és elvándorlások különbségének 1000 állandó lakosra vetített száma (fő) (TS 031)
2016	0,00
2017	-24,69
2018	37,97
2019	-51,95
2020	-26,67
2021	13,61

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Marócsa lakosság számának folyamatos csökkenésének legfőbb oka, hogy a természetes szaporodás értéke is évről-évre negatív pályát fut be. Sajnálatos módon az elkövetkezendő időszakban sem várható a tendencia fordulása, sőt, a jelenlegi helyzet nagy valószínűség szerint tovább fog romlani. Így az önkormányzatnak fel kell készülnie a mostani problémákon túl megjelenő kezelésére, orvoslására, továbbá a szociális feladatellátási intézmények aktívabb bevonására.

5. számú táblázat - Természetes szaporodás	
Év	Az élve születések és halálozások különbségének 1000 lakosra vetített száma (fő) (TS 032)
2016	-12,12
2017	0,00
2018	-63,29
2019	-12,99
2020	0,00
2021	-27,21

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Marócsa Község Önkormányzata a település lakosság helyzetének megfelelően kiemelten foglalkozik a legvesélyeztetettebb célcsoportok (idősek, mélyszegénységben élők – romák, gyerekek, nők, fogyatékkal élők) mindennapi élethelyzetének javítását célzó intézkedésekkel és feladatokkal. Ezért előtérbe helyezi a közszolgáltatások és a szociális alapellátás valamennyi elemének minél egyszerűbb módon történő elérhetőségét, ezzel is segítve a helyi lakosság alapvető jogainak mindenkor megfelelő érvényesülését. Legfőbb küldetésünknek tartjuk, hogy az Esélyegyenlőségi Program a vizsgált célcsoportok tagjainak életében valós és tartós változásokat idézzon elő.

A vizsgált település képe rendet, rendezettséget mutat, mivel a vezetőség közvetlenül, illetve a közfoglalkoztatási programokon keresztül közvetetten is ösztönzi a helyieket, hogy ügyeljenek a község tisztaságára, az utcák, közterületek és a lakóházak előtti területek gondozottságára. Az ápoltság hűen tükrözi a lakosok szorgalmát, odaadását, akik szűkös anyagi helyzetük ellenére is sok pénzt és energiát fordítanak mind a lakóházak, mind az utcák és közterek gondozására.

Ez a szorgalom, valamint a közösségi életben való aktív közreműködés és folyamatos összefogás jellemzi az itt élőket, igyekeznek elérni azt a célt, hogy a településen esélyegyenlőségi szempontból senki se kerüljön hátrányos helyzetbe.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja

Marócsa település Önkormányzata az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja:

- az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét,
- a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét,
- a diszkriminációmentességet,
- szegregációmentességet,
- a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket. A köznevelési intézményeket – az óvoda kivételével – érintő intézkedések érdekében együttműködik az intézményfenntartó központ területi szerveivel (tankerülettel).

A településen élő hátrányos helyzetű csoportok helyzetének feltérképezése és a feltárt problémák komplex kezelésre szolgáló (más települési programokkal összehangolt) intézkedési terv megalkotása, a helyben érintett szereplők bevonásával, szükség szerint a települések közötti együttműködések kialakításával.

A HEP helyzetelemző részének célja

Elsődleges célunk számba venni a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét a településen.

E mellett célunk a célcsoportba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférésük alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat.

További célunk meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak az egyenlő bánásmód érdekében.

A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését az HEP IT tartalmazza.

A HEP IT célja

Célunk a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából.

További célunk meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt.

Szintén célként határozzuk meg annak az együttműködési rendszernek a felállítását, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés-értékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét, vagyis a HEP Fórumot és a hozzá kapcsolódó tematikus munkacsoportokat.

A HEP jelentősége

A HEP-ek nem csupán a felzárkózási stratégia településszintű megvalósításának alapegységei, hanem fontos szerepet töltenek be a kormányzati konzultációs rendszerben azzal, hogy megteremtik a lehetőséget a kormányzati célok társadalmasítására, a fejlesztési elképzelésekhez történő csatlakozásra és fordított irányban az alulról felfelé történő információáramlásban is lehetőséget biztosítanak a településszintű előrehaladás nyomon követésére és fejlesztési igények megfogalmazására a felzárkózási, esélyteremtési feladatokhoz kapcsolódóan

1. Jogszabályi háttér bemutatása

1.1 A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása

Az Alaptörvény 4. módosításával bekerült a XV. cikk (4) pontjaként, hogy „Magyarország az esélyegyenlőség és a társadalmi felzárkózás megvalósulását külön intézkedésekkel segíti.”

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítését az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) előírásai alapján végeztük. A program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat a törvény végrehajtási rendeletei,

- a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról” szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai” fejezete és 2021.06.30-i módosítása
- a Belügyminisztérium honlapján megjelent „MÓDSZERTANI ÚTMUTATÓ a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjaihoz és a program felülvizsgálatához” alapján alkalmaztuk, különös figyelmet fordítva a
- a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Möt.)
- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.)
- a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Ft.)
- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (továbbiakban: nemzetiségi törvény)
- az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.)
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.)
- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (továbbiakban: Nkntv.)

előírásaira.

2. Stratégiai környezet bemutatása

A felzárkózás politika alapidokumentumaként Magyarország Kormánya 2011-ben fogadta el a Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégiát [1430/2011. (XII. 13.) Korm. hat.], majd 2014-ben annak frissítéseként a Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia II-t [1603/2014. (XI. 4.) Korm. hat.] 2021-ben elkészült a **Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030** (MNTFS 2030), amely a következő 10 évre alapozza meg a felzárkózás-politika fő irányait.

Új Roma Stratégia(2019-2030)

Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024)

„Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032)

Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia (2010-2021)

Idősügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024)

Országos Fogyatékosságügyi Program (2015-2025)

A HEP-ekben leképeződik a felzárkózási stratégia szemlélete, így azok a felzárkózási politika helyi szintű részeként és a végrehajtás eszközeiként működnek.

A helyi felzárkózási politika tervezési alapjaként épít a HEP-ekre a Pénzügyminisztérium összefogásában készült **Nemzeti Fejlesztés 2030, Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptió** is.

Az Ebktv. 31. § (2) bekezdése értelmében **a programalkotás során gondoskodni kell a HEP és a települési önkormányzat által készítendő egyéb fejlesztési tervek, koncepciók, továbbá a köznevelési esélyegyenlőségi terv, illetve a szakképzési esélyegyenlőségi terv és az integrált településfejlesztési stratégia antiszegregációs célkitűzéseinek összhangjáról.**

2.1 Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

(Költségvetési koncepció, Gazdasági program, Szolgáltatástervezési koncepció, Településfejlesztési stratégia, Településrendezési terv, Településszerkezeti terv, Településfejlesztési koncepció stb.)

A helyi esélyegyenlőség megvalósítását célzó programokra és konkrét intézkedésekre jelentős hatással vannak az önkormányzat költségvetési mutatói, mivel a rendelkezésre álló anyagi háttér behatárolja a tervezeteket. Meg kell említeni a képviselő-testület 2013-ban elfogadott közép- és hosszú távú vagyongazdálkodási tervét, melyet az önkormányzat vagyonáról és a vagyongazdálkodás szabályairól szóló 16/2012. (X.30.) számú rendelet foglal magába. A rövid távú megvalósítást az önkormányzat éves költségvetéséről szóló helyi rendeletek szabályozzák, így 2022-ben a 3/2022. (II.218.) számú rendelet. Az Ormánság településeinek szűkös forrásai, alacsony bevételei következtében kevesebb programmal és az intézkedések nehézkes kivitelezésével szükséges számolni. Ezért is igyekszik a vezetőség a pályázatok adta lehetőségeket kihasználni, mind az uniós és hazai költségvetési támogatások esetében.

A vizsgált célcsoportok szempontjából a helyi önkormányzat képviselő-testületének több rendelete is tartalmaz olyan szabályozást, amelyeket figyelembe kell venni:

- Marócsa Község Önkormányzata Képviselő-testületének 7/2021. (IX.22.) önkormányzati rendelete a pénzügyi és természetbeni támogatások rendszeréről, valamint a személyes gondoskodást nyújtó szociális és gyermekjóléti ellátásokról. A rendelet célja, hogy a szociális biztonság megteremtése és megőrzése érdekében szabályozza a pénzügyi és természetbeni juttatásokat, valamint a szociális ellátások igénybevétele helyi szabályait, rendelkezzen a szociális és gyermekjóléti szolgáltatások igénybevétele jogosságáról, mértékéről, igénybevétele módjáról és térítési díjairól. A Képviselő-testület az ellátások biztosításával a szociális szempontokból rászorult családok életminőségén kíván javítani, egyidejűleg ösztönözni kívánja a kérelmezőket arra, hogy maguk is tegyenek meg minden tőlük elvárhatót annak érdekében, hogy családjuk eltartásáról elsősorban kereső tevékenységből származó jövedelemből tudjanak gondoskodni.
- Marócsa Község Önkormányzata Képviselő-testületének 6/2021. (IX.22.) önkormányzati rendelete a falugondnoki szolgálatról. A rendelet célja, hogy az önkormányzat a falugondnoki szolgálat működtetésével enyhítse közigazgatási területén az intézmény és szolgáltatások hiányából eredő hátrányokat, segítse az alapvető szükségletek kielégítését segítő szolgáltatásokhoz, közszolgáltatásokhoz valamint egyes alapszolgáltatásokhoz való hozzájutást, az egyéni és közösségi szintű igények kielégítéséhez segítséget nyújtson, biztosítva ez által a lakosság életfeltételek javítását.

- Marócsa Község Önkormányzata Képviselő-testületének 8/2017. (X.6.) önkormányzati rendelete a természetben nyújtott mezőgazdasági terménysegélyről. A rendelet célja, hogy a „kistérségi startmunka mintaprogram” mezőgazdasági programeleme keretében megtermelt mezőgazdasági terményfeleslegből természetben nyújtott mezőgazdasági terménysegélyt biztosítson, megállapítsa az igénybevételének helyi szabályait és rendelkezzen a jogosultság feltételeiről. Értelmében mezőgazdasági terménysegély állapítható meg a szociálisan rászorultak részére.
- Marócsa Község Önkormányzata Képviselő-testületének 14/2016. (XII.9.) önkormányzati rendelete Az egészségügyi alapellátás körzeteiről. A rendelet értelmében Marócsa község teljes közigazgatási területe egy háziiorvosi, egy házi gyermekorvosi, egy fogorvosi, egy iskola-fogorvosi, egy iskola-ifjúságorvoslási és egy védőnői körzetet alkot, továbbá az alapellátáshoz kapcsolódó gyermek és felnőtt (vegyes) háziiorvosi ügyeleti ellátást az önkormányzat társulási formában látja el, amelyek székhelye az Ormánság Egészségközpontban, 7960 Sellye, Bodonyi Nándor utca 1. cím alatt található. A fogorvosi ügyelet vonatkozásában az ügyelet székhelye a 7626 Pécs, Lánc utca 12. szám alatt fekszik.
- Marócsa Község Önkormányzata Képviselő-testületének 7/2014. (III.28.) önkormányzati rendelete a szociális földprogramról. A program során a termés a helyi lakos tulajdonába kerül. Előnevelt csirke nevelése esetén az állatokat 6 hetes korukig kell nevelni, azok a kötelezettség teljesítéséig az önkormányzat tulajdonát képezik. A határidő letelte után az állatok a kedvezményezett tulajdonába mennek át. Az előállított mezőgazdasági terméket a családok kötelesek saját háztartásukban felhasználni.
- Marócsa Község Önkormányzata Képviselő-testületének 9/2018. (X.29.) önkormányzati rendelete az egyszeri szociális célú tűzifa támogatás helyi szabályairól. Az önkormányzat kinyilvánítja, hogy az általa biztosított tűzifa természetbeni támogatás célja és rendeltetése az, hogy segítséget nyújtson a szociálisan rászorulóknak részére a téli tüzelőanyag beszerzéséhez és biztosításához. A képviselő-testület a támogatás részletes szabályairól minden évben külön rendeletet alkot az aktuális tényezők, szabályok szem előtt tartásával.

2.2 A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

Marócsa Község Önkormányzata a Sellyei Járás része, így a Szervezeti és Működési Szabályzata alapján (14/2013. (XII.17.) sz. önk. rendelet) a környező településekkel közösen fenntartja a Sellyei Közös Önkormányzati Hivatalt, tagja a Sellyei Kistérségi Többcélú Társulásnak, a Sellye Térségi Intézményi Társulásnak, a Sellyei Kistérségi Ivóvíz-minőség Javító Önkormányzati Társulásnak és a Mecsek-Dráva Szilárd Hulladéklerakó Önkormányzati Társulásnak. Így a helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása kapcsán elsősorban a sellyei járási és kistérségi dokumentumokat vettük alapul.

A Sellyei Kistérség Területfejlesztési Konceptiója:

A Konceptiót a Többcélú Társulás megbízására a Dél-Dunántúli Regionális Fejlesztési Rt. készítette, majd az SKTT Területfejlesztési Iroda dolgozta át 2008-ban.

A stratégiai dokumentum az alábbi prioritásokat fogalmazza meg a Sellyei kistérség kapcsán:

- A kistérség közötti elérhetőségének fejlesztése;
- Épített környezet fejlesztése;

- Egészségügy, szociális ellátás, foglalkoztatás javítása;
- Szakoktatás, szakképzés erősítése, vállalkozásélénkítés;
- Közigazgatási és közoktatási funkciók erősítése;
- Turizmus fejlesztése;
- Új vidékfejlesztési utak megvalósítása, a vidéki jövedelemszerzési lehetőségek bővítése.

A koncepció a programban megfogalmazott célok és prioritások alapján nyolc projekt mielőbbi megvalósítását tartja fontosnak a kistérségben, melyek esetében megadja a konkrét operatív programokhoz, területfejlesztési programokhoz való illeszkedési pontokat is, a javasolt forráslehetőségekkel és szükségessé tennivalókkal egyetemben.

Sellyei Járási Esélyteremtő Programterv:

A dokumentum elfogadására 2015. szeptemberében került sor, maga a programterv egy ÁROP projekt keretében készült. A JEP járási szintű helyzetelemzést, és értékelést tartalmaz, illetve összefoglalja azon alapelveket és célokat, melyek mentén későbbi fejlesztések tervezhetők. A tervezet kidolgozása során nagy hangsúlyt fektettek a vizsgált járás területi szereplőire, arra, hogy az érintettek széles köre, így a kisközösségek és a helyi civil szervezetek képviselői is befolyásolhassák és véleményezhessék a készülő programtervet.

Az alkalmazott módszerek a következők voltak:

- felzárkózási kerekasztal szervezése: a résztvevők személyes tapasztalatainak megismerése a szakterületükön belül;
- járási esély fórum és fókuszcsoporthozos interjúk;
- jó gyakorlatok feltérképezése;
- a járási esélyteremtő programterv első munkaváltozatának főbb pontjainak és prioritásainak véleményezése, a javaslatok alapján történő kiegészítése.

A megalkotott programterv kapcsán nagy hangsúlyt kapott a helyi társadalom tájékoztatása.

2.3 A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása

A legújított és felhasznált adatok nagyobb része az Országos Területfejlesztési és Területrendezési Információs Rendszerből (TeIR) származik, és a Területi statisztikai adatok rendszerében (KSH-TSTAR) elérhető információkkal dolgoztunk. Ahol is az adatok 2016-2021 közötti évekre vonatkozóan állnak rendelkezésre, ezért a legfrissebb népesedési jellemzőket a 2021. év kapcsán a Közigazgatási és Elektronikus Közszolgáltatások Központi Hivatala (KEKKH), Települési Szolgáltató Rendszeréből (TSZR) kérdeztük le.

Marócsán a település alacsony lakosságszáma miatt nem működik helyben bölcsőde, óvoda és iskola, a gyerekek ezeket az alapszolgáltatásokat jellemzően Sellyén, vagy a megyeszékhelyen, Pécsen tudják igénybe venni. Így az indikátor excel-táblázat „iskolázottság” és „gyermekek” részének több táblázata nem releváns a település esetében.

3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

A mélyszegénységben élők és a romák azonos célcsoportba való sorolását alapvetően indokolja, hogy a Magyarországon élő roma etnikum jelentős része mélyszegénységben, sokszor szegregátumokban él, így legtöbbször ez a két kategória sajnos fedi egymást. A mélyszegénység egy összetett jelenség, melynek okai a társadalmi és gazdasági hátrányokban, az iskolai, képzettségbeli negatív különbségekben, illetve a foglalkoztatottságbeli deficitekben, sőt, a hátrányos helyzet újratermelődésében mutatkoznak meg leginkább és a lakosság szempontjából súlyos megélhetési zavarokhoz vezetnek.

Kialakulását elsősorban a rendszerváltás időszakában bekövetkezett törés okozta, amely során a piacgazdaságra való áttérés a munkahelyek számának drasztikus csökkenését eredményezte, ezáltal a munkanélküliség hirtelen megugrását, ami így a családok és közösségek szétszakadásához, krízishelyzetéhez vezetett. Az Ormánságon belül sok egyén és család került ekkor érzelmileg, anyagilag egyaránt mélypontra, nehézséget okozott számukra az alapvető létfeltételek biztosítása, az egészségük megóvása. Az ördögi körből való kikerülés szinte lehetetlen kihívásnak bizonyult, akik hosszabb ideig nem találtak munkahelyet, idővel nem érezték magukat a társadalom hasznos tagjának, mivel a családjuk, a szociális és egészségügyi ellátórendszer tartotta el őket, konkrétan tehernek is tartották magukat. A negatív spirált tovább tetézte, hogy egy idő után a társadalom ennek okán kirekesztette őket. Ezen jelenségek és a negatív demográfia folyamatok hatására a térség falvainak nagyobb része visszafordíthatatlan gettósodással, társadalmi és etnikai homogenizációval néz szembe. A helyi munkalehetőségek szinte teljes hiánya, a munkaerő-piaci mobilitási lehetőségek korlátozottsága, valamint a nehezen elérhető szociális és egészségügyi alapszolgáltatások (melynek alapvető oka az aprófalvas településszerkezet és az önkormányzatok súlyos forráshiánya) sajnos továbbra sem kínálnak kitörési pontot a helyi lakosok számára.

Aggodalomra ad okot, hogy a mélyszegénység és a szegregáció egyre több gyermeket érint, akik pedig tehetetlenek a fennálló helyzettel szemben. Ezért is van szükség az esélyegyenlőség elérését célzó programok és intézkedések megvalósítására, ugyanis ha sikerül felemelni a szegénységben élő romákat (és főként gyermekeiket), az az egész társadalom hasznára válik.

3.1 Jövedelmi és vagyoni helyzet

A mélyszegénységben élők és romák jövedelmi és vagyoni helyzetét igen nehéz megítélni, általánosságban elmondható a Sellye térségében elhelyezkedő kistelepüléseken, hogy a minimálisan szükséges jövedelemnek csak az egyharmada folyik be a családokhoz. A helyzet télen még súlyosabb, mivel az idényjellegű, alkalmi munkák sem elérhetők. Az energiaszegénység is komoly probléma, ugyanis a helyi lakásállomány katasztrofális állapotban van. A gondozatlanság miatt a vályogépületek lepusztultak, az eredetileg jó energetikai funkcióik már nem működnek. A téglalapítású házak szintén felújításra szorulnának, jelenlegi energetikai hatásfokuk nem kielégítő, emellett egyre rosszabb állapotú tüzelő berendezéseket használnak a lakosok. A lakásfenntartási támogatásokban részesülők köre évről-évre növekszik (abszolút számokban ez a tény a támogatások időtartamának hosszabbodása miatt nem fellelhető), ez is mutatja, hogy egyre nagyobb gondot jelent a lakosság számára az ingatlanok fenntartása, illetve a közüzemi számlák rendezése. Ez a probléma leginkább a hátrányos helyzetű családokat érinti, ahol jellemző a munkával nem rendelkező, vagy alacsony jövedelmű, esetleg közfoglalkoztatott szülő, akik általában több gyermeket nevelnek.

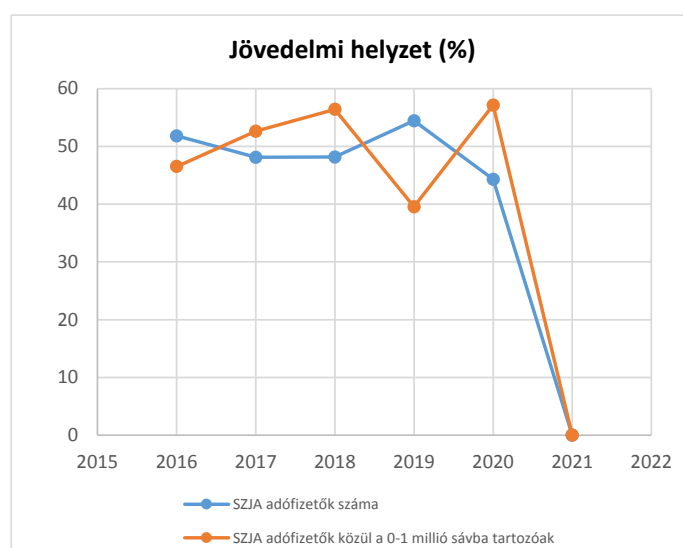
A befolyt helyi adók mértékéből, az adófizetők számából tudunk a lakosság jövedelmi helyzetére tág vonalakban következtetni. Marócsa községben a helyi adók tekintetében több kérelem is érkezett kedvezmény, vagy mentesség megállapítására, esetükben a település vezetése igyekezett racionális és a kérelmezők számára kedvező döntést hozni. A vizsgált adatokból megállapítható, hogy a kivetett adók megfizetése számos család számára okoz nehézséget, mivel a településen élők vagyoni helyzete elmarad az országos átlagtól.

Marócsa Község Önkormányzata minden lehetséges módon próbálja támogatni az eladósodott, vagy nehéz helyzetbe került családokat a településen. A felvázolt helyzet megszüntetése, megelőzése érdekében fontos lenne bővíteni a lakosok ismereteit a felelős pénzgazdálkodásról, a személyi kölcsönök és hitelfelvételek buktatóiról, illetve az alapvető gazdasági jelenségekről. Mindez szakértő bevonásával klubfoglalkozások keretében alacsony ráfordítás mellett tudna megvalósulni.

Az alábbi táblázat is jól tükrözi a lakosság helyzetét, mivel a személyi jövedelemadót fizetők közül egyre több a 0-1 millió forintos jövedelemsávba tartozók száma.

3.1. számú táblázat - Jövedelmi helyzet		
Év	Az SZJA adófizetők száma	Az SZJA adófizetők közül a 0-1 millió forintos jövedelemsávba tartozók
	az állandó népesség %-ában (TS 059)	az SZJA adófizetők %-ában (TS 060)
2016	51,81	46,51
2017	48,10	52,63
2018	48,15	56,41
2019	54,43	39,53
2020	44,30	57,14
2021	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

3.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

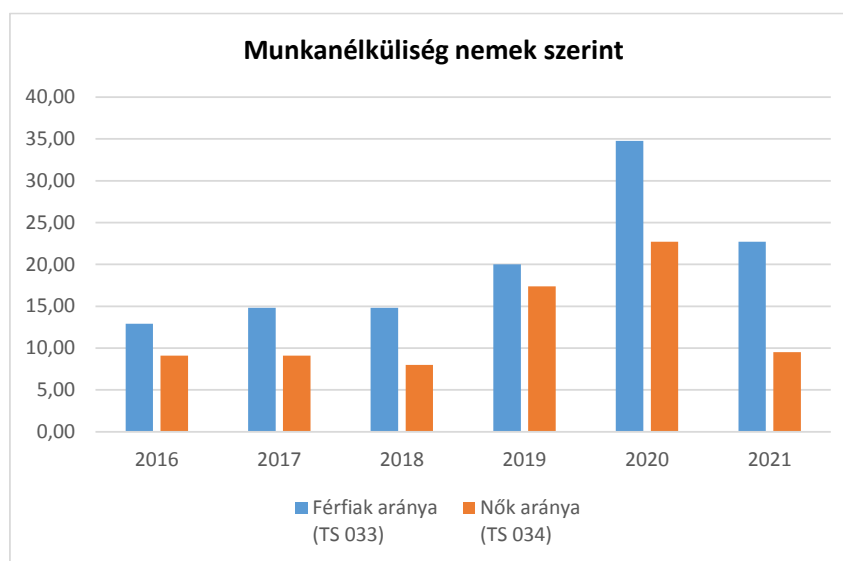
A táblázatokba gyűjtött adatok, valamint a helyi önkormányzat a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Ft.) és a Mötv-ben foglalt feladatai alapján településünkre jellemző foglalkoztatottságot, munkaerő-piaci lehetőségeket kívánjuk elemezni az elmúlt évek változásainak bemutatásával, a különböző korosztályok, illetve nemek szerinti bontásban. Az elemzést összevetjük térségi és országos adatokkal is.

a) foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek helyzete;

A település lakosságszámának fokozatos csökkenése mellett az aktív, munkaképes korú népességben belül a regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma is évről évre csökkent 2018-ig, majd növekedésnek indult, a legtöbb nyilvántartott álláskereső 2020. évben volt. A nemek szerinti megoszlást tekintve a mérleg nyelve általánosan a férfiak felé mutat.

3.2. 1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint			
Év	Nyilvántartott álláskeresők aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében		
	Férfiak aránya (TS 033)	Nők aránya (TS 034)	Összesen
2016	12,90	9,09	11,00%
2017	14,81	9,09	11,95%
2018	14,81	8,00	11,41%
2019	20,00	17,39	18,70%
2020	34,78	22,73	28,76%
2021	22,73	9,52	16,13%

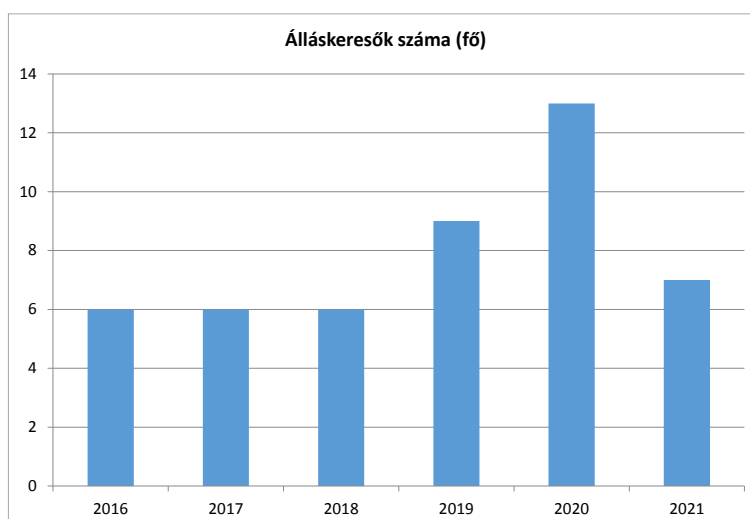
Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők korcsoportjait vizsgálva jól látszik, hogy a 21-25, 31-35 és 61, vagy afeletti évesek voltak a legveszélyeztetettebbek 2016 és 2021 között. Rajtuk az önkormányzat kizárólag a közfoglalkoztatási programjába való bevonásával tudott segíteni, amely sajnos a várható nyugdíjuk összegének csökkenésével járhat együtt.

3.2.2. számú táblázat - Nyilvántartott álláskeresők száma korcsoportok szerint							
Nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Év	2016	2017	2018	2019	2020	2021
	Fő összesen	6	6	6	9	13	7
20 éves, vagy az alatti (TS 037)	Fő	0,00	0,00	0,00	0,00	2,00	1,00
	%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	15,38%	14,29%
21-25 év (TS 038)	Fő	1,00	1,00	1,00	0,00	2,00	1,00
	%	16,67%	16,67%	16,67%	0,00%	15,38%	14,29%
26-30 év (TS 039)	Fő	0,00	1,00	1,00	2,00	1,00	1,00
	%	0,00%	16,67%	16,67%	22,22%	7,69%	14,29%
31-35 év (TS 040)	Fő	2,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00
	%	33,33%	16,67%	16,67%	11,11%	7,69%	14,29%
36-40 év (TS 041)	Fő	1,00	0,00	1,00	2,00	0,00	1,00
	%	16,67%	0,00%	16,67%	22,22%	0,00%	14,29%
41-45 év (TS 042)	Fő	0,00	0,00	0,00	1,00	2,00	1,00
	%	0,00%	0,00%	0,00%	11,11%	15,38%	14,29%
46-50 év (TS 043)	Fő	0,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00
	%	0,00%	16,67%	16,67%	11,11%	7,69%	14,29%
51-55 év (TS 044)	Fő	1,00	1,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	%	16,67%	16,67%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
56-60 év (TS 045)	Fő	1,00	0,00	0,00	0,00	2,00	0,00
	%	16,67%	0,00%	0,00%	0,00%	15,38%	0,00%
61 éves, vagy afeletti (TS 046)	Fő	0,00	1,00	1,00	2,00	2,00	0,00
	%	0,00%	16,67%	16,67%	22,22%	15,38%	0,00%

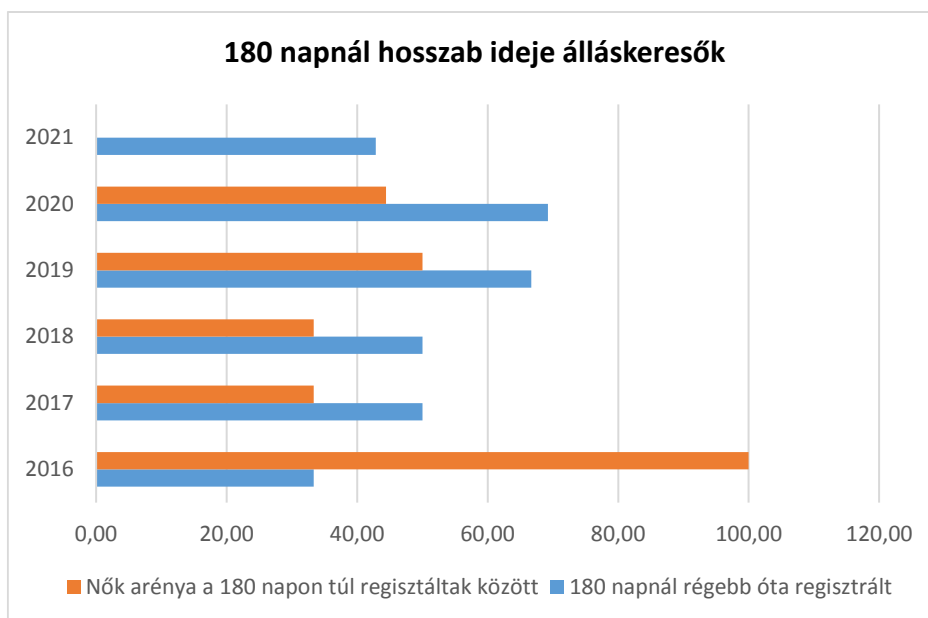
Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Az alábbi táblázat alapján a nyilvántartott álláskeresőkön belül a 180 napnál hosszabb ideje munkanélküliek száma és nemenkénti aránya a vizsgált időszakban folyamatosan változott, egyértelmű tendencia sehol sem rajzolódik ki.

3.2.3. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskeresők aránya		
Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya (TS 057)	Nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőkön belül (TS 058)
	%	%
2016	33,33	100,00
2017	50,00	33,33
2018	50,00	33,33
2019	66,67	50,00
2020	69,23	44,44
2021	42,86	0,00

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

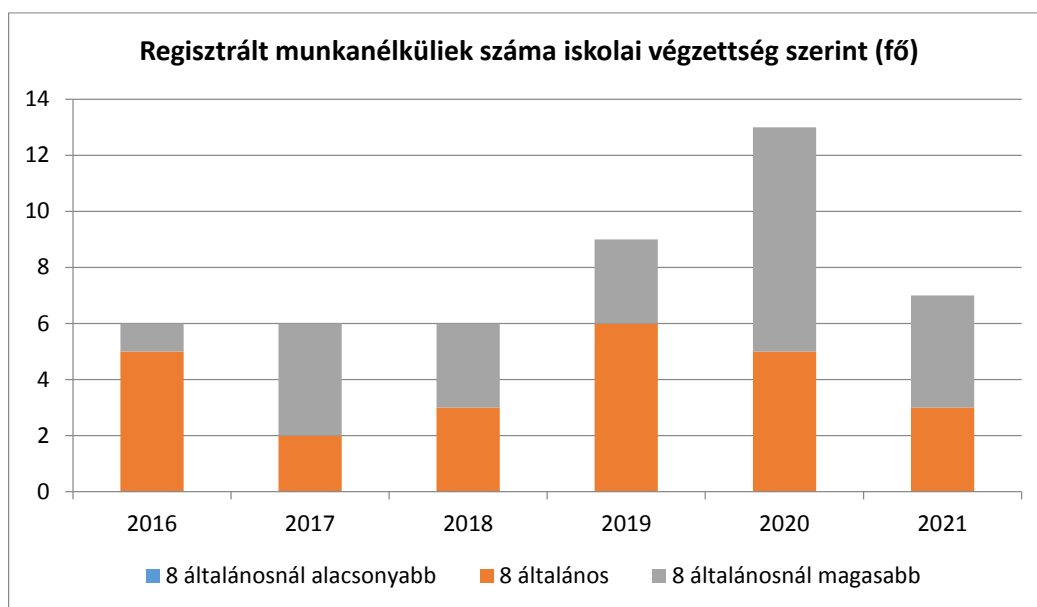
Alapvető probléma az egész térségben a munkalehetőségek korlátozott száma, illetve hogy hiányoznak azok a jelentősebb vállalkozások, amelyek hosszú távon nagyobb létszámot tudnának foglalkoztatni. Kiváltképp igaz ez a férfiakat alkalmazó munkahelyek esetében, önkormányzati adatokból pedig az is látszik, hogy ők azok, akiket időszakosan (mezőgazdaság), vagy feketén (építőipar), az álláskeresési ellátás megléte mellett foglalkoztatnak.

b) alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztatottsága;

Marócsa településen a statisztikai adatok szerint az elmúlt hat évben a regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma folyamatosan változott. Ugyanakkor azt is látjuk, hogy az érintettek között túlsúlyban vannak a csak általános iskolai végzettséggel, vagy annál magasabb iskolai végzettséggel rendelkezők száma.

3.2.4. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma iskolai végzettség szerint							
Év	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma összesen (TS 052)	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők megoszlása iskolai végzettség szerint					
		8 általánosnál alacsonyabb végzettség (TS 036)		Általános iskolai végzettség (TS 035)		8 általánosnál magasabb iskolai végzettség	
		Fő	%	Fő	%	Fő	%
2016	6	0	0,00%	5	83,33%	1	16,67%
2017	6	0	0,00%	2	33,33%	4	66,67%
2018	6	0	0,00%	3	50,00%	3	50,00%
2019	9	0	0,00%	6	66,67%	3	33,33%
2020	13	0	0,00%	5	38,46%	8	61,54%
2021	7	0	0,00%	3	42,86%	4	57,14%

Forrás: TelR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A diagram alapján szembejövő, hogy míg a 8 általánosnál alacsonyabb végzettséggel rendelkezők el tudnak helyezkedni, tapasztalatok szerint az előbbieket segéd munkásként, vagy közfoglalkoztatottként, addig a 8 általános, vagy annál magasabb végzettségűek sajnos nem tudnak eredményesen elhelyezkedni. Tanfolyamokon való részvétel, szakmai, érdeklődési

körüknek megfelelő, piacképes képesítés megszerzése lehetne esetükben a megoldás, illetve a betanított munkássá válás lehetne még a járható út.

- c) közfoglalkoztatás, közfoglalkoztatásból az elsődleges munkaerőpiacra történő átlépés lehetőségei;

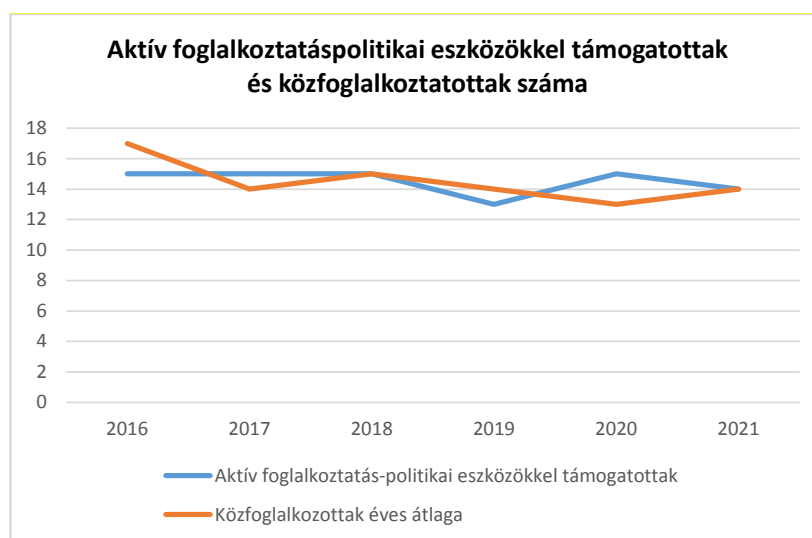
A sellyei járás területén az elmúlt öt évben a közfoglalkoztatási programok következtében sajnálatos módon a települési önkormányzatok váltak a fő foglalkoztatókká. A programok legfőbb célja, hogy az addig nyilvántartott álláskeresői státuszban lévő személyeket visszavezesse a munka világába. A nagy kérdés kezdetben a következő volt: a közfoglalkoztatás hosszú távon tényleges megoldást hoz-e, valóban visszavezeti a hátrányos helyzetű személyeknek legalább egy részét a mindennapi munkában, vagy inkább kialakul egy új munkavállalói réteg, akik évről évre igénybe veszik a közfoglalkoztatás lehetőségeit és addig dolgoznak így, ameddig módjukban áll?

Az alábbiakban tekintsük át, a közfoglalkoztatás keretében milyen feladatokat láttak el a helyiek az elmúlt években:

- Belvízelvezető árokrendszer felújítása, karbantartása: a törött, elhasználódott burkolatok felszedése, elszállítása, majd a felújításra szoruló árokszakaszok folyamatos helyreállítása zajlik. Az áttereszek takarítása, javítása kötelezően elvégzendő feladat. Továbbá a belterületi és külterületi árkok csatlakozásainak tisztítása (bokrozás, iszapeltávolítás) kerül még bele a programokba.
- Külterületi mezőgazdasági utak javítása: figyelembe kell venni a széttíport, elhasznált földutakat a karbantartás során. A munkálatok során az utak melletti szegélyek rendbetételére is gondot fordítanak. A program a térség mezőgazdasági infrastruktúráját, potenciálját hivatott javítani.
- Mezőgazdasági program: főként növénytermesztéssel foglalkoznak és a program során folyamatosan megtermelt zöldségeket – pl. vöröshagyma, fokhagyma, burgonya, sárgarépa, paprika, paradicsom, uborka, káposzta, stb. – a vonatkozó rendelet értelmében a szociálisan rászorult lakosok körében osztják ki. A mezőgazdasági program legfőbb célja, hogy visszaszoktassa a településen élő (a legtöbb esetben tartós) munkanélkülieket a mindennapi feladatok elvégzésére, ezáltal a munka világába.

3.2.5. számú táblázat - Foglalkoztatáspolitikai		
Év	Aktív foglalkoztatás-politikai eszközökkel támogatottak száma (TS 050)	Közfoglalkoztatottak száma (TS 055)
	Fő	(éves átlag - fő)
2016	15	17
2017	15	14
2018	15	15
2019	13	14
2020	15	13
2021	14	14

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A helyi tapasztalatok és a statisztikai adatok alapján is jól látszik, hogy a 2016. évi közfoglalkoztatási csúcs után az így alkalmazottak száma szerencsére fokozatosan csökken, egyre többen találnak közülük munkát a vállalkozói, vagy a közszférában. Mindezzel párhuzamosan ugyanis nem növekszik a nyilvántartott álláskereső száma, ez is a programok sikerességét, továbbá a település vezetésének agilitását tükrözi.

Egyedüli problémaként az vetődik fel, hogy a közfoglalkoztatottak a programok folyamatos teljesítésén túl besegítettek Marócsa idősebb lakosainak a ház körüli nehezebb fizikai munkák elvégzésében (tűzifa összeaprítása, síkosságmentesítés, stb.). Azonban a számuk évenkénti csökkenésével, egyre kevesebb feladat teljesítését tudják átvállalni.

- d) a foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének mobilitási, információs és egyéb tényezői; közlekedés, potenciális munkalehetőségek, tervezett beruházások, lehetséges vállalkozási területek, helyben/térségben működő foglalkoztatási programok;

A rendszerváltást megelőzően a térségi termelőszövetkezetek biztosították a helyieknek munkahelyet, felszámolásukkal viszont szinte a kistelepülések teljes lakossága munkanélkülivé vált. Marócsán jelenleg a munkalehetőségek igen behatároltak, közfoglalkoztatási programjai révén gyakorlatilag az önkormányzat az egyedüli munkaadó. A helyi iparüzési adó adataiból látszik a legjobban, milyen alacsony a vállalkozások száma a településen, többségében ők is önfoglalkoztató egyéni vállalkozások, akik munkahelyek létesítését forráshiány miatt nem tudják vállalni. Marócsa földrajzi elhelyezkedése (nagyobb településektől távol fekszik, zsáktelepülés), kedvezőtlen társadalmi és gazdasági adottságai következtében nem is várható, hogy a jövőben megjelenjen egy nagyobb foglalkoztató. Potenciálisan Sellye az a településméret, ahol egy nagyobb cég letelepedhet és munkalehetőséget kínál. A járási központba (ami 8 km-re található) azonban szükséges eljutni Marócsáról, ahogy jelenleg is, a munkavállalók gépkocsival, vagy busszal tudnak beutazni. A település közlekedési adottságait nézve ugyancsak hátrányos helyzetben van, mivel közvetlen autóbusz járat csak Sellyére van, sűrűségüket tekintve már a járás központba is nehézkes a bejutás, ugyanis mindössze négy pár járat közlekedik a reggeli, kora és késő délutáni órákban. Azonban a megyeszékhelyre, Pécsre történő eljutáshoz minimum egyszer, de a legtöbb esetben kétszer (Sellye, Vajszló, vagy Harkány) át kell szállni, ami a menetidőt akár 2-3 órára is emelheti és csupán három járatpár teszi elérhetővé a települést a reggeli és a késő délutáni órákban. Saját gépkocsival Sellyét mintegy 10 perc alatt, míg körülbelül

Pécset 50 perc alatt el lehet érni, azonban a gépjárműadó adatai szerint kevesen rendelkeznek a településen autóval, csupán 14 fő (2017).

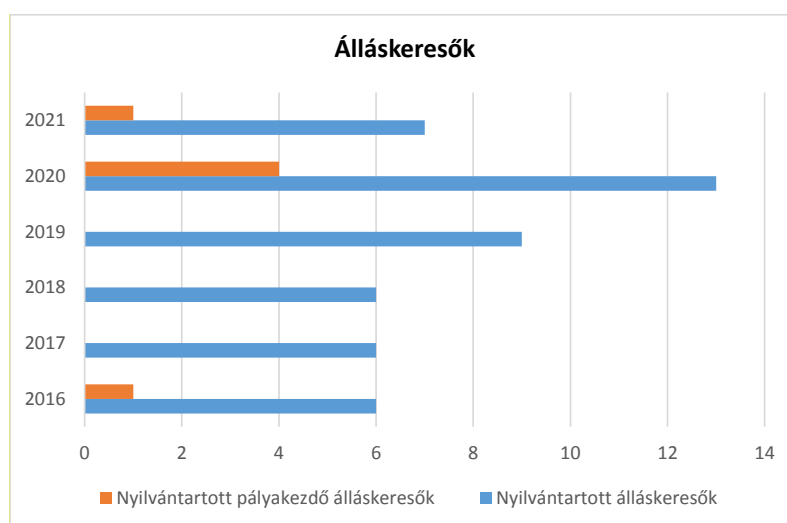
Összességében megállapítható, hogy Marócsáról Sellyére megoldható a mindennapi munkába járás autóbusszal, viszont távolabbi célpont (pl. Szigetvár, Pécs) elérése kizárólag gépkocsival elképzelhető, ami tovább nehezíti az amúgy is hátrányosan megkülönböztetett lakosság helyzetét.

- e) fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen; képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférésük;

Marócsa pályakezdő álláskeresőinek számát vizsgálva megállapíthatjuk, hogy a 18-29 évesek számának csökkenése mellett pozitív kép jellemzi a települést, mivel a statisztikai adatok szerint az iskolapadból kikerülő fiataljai szinte azonnal el tudnak helyezkedni. Ezért az elmúlt években nem volt szükség esetükben az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok igénybe vételére. Bármilyen kérdés merült fel e témával kapcsolatban a fiatalokban a Sellyei Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztályán dolgozók mindenkor a segítségükre voltak.

3.2.6. számú táblázat - Pályakezdő álláskeresők száma		
Év	Nyilvántartott álláskeresők száma (TS 052)	Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma (TS 053)
	Fő	Fő
2016	6	1
2017	6	0
2018	6	0
2019	9	0
2020	13	4
2021	7	1

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

- f) munkaerő-piaci integrációt segítő szervezetek és szolgáltatások feltérképezése, szakképzéshez, felnőttképzéshez és egyéb munkaerő-piaci szolgáltatásokhoz való hozzáférés, helyi foglalkoztatási programok;

A munkaerő-piaci integrációt segítő szervezetek közül a helyi önkormányzat napi kapcsolatban van a Sellyei Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztályával. Ajánlásaik alapján informáljuk a lakosságot a térségi munkalehetőségekről, toborzásokról, induló képzésekről, stb.

- g) mélyszegénységben élők és romák települési önkormányzati saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatása;

Az önkormányzat sem a saját, sem a közös fenntartású intézményekben való foglalkoztatás során nem tesz különbséget nemi, faji, vagy etnikai hovatartozás szempontjából a munkavállalók között. Ezért nem rendelkezik adatokkal arra vonatkozóan, hogy hány fő mélyszegénységben élő és roma személyt alkalmaz.

- h) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén;

Önkormányzatunknak nincs tudomása arról, hogy a településen a foglalkoztatás területén a helyi lakosok közül bárkit is hátrányos megkülönböztetés ért volna.

- i) digitális ismeretek megszerzésének és hozzáféréseinek lehetőségei.

A digitális átalakulás komoly kihívást jelent legfőképp az idősebb korosztály számára, azonban nem szabad megfélemlenünk a fiatalokról sem. Ahhoz ugyanis, hogy mind az idősebb, mind a fiatalabb korosztály sikeresen érvényesüljön a társadalmi életben és megfeleljen a gazdaság munkaerőpiaci elvárásainak, el kell sajátítaniuk a megfelelő digitális ismereteket. Az informatikai eszközök fejlődése folyamatosan új lehetőségeket tár fel, ezért az azzal kapcsolatos ismeretek fejlesztése, illetve a digitális eszközökhöz való hozzáférések lehetőségének biztosítása is kiemelt feladattá vált.

3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

A „szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény” (továbbiakban: Szoc. tv.) határozza meg a pénzbeli és természetbeni szociális ellátások fajtáit és jogosultsági kritériumait. A pénzbeli ellátások formái közül a járási hivatal állapítja meg:

- az időskorúak járadékát
- a foglalkoztatást helyettesítő támogatást,
- az egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti járadékot,
- az ápolási díjat.

Emellett a helyi önkormányzatok képviselő-testületei állapítják meg a települési támogatásokat, melynek formáit és feltételeit rendeletben szabályozzák (7/2021. (IX.22.)), Marócsán így létezik:

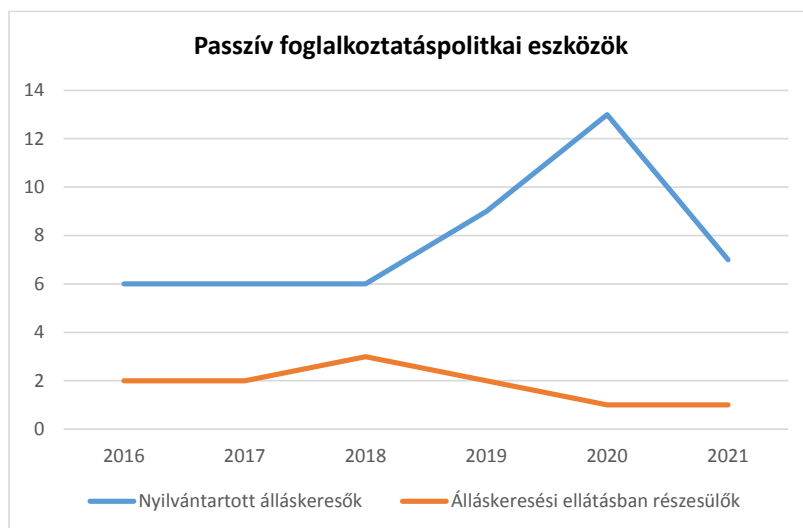
- települési lakásfenntartási támogatás,
- települési gyógyszer-támogatás,
- települési létfenntartási támogatás,
- települési gyermeknevelési támogatás,
- beiskolázási támogatás,
- élelmiszercsomag juttatás,
- tűzifa juttatás,
- települési temetési támogatás,
- települési eseti rendkívüli támogatás,
- települési szennyvízszippantási támogatás,
- születési támogatás,
- köztemetés (természetbeni ellátás).

Az álláskeresőkre részére a „foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvényben” meghatározott feltételek szerint ellátásként álláskeresői járadék, nyugdíj előtti álláskeresői segély, valamint költségtérítés jár.

Marócsán az álláskeresői ellátásban részesülők száma nagyon alacsony, az elmúlt években átlagosan két fő vette igénybe ezt a fajta támogatást. Ennek oka az alacsony lakosság szám mellett a közfoglalkoztatási programok „sikere”, az önkormányzat igyekszik mindazokat foglalkoztatni, akik szeretnének visszakerülni a munka világába.

3.3. 1. számú táblázat - Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök - Álláskeresői ellátásai I.				
Év	Nyilvántartott álláskeresői száma (TS 052)		Álláskeresői ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresői száma (TS 047)	
	Fő	15-64 év közötti népesség %- ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában
2016	6	11,54%	2	33,33%
2017	6	12,00%	2	33,33%
2018	6	12,24%	3	50,00%
2019	9	20,00%	2	22,22%
2020	13	32,50%	1	7,69%
2021	7	17,95%	1	14,29%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

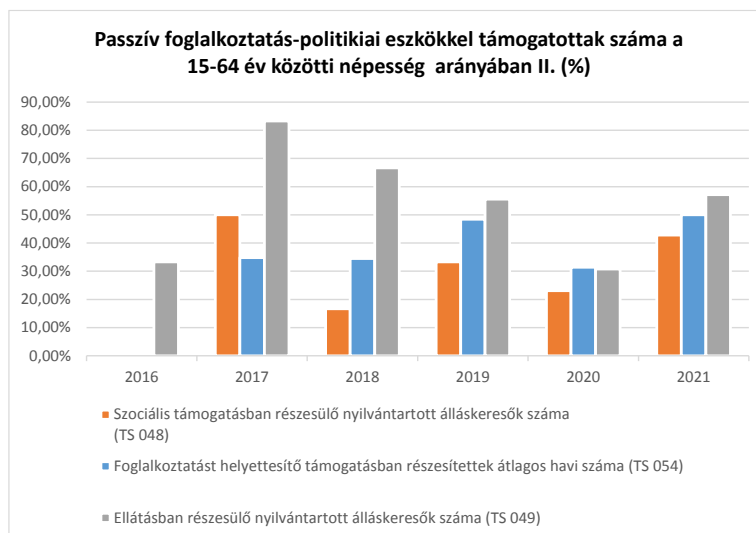

A szociális támogatásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma évről - évre stagnál, átlagosan 3 fő, ugyan ez mondható el a foglalkozást helyettesítő támogatásban részesítettek számáról is.

3.3.2. számú táblázat - Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök - Álláskeresők ellátásai II.

Év	Szociális támogatásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 048)		Foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek átlagos havi száma (TS 054)		Ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 049)	
	Fő	Nyilvántartottak %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában
2016	0	0,00%	n.a.	-	2	33,33%
2017	3	50,00%	2	34,83%	5	83,33%
2018	1	16,67%	2	34,50%	4	66,67%
2019	3	33,33%	4	48,44%	5	55,56%
2020	3	23,08%	4	31,38%	4	30,77%
2021	3	42,86%	4	50,00%	4	57,14%

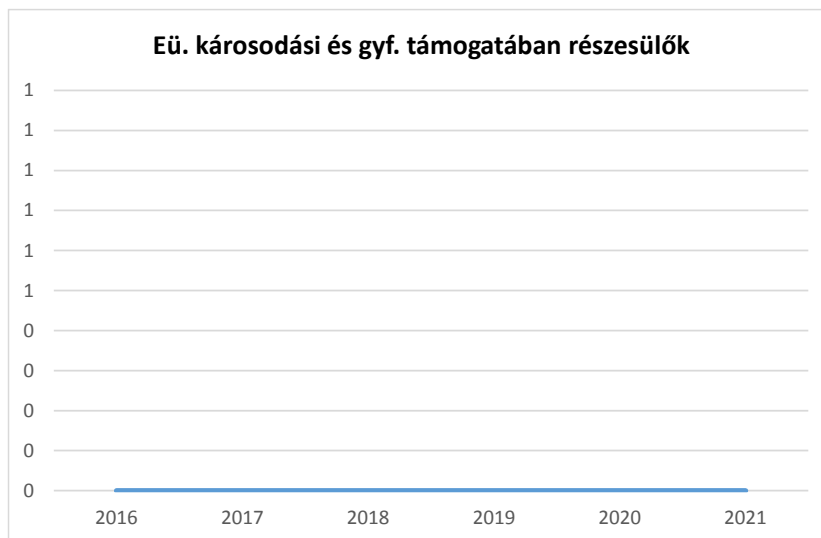
Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Marócsa településen az utóbbi években egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti ellátásban részesülő személy nem volt.

3.3.3. számú táblázat - Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás	
Év	Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban részesítettek havi átlagos száma (TS 056)
	fő
2016	n.a.
2017	0
2018	0
2019	0
2020	0
2021	0

Forrás: TeIR, KSH

3.4 Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

E fejezetben a lakhatáshoz kapcsolódó területet elemezzük, kiemelve a bérlakás-állományt, a szociális lakhatást, az egyéb lakáscélra nem használt lakáscélú ingatlanokat, feltárva a településen fellelhető elégtelen lakhatási körülményeket, veszélyeztetett lakhatási helyzeteket és hajléktalanságot, illetve a lakhatást segítő támogatásokat. E mellett részletezzük a lakhatásra vonatkozó egyéb jellemzőket, elsősorban a szolgáltatásokhoz való hozzáférést.

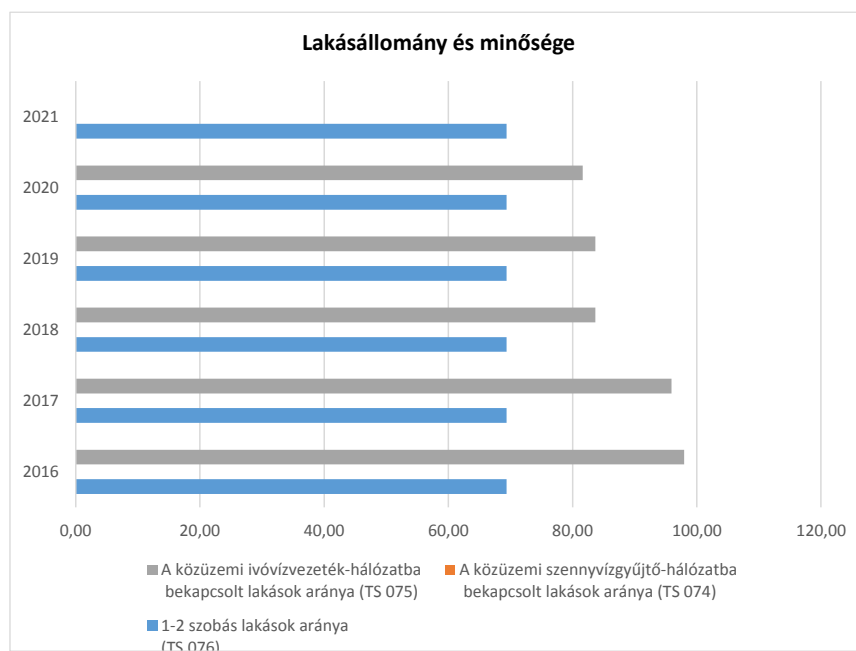
Ahogy arról már volt szó, az Ormánság térségében és Marócsán, a lakásállomány kritikusan rossz állapotú, a vályogépületek a gondozatlanság miatt lepusztultak és a téglapépítésű házak is felújításra szorulóknak.

Marócsán a lakásállomány összetétele az elmúlt években nem változott, az elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma egyre nő. A lakosság szinte teljes egészében saját tulajdonában lévő ingatlanában él, a településen alacsony az albérlésben lakók aránya. Hajléktalan személyt az önkormányzat nem tart nyilván, tudomásunk sincs róla, hogy „élne” a településen.

A lakásállomány száma az elmúlt években nem változott, ezeknek több, mint a fele 1-2 szobás lakások. Marócsán közüzemi szennyvízgyűjtő hálózat nincs, viszont a lakások több, mint 80 %-a a közüzemi ivóvízvezeték-hálózatba bekapcsolt.

3.4.1. számú táblázat - Lakásállomány						
Év	Lakásállomány (db) (TS 073)	Épített lakások száma (TSv 077)	Épített lakások száma 1000 lakásra (TS 078)	1-2 szobás lakások aránya (TS 076)	A közüzemi szennyvízgyűjtő-hálózatba bekapcsolt lakások aránya (TS 074)	A közüzemi ivóvízvezeték-hálózatba bekapcsolt lakások aránya (TS 075)
	db	db	db	%	%	%
2016	49	0	0,00	69,39	0,00	97,96
2017	49	0	0,00	69,39	0,00	95,92
2018	49	0	0,00	69,39	0,00	83,67
2019	49	0	0,00	69,39	0,00	83,67
2020	49	0	0,00	69,39	0,00	81,63
2021	49	0	0,00	69,39	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatok

a) bérlakás-állomány

Az önkormányzat nem rendelkezik saját tulajdonában lévő bérlakással.

b) szociális lakhatás

Saját tulajdonú szociális lakással az önkormányzat nem rendelkezik.

c) egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok

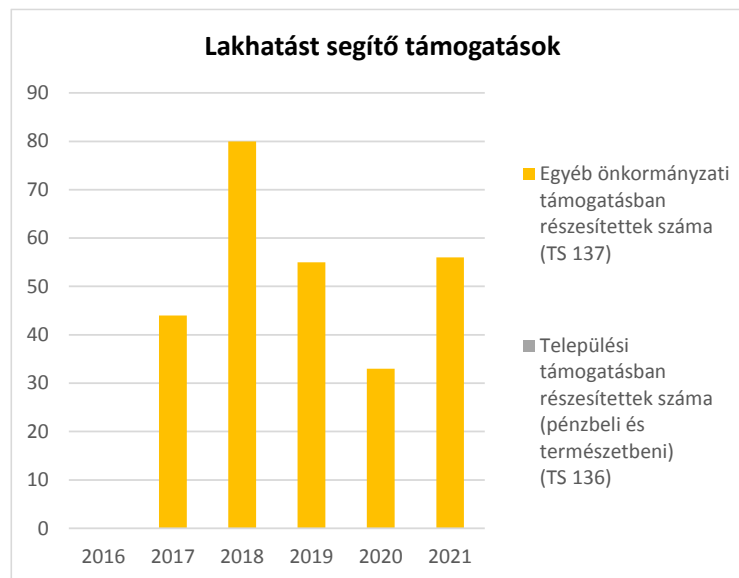
A településen nem található olyan nem lakáscélú ingatlan, amit egyéb lakáscélra használnak.

e) lakhatást segítő támogatások

Marócsán jelenleg a 49 lakóingatlanban 73 lakó él, tehát átlagosan kevesebb, mint 2 fő él egy lakásban. Vezetékes víz az ingatlanok több, mint 80%-ában megtalálható. Csatornahálózat a településen nem található, nem üzemel. Az elektromos hálózatra minden lakóingatlan be van kötve, de körülbelül a lakások 10%-a esetében az áramszolgáltató a jelentős hátralék-felhalmozódásra hivatkozva kikapcsolta az áramot. Megoldásként a többségükbe mostanra előre fizetős mérőórát szereltek be. Mindez a települési lakásfenntartási támogatás igénylésére vonatkozó kérelmekből látszik a legjobban, ahol a támogatás mértékét is meghatározza a rezi költsége és a juttatást a hatályos önkormányzati rendelet értelmében természetbeni formában, a szolgáltató felé utalással teljesítik. Az utóbbi években megítélt támogatások összege és a támogatottak száma jelentős eltéréseket mutat, amely az alábbi táblázatról pontosabban is leolvasható:

3.4.3. számú táblázat - Lakhatást segítő támogatások		
Év	Települési támogatásban részesítettek száma (pénzbeli és természetbeni) (TS 136)	Egyéb önkormányzati támogatásban részesítettek száma (TS 137)
	Fő	Fő
2016	n.a.	n.a.
2017	n.a.	44
2018	n.a.	80
2019	n.a.	55
2020	n.a.	33
2021	n.a.	56

Forrás: TeIR, KSH Tstar

f) eladósodottság

A lakossági közüzemi díjhátralékok felhalmozódása és a gazdasági válság évről-évre egyre égetőbb probléma a településen. Az érintett családok köréről és a hátralék összetételéről és mértékéről a helyi lakosok érthető okokból nem szívesen beszélnek, ezért az önkormányzat naprakész adatbázissal nem rendelkezik a témában. Azonban a települési támogatások benyújtása és elbírálása során az érintettek elpanaszolják problémáikat a polgármester asszonynak, vagy a képviselő-testületi tagoknak, így van arról tudomásuk, hogy ki rendelkezik tetemes adóssággal, vagy villanyszámla hátralékkal, amit az alacsony összegű nyugdíjából és fizetésekből véleményük szerint szinte lehetetlen a belátható jövőben önerőből visszafizetni, azt csakis segítséggel teljesülhet. Ezért aki belecsúszott ebbe a spirálba, csak ritkán tud kikerülni belőle, esetükben jellemző a további eladósodás és a hónapról-hónapra való megélhetés, tengődés.

Télen a helyzetük pedig még kilátástalanabb, hiszen abban a néhány hónapban nem tudnak mezőgazdasági munkát vállalni, amivel kiegészíthetik – ha feketén is – a jövedelmüket. Arról nem is beszélve, hogy ezekben a hónapokban a tüzelőről is gondoskodniuk kell, ami szinte valamennyi családnak külön megterhelést és kihívást jelent a faluban.

Az önkormányzat a szociális kerete terhére igyekszik támogatni valamennyi, nehéz helyzetbe került személyt, de sajnos csodát nem tud tenni, a legtöbb család problémáját csak központi, kormányzati döntés által lehetne megoldani. Mindenesetre, amíg lehetőség adódik, év közben a legrászorultabbaknak rendkívül támogatást nyújt a település vezetése, továbbá a roma nemzetiségi önkormányzattal közösen iskolakezdekskor fűzetcsomagot, húsvét és az év végi ünnepek előtt élelmiszercsomagot, illetve tűzifát osztanak minden háztartás számára, ezzel próbálják segíteni a helyzetüket.

- g) lakhatás egyéb jellemzői: külterületeken és nem lakóövezetben elhelyezkedő lakások, minőségi közszolgáltatásokhoz, közműszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez való hozzáférés bemutatása

A település külterületén, nem a lakóövezetben elhelyezkedő lakások Marócsán nem jellemzők.

3.5 Telepek, szegregátumok helyzete

Marócsa község területén telepek, szegregátumok nem találhatók.

- a) a telep, /szegregátum mint lakókörnyezet jellemzői (kiterjedtsége, területi elhelyezkedése, megközelíthetősége, a közösségi közlekedés, és a munkába jutás egyéb lehetőségei, lakásállományának állapota, közműellátottsága, közszolgáltatásokhoz való hozzáférés lehetőségei, egyéb környezet-egészségügyi jellemzői);

Nem releváns.

- b) a telepen, /szegregátumokban élők általános jellemzői és társadalmi problémák szempontjából főbb mutatói: életkori megoszlás, iskolai végzettség, foglalkoztatottsági helyzet, segélyezettek, hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek aránya;

Nem releváns.

- c) a szegregációval veszélyeztetett területek, a lakosság területi átrendeződésének folyamatai.

Nem releváns.

3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

- a) az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz, szakellátáshoz való hozzáférés

A térség többi településéhez hasonlóan, Marócsa egészségügyi ellátását is az Ormánság Egészségközpont biztosítja. A Sellye városában található Ormánság Egészségközpont egy pályázati támogatásból létrehozott, 2011-ben átadott új, járóbeteg-szakellátó központ. Itt kapott helyet a két házi orvosi és egy házi gyermekorvosi rendelő, illetve a rendelési időben működő szakellátások, úgymint sebészet, ortopédia, kardiológia, pszichológia, nőgyógyászat, diabetológia, radiológia, ultrahang, reumatológia, labor diagnosztika, pulmanológia, szemészet, gyógytorna, neurológia, bőrgyógyászat, gyógymasszázs, fül-orr-gége, pszichiátria és fizioterápia.

A központ 37 környező településről fogad betegeket.

3.6.1. számú táblázat – Egészségügyi ellátás

Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett háziiorvosi szolgálatok száma (TS 107)	Csak felnőttek részére szervezett háziiorvosi szolgáltatások száma (TS 106)	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma (TS 108)	Gyógyszertárak és fiókgyógyszertárak száma (TS 110)	Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma (alanyi és normatív alapon kiadott) (TS 133)	Ápolási díj, alanyi jogon: támogatásban részesítettek évi átlagos száma (TS 135)
	db	db	db	db	Fő	Fő
2016	0	0	0	0	n.a.	n.a.
2017	0	0	0	0	10	1,50
2018	0	0	0	0	8	1,86
2019	0	0	0	0	6	2,03
2020	0	0	0	0	7	1,33
2021	0	0	0	0	7	1,00

Forrás: TeIR, KSH
Tstar

b) prevenciós és szűrőprogramokhoz (pl. népegészségügyi, koragyermekkorai kötelező szűrésekhez) való hozzáférés

A településen a koragyermekkorai kötelező szűrésekhez való hozzáférést jelenleg a házi gyermekorvos és a védőnő aktív közreműködésével megoldott. A legfontosabb szűrővizsgálatok: mozgásszervi elváltozások szűrése, fogazat, hallás, látás, megfelelő tápláltság és mentális állapot felmérése. Amennyiben a szűrővizsgálatok során elváltozást észlelnek, a szakorvosi ellátás igénybevételére a sellyei Ormánság Egészségközpontban van lehetőség. A felnőtt lakosság részére szervezett szűrővizsgálatok Pécsen, a PTE Klinikáin, vagy kisebb részben Sellyén, az Ormánság Egészségközpontban érhetők el.

c) fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz való hozzáférés

Helyben fejlesztő és rehabilitációs ellátások nem elérhetők, de Sellyén az Ormánság Egészségközpontban igénybe vehetők fizioterápiás kezelések, gyógytorna és gyógymasszőr.

d) közétkeztetésben az egészséges táplálkozás szempontjainak megjelenése

Az óvodás és iskoláskorú gyermekek táplálkozási lehetőségei, valamint szokásai nagyban befolyásolják a felnőttkori étkezési habitusukat, mivel táplálkozási szokásaink gyermekkorban alakulnak ki, ilyenkor határozzuk meg, még ha nem is tudatosan, egész életünkre szóló táplálkozási magatartásunkat. Ezért a közétkeztetésnek nagy szerepe és felelőssége van abban, hogy az egészséges táplálkozás irányába terelje a gyermekeket, kialakítva egy olyan életmódot, amely az egészséges alapanyagok felhasználását és modern főzési technológiák alkalmazását részesíti előnyben, ezáltal hangsúlyozva az egészség megőrzését, a prevenciót, a helytelen

táplálkozásból fakadó betegségek (pl. diabétesz, magas koleszterin szint) és a kóros elhízás megelőzését.

Marócsa óvodás és iskoláskorú gyermekeinek az étkeztetését a sellyei Ormánsági Tücsök Óvoda, Bölcsőde és Konyha főzőkonyhája biztosítja. Az intézményben körültekintően gondoskodnak arról, hogy a gyermekek részére biztosított étel minőségileg és mennyiségileg is megfeleljen az életkori sajátosságaiknak. Szem előtt tartják, hogy a felhasznált nyersanyagok változatosak és idényjellegűek legyenek, szintén fontos szempont az energia- és tápanyagtartalom arányos elosztása. A főzőkonyhában igyekeznek az étlapot változatosá tenni, így ügyelnek az ételek 3-4 hetente történő ismétlésére. A gyermekek élettani sajátosságainak és ízlésvilágának megfelelően igyekeznek a korszerű és egészséges táplálkozás követelményeinek figyelembe vételével az étlapot összeállítani.

e) sportprogramokhoz való hozzáférés

A településen sportolási lehetőségre a művelődési ház udvarán lévő sportpályán van, melyet a gyerekek gyakran használnak. Szervezett, komolyabb mérkőzésekre a nagyobb rendezvények kapcsán kerül sor.

f) személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

Marócsa Község Önkormányzata a szociális alapszolgáltatások közül a házi segítségnyújtás és az étkezés biztosítására a sellyei SZOCEG Nonprofit Kft.-vel kötött feladatellátási szerződést, míg a családsegítést a Sellye Család- és Gyermekjóléti Központ látja el.

g) drogprevenációs szolgáltatások;

A településen drogprevenációs szolgáltatás nem működik. Az általános iskoláskorú tanulók évente vesznek részt drogprevenációs foglalkozásokon az iskolában.

A térségben azonban fontos lenne minél több lehetőséget biztosítani, nem csak az általános iskoláskorú, hanem a tinédzser korúak, valamint fiatal felnőttek számára is a drogprevenációs szolgáltatások eléréséhez.

h) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor;

Az önkormányzat nem rendelkezik olyan jellegű információval, mely szerint a településen bárkit is hátrányos megkülönböztetés ért volna a szolgáltatások nyújtásakor.

i) előnyben részesítési (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) a szociális és az egészségügyi ellátórendszer keretein belül.

A szociális és egészségügyi szolgáltatások igénybevételekor a szakemberek nagy figyelmet fordítanak arra, hogy az alacsonyabb jövedelemmel rendelkező állampolgárok is hozzáférhessenek a megfelelő minőségű és mennyiségű ellátásokhoz (pl. egészségügyi

vizsgálatok). Például a szociális étkezés térítési díját az önkormányzat támogatja a rászorulóknak esetében, hogy megfizetése ne okozzon számukra nagyobb megterhelést, vagy a falubusz az arra kijelölt napokon szállítja őket Sellyére az Ormánság Egészségközpontba.

A településen népkonyha nem működik.

3.6.2. Népkonyha	
Év	Népkonyhán kiosztott ételadagok száma (db)
2016	0
2017	0
2018	0
2019	0
2020	0
2021	0

Forrás: Önkormányzati adat

3.7 Közösségi viszonyok, helyi közelet bemutatása

a) közösségi élet színterei, fórumai;

Marócsán a közösségi élet helyszínét a Faluház, valamint a könyvtár és a Polgármesteri Hivatal udvara adja. Ez utóbbi helyszínen kerülnek megrendezésre a jelentősebb szabadtéri rendezvények is, úgymint a gyereknap, a mikulás ünnepség, a falunap és a roma nap. Emellett a Faluház a másik helyszín, ahol a közösségi élet zajlik.

A településen társadalmi szervezet nem működik. A településen kulturális vagy, táncegyesület nem működik, azonban ezek iránti igényről sincs tudomása az önkormányzatnak, az ilyen jellegű tevékenységeket és feladatokat a Roma Nemzetiségi Önkormányzat látja el.

3.7.1. számú táblázat - Intézményi ellátottság (2019)			
Tornateremmel, tornaszobával ellátott köznevelési intézmények száma (intézmény székhelye szerint) (TS 102)	Sportcsarnok, sportpálya léte (TS 103)	A települési könyvtárak kikölcsönzött egységeinek száma (TS 104)	Közművelődési intézmények száma (TS 105)
db	van/nincs	db	db
0	nem	622	1

Forrás: TeIR, KSH Tstar

- b) közösségi együttélés jellemzői, konfliktuskezelési megoldások;

Az önkormányzatnak nincs tudomása a településen etnikai konfliktusról, azonban a látens diszkriminatív nézetek létezését nem tartjuk kizártnak.

- c) helyi közösségi szolidaritás megnyilvánulásai;

Marócsán a Család- és Gyermekjóléti Központ működésével kezdődött meg az a folyamat, hogy összegyűjtik a kinőtt és feleslegesség vált gyermek-felnőtt ruhákat, játékokat, így juttatva el azokat az arra rászorulóknak részére.

- d) a helyben élő nemzetiségek kulturális sokszínűségének bemutatása és kulturális identitásuk megőrzésének lehetőségei;

A helyben élő nemzetiségeknek önazonosságuk megőrzése, ápolása, erősítése és átörökítése, történelmi hagyományaik, nyelvük megőrzése és fejlesztése, tárgyi és szellemi kultúrájuk ápolása és gyarapítása érdekében lehetőségük van ezen jogaikat gyakorolni.

Jelenleg Marócsa településen Roma Nemzetiségi Önkormányzat működik. A nemzetiségi önkormányzat elsősorban kulturális, közösségépítő programok kapcsán dolgozik együtt a helyi Önkormányzattal.

- e) helyi lakossági önszerveződések.

A településen a helyi esélyegyenlőségi program által vizsgált célcsoportokat támogató civil és érdekvédelmi szervezetek nem működnek.

A Sellye Család- és Gyermekjóléti Központ, a gyermekek, idősek és a rászoruló felnőttek érdekeit tartja szem előtt, kliensei is főként ezekből a célcsoportokból kerülnek ki.

3.8 A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal

A Marócsán működő Roma Nemzetiségi Önkormányzat elsősorban kulturális, hagyományőrző és közösségépítő programok kapcsán dolgozik együtt a települési önkormányzattal, jó példa erre a minden évben megrendezésre kerülő falunap, ahol hagyományőrző programokkal és gasztronómiai különlegességekkel színesítik a rendezvény hangulatát.

A Roma Nemzetiségi Önkormányzat a településen élő roma nemzetiségű lakosságot minden évben támogatja élelmiszer-csomaggal is, ahol általában minden család részesül támogatásban. A roma gyermekeknek pedig karácsonyi hagyományőrző műsorral és édesség-csomaggal kedveskedik.

3.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Az aktív korú lakosság körében többen nem rendelkeznek piacképes képesítéssel.	Piacképes, gyakorlatorientált képzések és tanfolyamok indítása.
Alapvető pénzgazdálkodási ismeretek, felelősségteljes magatartás hiánya.	Tudatos pénzügyi magatartás kialakítását támogató programok szervezése.

4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

4.1 A gyermekek helyzetének általános jellemzői gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek

Marócsa településen az állandó népesség számához viszonyítva a 15-17 éves korúak száma alacsony, ennél a 0-14 évesek száma valamivel magasabb. A fiataloknál a férfiak nők megoszlása hasonlóképpen alakul, mint az állandó népességnél, a nők aránya valamivel magasabb.

4.1. számú táblázat - Gyermekkorú népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2.számú táblázatból)					
Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen (TS 003)	Férfiak (TS 005)	Nők (TS 007)
	Fő	Fő	Fő	%	%
Állandó népesség száma (férfiak TS 004, nők TS 006)	38	41	79	48,10%	51,90%
0-2 évesek (összes száma TS 008, aránya TS 009)				3,80%	
0-14 éves (férfiak TS 010, aránya TS 011; nők TS 012, aránya TS 013)	3	7	10	3,80%	8,86%
15-17 éves (férfiak TS 014, aránya TS 015; nők TS 016, aránya TS 017)	0	4	4	0,00%	5,06%

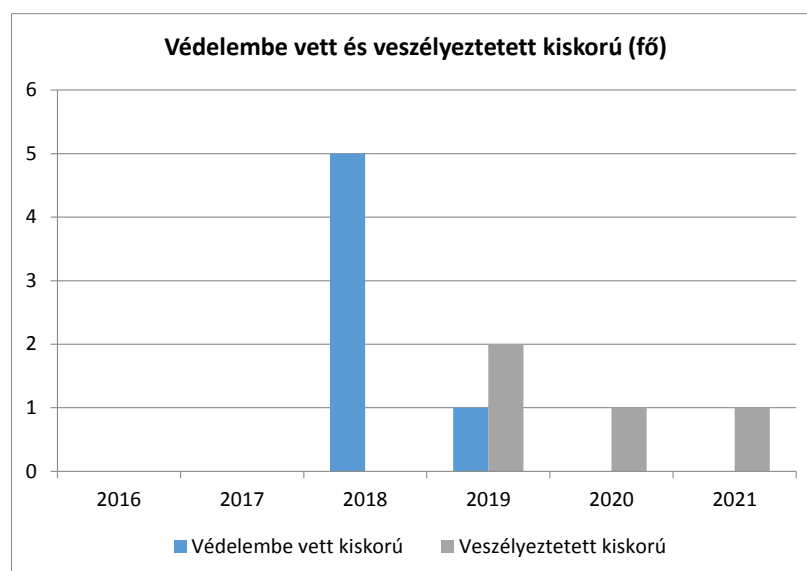
Forrás: TeIR, KSH Tstar

- a) veszélyeztetett és védelembe vett, hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, valamint fogyatékossgal élő gyermekek jellemzői, egészségügyi, szociális, lakhatási helyzete;

Járási szintű adatok alapján megállapítható, hogy a gyermekeket érintő legnagyobb súlyú egészségügyi problémák a mozgásszervi betegségek, a táplálkozással kapcsolatos megbetegedések funkciózavarok, valamint a szenvedélybetegségek egyre fiatalabb korban való megjelenése okozza. A védőnők tapasztalatai szerint a tizennégy évnél fiatalabbaknak is legalább a fele érintett az aktív vagy a passzív dohányzásban. A településen veszélyeztetett gyermekek száma kevés, míg védelembe vett gyermek az utóbbi két évben nem volt. A veszélyeztetés valamely magatartás, mulasztás, vagy körülmény hatására kialakult állapot, amely a gyermek testi, értelmi és erkölcsi fejlődését gátolja, vagy akadályozza. Fontos feladat a szülők ismereteinek bővítése a gyermekgondozás és gyermeknevelés terén, illetve a helyes, támogató szülői attitűd kialakítása. Egy olyan programsorozat kidolgozására és lebonyolítására lenne szükség, ahol a résztvevő szülők csoportban, egymást segítve és támogatva, de szakember segítségével, felügyeletével fejleszthetik elméleti és gyakorlati ismereteiket.

4.1.1. számú táblázat - Védelembe vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek		
Év	Védelembe vett kiskorú gyermekek száma (TS 116)	Veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma (TS 115)
	Fő	Fő
2016	0	n.a.
2017	0	n.a.
2018	5	n.a.
2019	1	2
2020	0	1
2021	0	1

Forrás: TeIR, KSH Tstar

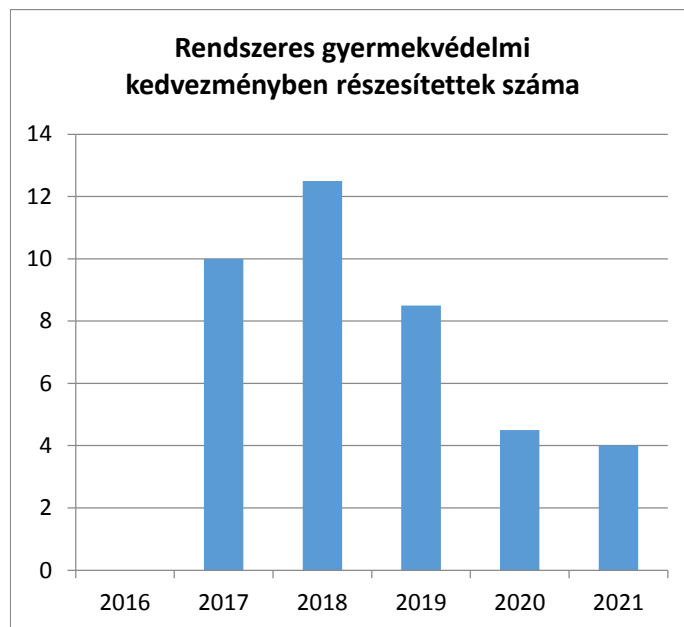
b) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők valamint

Az alapvetően is magas számban rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek köre 2016-2021-ben a lakosság szám csökkenésével arányosan csökkent.

Sajnos egyre több család csak a kedvezmény igénybevételével tudja gyermekei taníttatását biztosítani. Mivel a gyermekvédelmi kedvezmény megállapításával együtt járó normatív támogatások (pl. ingyenes tankönyv és étkeztetés) jelentős anyagi mentesítést nyújtanak a rászorult családok számára.

4.1.2. számú táblázat - Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek	
Év	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek évi átlagos száma (TS 111)
	Fő
2016	n.a.
2017	10
2018	13
2019	9
2020	5
2021	4

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

c) a gyermek jogán járó helyi juttatásokban részesülők helyzete;

Marócsa Község Önkormányzata a vonatkozó rendelete értelmében a települési támogatások között a települési gyermeknevelési támogatás jogcímét fogalmazza meg. A támogatást azon családok részére állapítja meg a Képviselő-testület, ahol időszakosan létfenntartási gondokkal küzdenek, vagy a létfenntartást veszélyeztető élethelyzetbe kerültek. Elsősorban azokat a gyermekes családokat részesítik támogatásban, akiknél hirtelen többletkiadások jelentkeztek és emiatt anyagi segítségre szorulnak. Ilyen kivételes esemény lehet a válsághelyzetben lévő várandós anya, akinél a gyermekének megtartása, a gyermek fogadásának előkészítése érdekében jelentkeznek pluszkiadások. Továbbá a nevelésbe vett gyermek családjával való kapcsolattartásának, illetve a gyermek családba való visszakerülésének, vagy a szülők munkanélkülivé válása okán, esetleg, betegség, elemi kár felmerülésekor is megítélhet a Képviselő-testület támogatást. A települési gyermeknevelési támogatás igénylésének a száma

elenyésző a többi települési támogatáshoz képest, szerencsére a családok csak ritkán kerülnek olyan helyzetbe, amikor ezt a fajta segítséget kellene igénybe venniük.

Árvaellátásban az elmúlt években nem részesült gyermek.

4.1.3. számú táblázat - Árvaellátás			
Év	Árvaellátásban részesülő férfiak száma (fő) (TS 065)	Árvaellátásban részesülő nők száma (fő) (TS 066)	Árvaellátásban részesülők összesen
	Fő	Fő	Fő
2016	0	0	-
2017	0	0	-
2018	0	0	-
2019	0	0	-
2020	0	0	-
2021	0	0	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

d) ingyenes vagy kedvezményes iskolai étkeztetésben részesülők jellemzői

Marócsán a rászoruló gyermekek ingyenes étkeztetésben részesülnek. A helyi önkormányzat vezetése minden alkalommal odafigyel arra, hogy valamennyi rászoruló (főként a kisgyermeket nevelő családok) megkapja a számára megfelelő támogatást, legyen az akár pénzbeli, vagy természetbeni (pl. füzetcsomag, tüzelő, élelmiszercsomag) formában nyújtva.

e) magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek helyzete;

Az önkormányzatnak nincs tudomása arról, hogy a településen magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek lagnának.

f) állampolgársággal rendelkező, illetve magyar állampolgársággal nem rendelkező külföldről visszatért, hátrányos helyzetű családban élő gyerekek jellemzői.

Az önkormányzatnak nincs tudomása arról, hogy a településen magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek lagnának.

4.2 Szegregált, telepszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

Marócsa településen nem található elkülönült szegregátum, vagy telepszerű lakókörnyezet.

4.3 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékkal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

- a) védőnői ellátás jellemzői (pl. a védőnő által ellátott települések száma, egy védőnőre jutott ellátott, betöltetlen státuszok)

A védőnői tevékenység területi és időbeli eloszlását vizsgálva, a térség házi orvosi praxisaihoz viszonyítva kicsit kedvezőbb a helyzet, a szolgálat jól működik, jó kapcsolatot tart fenn a lakossággal, azonban igen túlterhelt. A vizsgált időszakban a térség két védőnője látta el a Sellye környéki települések évek óta betöltetlen státuszait, ezáltal gyermekeiket is. Azonban a szakember hiány itt is megmutatkozik, mivel 2022. évtől egy védőnő látja el a teljes ellátási területet.

4.3.1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma			
Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma (TS 109)	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
	db	Fő	Fő
2016	0	n.a.	-
2017	0	n.a.	-
2018	0	n.a.	-
2019	0	n.a.	-
2020	0	n.a.	-
2021	n.a.	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

- b) gyermekorvosi ellátás jellemzői (pl. házi gyermekorvoshoz, gyermek szakorvosi ellátáshoz való hozzáférés, betöltetlen házi gyermekorvosi praxisok száma)

A gyermekek szakorvosi ellátása az Ormánság Egészségközpontban, a Szigetvári Kórház Gyermekosztályán, illetve a PTE ÁOK Gyerekgyógyászati Klinikáján folyik.

A sellyei Egészségközpont üzemeltetője az Ormánság Egészségéért Nonprofit Kft., melynek tulajdonosai maguk az ormánsági települések önkormányzatai, többségi tulajdonosa pedig Sellye Város Önkormányzata. A különböző járóbeteg szakrendelések nagyobb része alapvetően felnőtt

betegket lát el, de szükség esetén bármely szakrendelés alatt várják a gyermek pácienseket is. A háziorvosi ügyelet vegyesen látja el a felnőtt és a gyermek lakosságot egyaránt. Sellyén működik a járás két háziorvosi ügyelete közül az egyik.

4.3.2. számú táblázat – Gyermekorvosi ellátás					
Év	Felnőttek és gyermek részére szervezett háziorvosi szolgálatok száma (TS 107)	Csak felnőttek részére szervezett háziorvosi szolgáltatások száma (TS 106)	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma (TS 108)	Gyermekorvos által ellátott gyerekek száma	Felnőtt házi orvos által ellátott gyerekek száma
	db	db	db	Fő	Fő
2016	0	0	0	n.a.	n.a.
2017	0	0	0	n.a.	n.a.
2018	0	0	0	n.a.	n.a.
2019	0	0	0	n.a.	n.a.
2020	0	0	0	n.a.	n.a.
2021	0	0	0	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

c) 0–7 éves korúak speciális (egészségügyi-szociális-oktatási) ellátási igényeire (pl. korai fejlesztésre, rehabilitációra) vonatkozó adatok

A térségben a 3. életévét betöltött, szűrésen részt vett gyermekek esetében a leggyakoribb elváltozások, a normáltól eltérő mozgásfejlődés, a normál beszédfejlődéstől való eltérés és a szociális zavar. A korai életkorban megkezdett, a szakemberek (óvodai fejlesztőpedagógus, pszichológus, logopédus) és a szülők együttműködése nélkül, ezek a zavarok jelentősen ronthatják a kisgyermek iskolai teljesítményét, másodlagosan pedig viselkedési problémák megjelenéséhez vezethetnek.

d) gyermekjóléti alapellátások, Biztos Kezdet Gyerekház, Tanoda, gyermekszegénységet csökkentő speciális szolgáltatások;

A családsegítést és gyermekjóléti feladatokat 2016-ig Sellyén és a járás teljes területén a Sellyei Kistérségi Többcélú Társulás által fenntartott Gyermekjóléti és Családsegítő Szolgálat látta el. Ekkor vette át a szolgáltatás egy részét a Vajszló és Térsége, illetve a Baksa Térségi Család- és Gyermekjóléti Szolgálat, 2016. január 1-el pedig megalakult a Sellye Család- és Gyermekjóléti Központ.

Marócsa településen is fontos szerep hárul a Család- és Gyermekjóléti Központra.

Az intézményben dolgozó segítő szakemberek fő feladata az ellátott családok saját otthonukban való felkeresése, a családgondozás feladatainak ellátása, továbbá a nyújtott szolgáltatás elérhetővé tétele fogadóórák biztosításával. A munkatársak leterheltek, napi munkájuk során a jogszabályi előírásnak megfelelő maximális esetlétszám közeli ellátotti létszámmal dolgoznak.

A kliensek között viszonylag magas a nagycsaládosok száma, mely családokban elsősorban a saját gyermekek után járó juttatások képezik a család megélhetésének alapját. A szegénység, a munkanélküliség, vagy épp a közfoglalkoztatás, így az anyagi biztonság hiánya a fokozódó depriváció mellett folyamatosan növekszik a sokszor tettegességig fajuló családi konfliktusok száma is. Minden család életében jelen van a krízis kialakulásának lehetősége, amelyet legtöbbször elfojtanak, esetleg saját maguk igyekeznek megoldani, végső esetben azonban külső szakemberre van szükség. A Központ az ellátási területén élő szociális, életvezetési és mentálhigiénés problémák miatt veszélyeztetett, illetve krízishelyzetbe került egyének és családok számára nyújt segítő szolgáltatást.

A településen Biztos Kezdet gyerekház és tanoda nem működik.

e) gyermekek napközbeni ellátásai, bölcsődei ellátás;

A településen óvoda, bölcsőde nem működik, ezért a gyermekek napközbeni ellátását, bölcsődei ellátását a járás székhelyen működő Ormánsági Tücsök Óvoda, Bölcsőde és Konyha biztosítja.

4.3.3. a.) számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma		
Év	Működő, önkormányzati bölcsődei férőhelyek száma	Önkormányzati bölcsődébe beírt gyermekek száma
	db	Fő
2016	0	n.a.
2017	0	n.a.
2018	0	n.a.
2019	0	n.a.
2020	0	n.a.
2021	0	n.a.

Forrás: Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

4.3.3. b.) számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma								
Év	Működő munkahelyi bölcsődei férőhelyek száma (TS 126)	Munkahelyi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 122)	Működő családi bölcsődei férőhelyek száma (TS 125)	Családi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 121)	Működő mini bölcsődei férőhelyek száma (TS 127)	Mini bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 123)	Működő (összes) bölcsődei férőhelyek száma (TS 124)	Bölcsődébe (összes) beírt gyermekek száma (TS 120)
	db	Fő	db	Fő	db	Fő	db	Fő
2016	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2017	0	0	0	0	0	0	0	0
2018	0	0	0	0	0	0	0	0
2019	0	0	0	0	0	0	0	0
2020	0	0	0	0	0	0	0	0
2021	0	0	0	0	0	0	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

f) gyermekvédelem;

Amennyiben a Család- és Gyermekjóléti Központ munkatársai feladatuk ellátása során úgy látják, hogy egy gyermekvédelmi probléma tartósan fennáll és az alapellátás keretében nem szüntethető meg, kezdeményezhetik a gyámhatóságnál a gyermek védelembe vételét. A javaslatételben részletesen feltárják a veszélyeztetettség okait, és javaslatokat tesznek a szükséges intézkedésekre. A gyámhatóság a védelembe vételi határozatában felszólítja a szülőt, hogy rendezze körülményeit, életvitelét a gyermek veszélyeztetettségének megszüntetése érdekében. Védelembe vételre kerülhet sor akkor is, ha a gyermek bűncselekményben vesz részt (pl. rablás). Ilyen esetekben a gyámhatóság különböző magatartási szabályokat állapít meg, amelyeket a gyermekjóléti központ kollégáival együttműködve kötelesek teljesíteni a családon belül. A gyermek családból való kiemelése a központ javaslatára abban az esetben történhet, ha a gyermek felügyelet nélkül marad, vagy testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődését családi környezete, vagy önmaga súlyosan veszélyezteti.

g) krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások;

A Sellye Család- és Gyermekjóléti Központ alapvető prevenciós feladata az észlelő- és jelzőrendszer működésének biztosítása, melynek érdekében koordinálja azoknak a szakembereknek az együttműködését, akik bárhol, bármilyen körülmények között kapcsolatba kerülnek a gyermekekkel. Közülük, aki a problémát már a kialakulásakor észleli és jelzi, az segíti a gyermekjóléti szolgálatot abban, hogy a megoldásba bevonják a legkompetensebb szakértőket. A jelzési és együttműködési kötelezettséget a Gyvt. 17. §-a és a Szt. 64. § (2) bekezdése írja le. A központ munkatársai kötelesek hatósági eljárást indítani a gyermek bántalmazása, súlyos elhanyagolása, vagy egyéb más, súlyos veszélyeztető ok fennállása, továbbá a gyermek önmaga

által előidézett súlyos veszélyeztető magatartása esetén. Annak érdekében, hogy a gyermekjóléti központ be tudja tölteni az illetékességi terület gyermekvédelmi rendszerében a törvény által rá ruházott feladatokat, központi, koordinatív szerepet, rendszeres, személyes kapcsolatot tart fenn a jelzőrendszer tagjaival, szakmai fórumok, esetmegbeszélések és tanácskozások során.

h) egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidős programokhoz való hozzáférés;

A településen sportolási lehetőségre a művelődési ház udvarán lévő sportpályán van, melyet a gyerekek gyakran használnak. Szervezett, komolyabb mérkőzésekre a nagyobb rendezvények kapcsán kerül sor.

i) gyermekétkeztetés (intézményi, hétvégi, szünidei);

Marócsa Község Önkormányzata a gyermekek intézményi és szünidei étkeztetését az idei évben felújított sellyei Ormánsági Tücsök Óvoda, Bölcsőde és Konyha főzőkonyhájáról biztosítja mind az óvodás, mind az általános iskoláskorú gyermekek részére. A település az arra szánt normatívából tudja biztosítani a hátrányos helyzetű gyermekeknek a szünidei gyermekétkeztetést, amely már több éve egy jól kidolgozott rendszer alapján, gördülékenyen működik.

Ingyenes tankönyvellátásban a jogszabályban meghatározott gyermekek részesülnek a településen.

j) eltérő kultúrájú, vagy a hátrányos és nem hátrányos helyzetű gyermekcsoportok közötti programok;

A szakemberek nagy hangsúlyt fektetnek az eltérő kultúrájú, a hátrányos és nem hátrányos helyzetű gyermekcsoportok részére történő közös programok szervezésére.

k) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor;

A gyermekek részére történő szolgáltatások nyújtásakor az egyenlő bánásmód követelményének megsértéséről Marócsa Község Önkormányzatának nincs tudomása.

l) előnyben részesítés, hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások az ellátórendszerek keretein belül.

Marócsa Község Önkormányzata Képviselő-testülete a települési támogatások elosztásánál, legyen az pénzbeli, vagy természetbeni juttatás, mindig kiemelt figyelmet fordít a nehéz anyagi helyzetben lévő, gyermekeket nevelő családok támogatására. Továbbá szükségesnek tartja a hátrányos helyzetű gyermekek motiválását, akár ösztöndíjprogramok bevezetése által is.

4.4 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékossgal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

- a) a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek/tanulók óvodai, iskolai ellátása, a köznevelési intézménybe és más településen található fejlesztő programokra való eljutás módja, lehetőségei;

A településen óvoda és bölcsőde nem működik, így a gyermekeket a közeli városba szállítják falubusszal. A sellyei Ormánsági Tücsök Óvoda, Bölcsőde és Konyha öt vegyes életkorú csoporttal és egy bölcsődei csoporttal működik.

A nevelőmunka középpontjában a gyermek áll, ezért célja a sokoldalú, harmonikus fejlődés elősegítése, a személyiség kibontakoztatása az életkori és egyéni sajátosságok figyelembevételével. Fontosnak tartják a környezettudatosságra nevelést, a mozgásfejlesztést, a hagyományok ápolását, a nemzetiségi-, közösségi nevelést, illetve a diszkriminációmentesség és az egyenlő bánásmód biztosítását, egészséges életmód megalapozását, pozitív érzelmi intelligencia fejlesztését.

Az óvodában évek óta integrált nevelés folyik, ezáltal érvényesül az inkluzív (elfogadó) pedagógia. A halmozottan hátrányos helyzetű, a horvát és roma nemzetiséghez tartozó és sajátos nevelési igényű gyermekek vegyes életkori összetételű gyermekcsoportokban való együttnevelése valójában meg. Az óvodai neveléshez minden gyermek számára biztosított az egyenlő hozzáférés. Fontos a befogadó és toleráns légkör biztosítása.

4.4. a) 1.számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek			
Év	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 087)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 092)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek aránya az óvodás gyermekekben belül (TS 093)
	Fő	Fő	%
2016	0	0	n.a.
2017	0	0	n.a.
2018	0	0	n.a.
2019	0	0	n.a.
2020	0	0	n.a.
2021	0	0	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Ugyan ez a helyzet az általános iskolával is, a településen ez sem működik, az általános iskoláskorú gyermekek a Sellyén működő Kiss Géza Magyar-Horvát Kétnyelvű Nemzetiségi Általános Iskola és Zeneiskola – Alapfokú Művészeti Iskolába járnak.

Két intézményegységből áll: a Kiss Géza Magyar-Horvát Kétnyelvű Nemzetiségi Általános Iskola és tagintézménye a Felsőszentmártoni 2022. szeptember 01. napja óta 1-4. évfolyammal működő két tanítási nyelvű iskola, illetve a Zeneiskola-Alapfokú Művészeti Iskola.

A környékünkön élő nemzetiségi igényeknek megfelelően a horvát nemzetiségi nyelvoktatás és magyar-horvát kétnyelvű képzés is része az intézmény életének.

Az iskola fontosnak tartja, hogy a gyermekeket hozzásegítse egyéni képességeik és tehetségük kibontakoztatásához, személyiségfejlődésük optimális biztosításához, az alapkompenciák magas szintű elsajátításához. Az iskolában integrált nevelés folyik, ezáltal itt is érvényesül az inkluzív (elfogadó) pedagógia. Az osztályokban vegyesen vannak halmozottan hátrányos helyzetű, horvát és roma nemzetiséghez tartozó és sajátos nevelési igényű gyermekek is.

4.4. a) 2. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók			
Év	Általános iskolai tanulók száma a nappali oktatásban	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 094)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya az általános iskolai tanulókon belül (TS 095)
	Fő	Fő	%
2016	n.a.	0	n.a.
2017	n.a.	0	n.a.
2018	n.a.	0	n.a.
2019	n.a.	0	n.a.
2020	n.a.	0	n.a.
2021	n.a.	0	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

Középiskolai tanulmányaikat a gyermekek Sellyén is folytathatják a Déli ASzC Sellyei Mezőgazdasági Technikum, Szakképző Iskola és Kollégiumban, mely az Ormánság egyetlen középfokú iskolája. A középiskola tanulói között vannak az ormánsági hátrányos szociokulturális körülmények között élő tanulók éppúgy, mint a környékbeli tehetséges és elhivatott tanulók is, akik az iskola befejezését követően egy piacképes szakmát kapnak a kezükbe és a tanulókat felvértezi azon képességekkel, melyek lehetővé teszik, hogy az ott végzetek a jövő kihívásainak megfeleljenek, a korszerű mezőgazdasági és gépészeti technológia használatára felkészültek legyenek.

4.4. a) 3. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet a középszintű oktatásban

Év	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gimnáziumi tanulók száma (TS 096)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya a gimnáziumi tanulókon belül (TS 097)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakközépiskolai tanulók és hátrányos helyzetű szakiskolai és készségfejlesztő iskolai tanulók száma a nappali oktatásban (TS 098)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakközépiskolai tanulók és hátrányos helyzetű szakiskolai és készségfejlesztő iskolai tanulók aránya a tanulók számához viszonyítva (TS 099)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakgimnáziumi tanulók száma (TS 100)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya a szakgimnáziumi tanulókon belül (TS 101)
	Fő	%	Fő	%	Fő	%
2016	0	n.a.	0	n.a.	0	n.a.
2017	0	n.a.	0	n.a.	0	n.a.
2018	0	n.a.	0	n.a.	0	n.a.
2019	0	n.a.	0	n.a.	0	n.a.
2020	0	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2021	0	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Az alábbi táblázatból megállapítható, hogy Marócsa településen is vannak hátrányos helyzetű és a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, igaz évről-évre csökken a számuk, azonban ez betudható a lakosságszám csökkenésének is.

4.4. a) 4. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet

Év	Megállapított hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma (TS 114)	Megállapított halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma (TS 113)
	fő	fő
2016	3	7
2017	3	4
2018	3	7
2019	2	3
2020	2	1
2021	2	1

Forrás: TeIR, KSH Tstar

b) a közneveléshez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások (pl. iskolára/óvodára jutó gyógypedagógusok, iskolapszichológusok száma stb.)

Marócsán nem működik oktatási intézmény, a gyermekek Sellyére járnak be óvodába és általános iskolába. Ezért a városban működő intézmények adatai alapján tudunk következtetni a környező településekről - így a Marócsáról is - bejáró gyermekek helyzetéről.

Elmondható, hogy a Sellyére járó óvodások és általános iskolások száma folyamatosan csökkent az elmúlt időszakban. Mindez az óvodai gyermekcsoportok és az iskolai osztályok létszámának csökkenésével járt együtt az intézményekben.

4.4.2. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai

Év	3-6 éves korú gyermekek száma	Óvodai gyermekcsoportok száma - gyógypedagógiai neveléssel együtt (TS 085)	Óvodai férőhelyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 090)	Óvodai feladatellátási helyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 088)	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 087)	Óvodai gyógypedagógiai gyermekcsoportok száma (TS 086)	Gyógypedagógiai oktatásban részesülő óvodás gyermekek száma az integráltan oktatott SNI gyermekek nélkül (TS 091)	Egy óvodai gyermekcsoportra jutó gyermekek száma (TS 089)
	fő	db	db	db	fő	db	fő	fő
2016	n.a.	0	0	0	0	0	0	n.a.
2017	n.a.	0	0	0	0	0	0	n.a.
2018	n.a.	0	0	0	0	0	0	n.a.
2019	n.a.	0	0	0	0	0	0	n.a.
2020	n.a.	0	0	0	0	0	0	n.a.
2021	n.a.	0	0	0	0	0	0	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatgyűjtés

4.4.4. számú táblázat - Általános iskolák adatai: osztályok, gyógypedagógiai osztályok, feladatellátási helyek

Tanév	Az általános iskolai osztályok száma a gyógypedagógiai oktatásban (a nappali oktatásban) (TS 080)	Az általános iskolai osztályok száma (a gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 081)	Általános iskolai feladat-ellátási helyek száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 079)	Egy általános iskolai osztályra jutó tanulók száma a nappali oktatásban (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 082)	Más településről bejáró általános iskolai tanulók aránya a nappali oktatásban (TS 084)
	db	db	db	fő	%
2016	0	0	0	n.a.	n.a.
2017	0	0	0	n.a.	n.a.
2018	0	0	0	n.a.	n.a.
2019	0	0	0	n.a.	n.a.
2020	0	0	0	n.a.	n.a.
2021	0	0	0	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

c) hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés az oktatás, képzés területén, az intézmények között és az egyes intézményeken belüli szegregációs jelenségek;

Önkormányzatunknak nincs tudomása arról, hogy a környékbeli oktatási intézményekben hátrányos megkülönböztetés, jogellenes elkülönítés, vagy szegregációs folyamatok lennének bármilyen körülmények között is tapasztalhatók.

d) az intézmények között a tanulók iskolai eredményességében, az oktatás hatékonyságában mutatkozó eltérések;

A köznevelés minőségét meghatározza, mennyire hatékony a tanítási-tanulási folyamat, a hatékonysággal pedig szorosan összefügg a belső és külső értékelés rendszere. Az intézményértékelés meghatározó eleme az Országos kompetenciamérés. Az OKM célja az iskolák és fenntartóik számára a helyi szintű értékeléshez szükséges adatok biztosítása a tanulók szövegértési képességének és matematikai eszköztudásának a vizsgálatával, emellett a pedagógiai mérés-értékelés módszereinek terjesztése. A 2022-es év eredménye alapján továbbra is elsősorban a Nyugat-Dunántúl és a Közép-Magyarország régió jó teljesítményét, valamint az Észak-Magyarország és az Észak-Alföld régió lemaradását lehet kiemelni.

A 8. évfolyamot eredményesen befejező tanulók száma a nappali oktatásban 2017-ben volt a legmagasabb és 2019-ben volt a legalacsonyabb.

Marócsa településen nincs adat erre vonatkozóan.

4.4.5. számú táblázat - A 8. évfolyamot eredményesen befejeők a nappali oktatásban	
Tanév	A 8. évfolyamot eredményesen befejezte a nappali oktatásban (TS 083)
	Fő
2016	0
2017	0
2018	0
2019	0
2020	0
2021	0

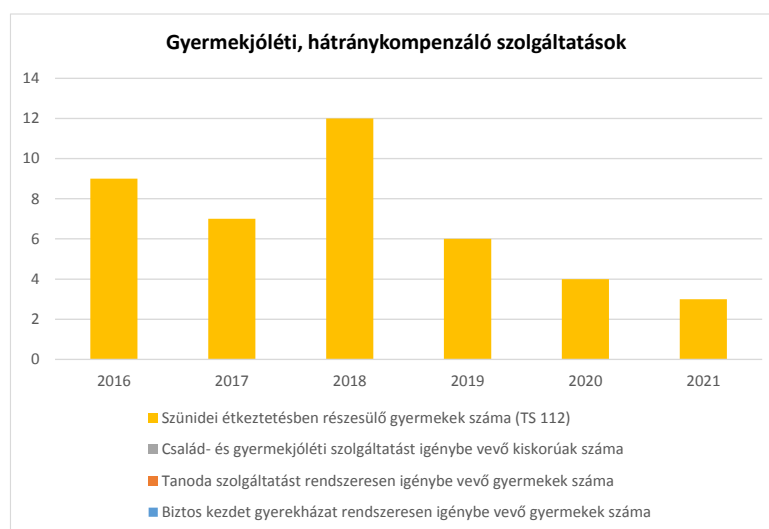
Forrás: TeIR, KSH Tstar

e) előnyben részesítés, hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások.

Az oktatási intézményekben a pedagógusok heti rendszerességgel, külön foglalkoznak a hátrányos helyzetű, nehezebben tanuló diákokkal. Míg a kiemelkedően teljesítő, tehetséges tanulókat tanórákon kívüli szakkörökre, majd tanulmányi versenyekre küldik. A hátrányos helyzetű gyermekek szünidei étkeztetésben részesülnek, illetve ezen családok megsegítésére család- és gyermekjóléti szolgáltatás is biztosított.

4.4.6. számú táblázat - Gyermekjóléti, hátránykompenzáló szolgáltatások				
Év	Biztos kezdet gyerekházat rendszeresen igénybe vevő gyermekek száma	Tanoda szolgáltatást rendszeresen igénybe vevő gyermekek száma	Család- és gyermekjóléti szolgáltatást igénybe vevő kiskorúak száma	Szünidei étkeztetésben részesülő gyermekek száma (TS 112)
	Fő	Fő	Fő	Fő
2016	n.a.	n.a.	n.a.	9
2017	n.a.	n.a.	n.a.	7
2018	n.a.	n.a.	n.a.	12
2019	n.a.	n.a.	n.a.	6
2020	n.a.	n.a.	n.a.	4
2021	n.a.	n.a.	n.a.	3

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati és intézményfenntartói adatok

4.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Hátrányos helyzetű gyermekek számának folyamatos növekedése	Hátrányos helyzetű gyermekek fejlesztése (pl. kompetenciafejlesztő programok)
Nincs kapcsolat a szülők és az óvodai dolgozók, pedagógusok között	Nevelési-oktatási intézmények munkatársai és a szülők közötti kapcsolat elmélyítése (pl. szülő klub, családi napok)
Gyermekeket érintő súlyos egészségügyi problémák	3-14 éves korosztály egészségfejlesztése, egészségtudatosság ösztönzése (pl. egészség- és sportnapok)
Veszélyeztetett gyermekek magas száma	Szülők ismereteinek bővítése a gyermekgondozás, -nevelés terén; helyes, támogató szülői attitűd kialakítása
Végzettség nélküli iskolaelhagyók száma folyamatosan növekszik	Hátrányos helyzetű gyermekek tehetséggondozása, ill. támogatása ösztöndíj formájában

5. A nők helyzete, esélyegyenlősége

5.1 A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége

a) foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

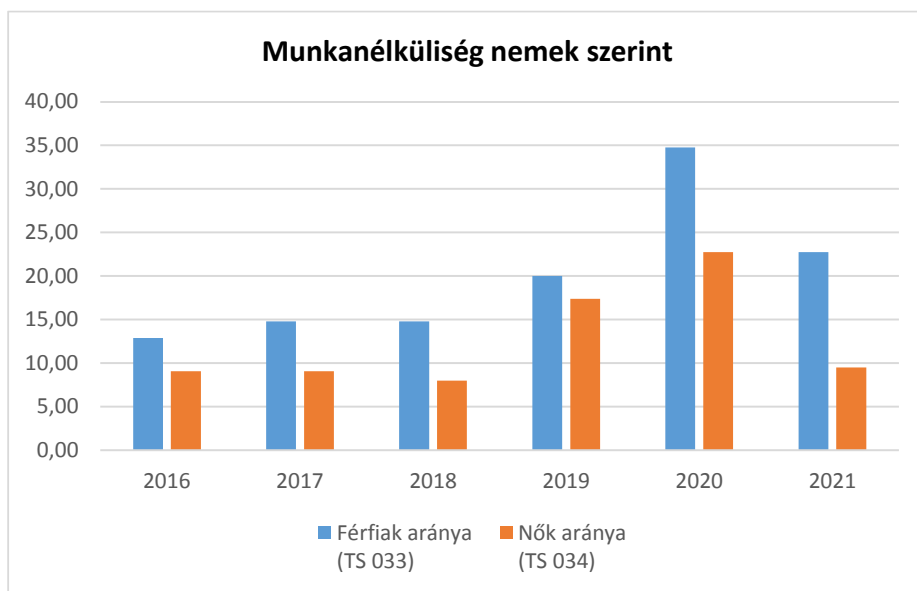
A térségben a nőket foglalkoztató munkahelyek nagy részét jellemzően a közszféra és a szolgáltatási szektor adja. Sajnos a foglalkoztatott, az inaktív és a munkanélküli női népesség főbb adatai nem állnak teljes körűen a rendelkezésünkre (családi állapot, gyermekek száma, (szak)képzettség, demográfiai adatok), ahogy a gyermekes családok gazdasági aktivitásáról sem rendelkezik önkormányzatunk objektív adatokkal, ilyen jellegű felmérés nem készült a településen.

A helyi tapasztalatok alapján mindaz elmondható, hogy a nők foglalkoztatását leginkább gátló tényező a gyereknevelés, továbbá, hogy a családi feladatok és felelőségek elsősorban őket terhelik. A gyermeküket egyedül nevelő nők pedig pénzügyileg és érzelmileg is még jobban kiszolgáltatottak, meglévő szükségleteikről szintén nem állnak rendelkezésre adatok. Idősebb korban a nők anyagi kiszolgáltatottságát fokozza, hogy sokan nem rendelkeznek a nyugdíjjogosultsághoz szükséges ledolgozott munkaévekkel.

A nyilvántartott álláskereső aránya 2020-ig folyamatosan nőtt, majd 2021-ben ugrásszerű csökkenést mutat. A nemek közötti megosztást tekintve a férfiak aránya magasabb, mint a nőké.

5.1.1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint (a 3.2.1. táblával azonos)			
Év	Nyilvántartott álláskereső aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében		
	Férfiak aránya (TS 033)	Nők aránya (TS 034)	Összesen
	%	%	%
2016	12,9	9,09	11,00%
2017	14,81	9,09	11,95%
2018	14,81	8	11,41%
2019	20	17,39	18,70%
2020	34,78	22,73	28,76%
2021	22,73	9,52	16,13%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

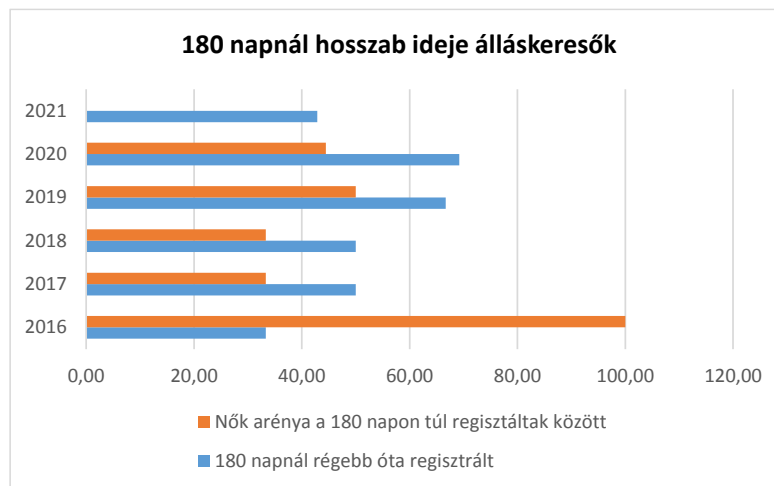

Amikor a 180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek számát vizsgáljuk a településen, azt tapasztaljuk, hogy az elmúlt időszakban ez az érték folyamatosan nőtt, a legkiugróbb év a férfiak tekintetében a 2020-as év volt, míg a nők tekintetében a 2019-es év volt. Általánosságban elmondható, hogy itt is főként a férfiak vannak túlsúlyban.

5.1.2. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskeresők (a 3.2.3. táblával azonos)

Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya (TS 057)	Nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőkön belül (TS 058)
	%	%
2016	33,33	100
2017	50	33,33
2018	50	33,33
2019	66,67	50
2020	69,23	44,44
2021	42,86	0

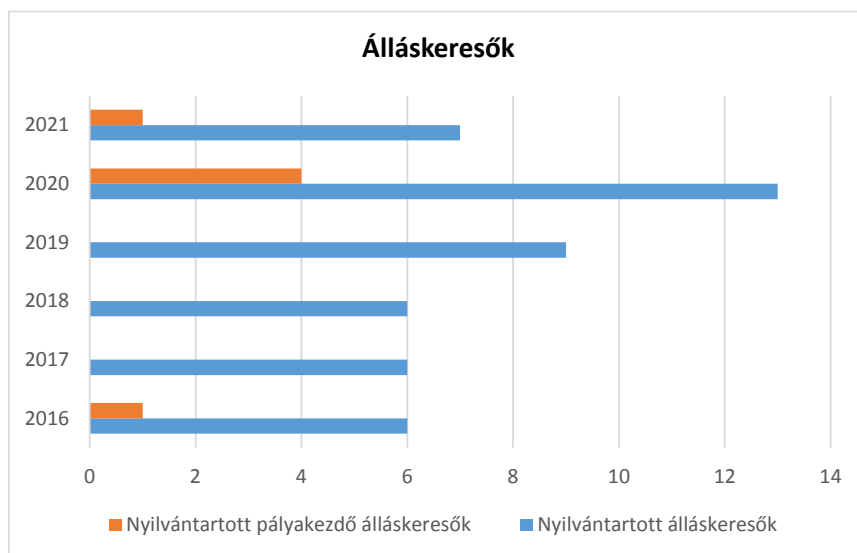
Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Az alábbi táblázat alapján megállapíthatjuk, hogy a pályakezdő álláskeresők jóval kevesebben vannak, mint a nyilvántartott álláskeresők, számuk évről évre változik, kiemelkedően sok pályakezdő álláskereső 2020-ban volt, de még itt is kevesebben voltak, mint a nyilvántartott álláskeresők, 2021-re a pályakezdő álláskeresők száma ismét csökkent.

5.1.3. számú táblázat - Pályakezdő álláskeresők száma (a 3.2.6. táblával azonos)		
Év	Nyilvántartott álláskeresők száma (TS 052)	Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma (TS 053)
	fő	Fő
2016	6	1
2017	6	0
2018	6	0
2019	9	0
2020	13	4
2021	7	1

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

b) nők részvétele foglalkoztatást segítő és képzési programokban

A foglalkoztatást segítő szervezetek közül a helyi önkormányzat napi kapcsolatban van a Sellyei Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztályával. Ajánlásaik alapján informáljuk a lakosságot a térségi munkalehetőségekről, toborzásokról, induló képzési programokról, stb. Általánosságban elmondható, hogy a foglalkoztatási programokban nagyjából ugyanolyan számban vesznek részt nők és férfiak.

c) alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei

Marócsán kiemelten magas az iskolai végzettséggel nem rendelkező 15 évnél idősebb nők aránya. A helyi tapasztalat aggodalomra adnak okot, mivel iskolai végzettség hiányában, a nők esetében hatványozottan korlátozott azon álláshelyek száma és egyben minősége (a bérezés nagysága), ahol el tudnak helyezkedni. Tartós munkahely nélkül pedig a nők egyre inkább rá vannak utalva a családjukra és a párjukra, amely folyamatos függést, kiszolgáltatottságot eredményez. Így már fiatal korukban sem lesznek képesek önállóak lenni, megállni a saját lábukon, idősebb korukban pedig a fizikai és mentális állapotuk folyamatos romlásával egyre kevésbé fognak tudni magukról gondoskodni (alacsony fizetésük következtében alacsony lesz a nyugdíjuk összege is) és külső segítségre lesznek ráutalva (gyerekek, unokák, szociális gondozó, önkormányzat). Látjuk ugyanakkor a fiatal korosztály folyamatos csökkenését, illetve elvándorlását a zsáktelepülésről, amely tovább nehezíti az idősek helyzetét, a gyerekek és unokák ugyanis már nem lesznek elérhető távolságban, nem tudnak nap, mint nap segíteni, a nehezebb feladatokat ellátni, ami a szülők és nagyszülők kilátástalan helyzetéhez, egyszersmind elmagányosodásához fog vezetni.

Sellyén a PIER Kft. helyi varrodájában és az Agrokémia Zrt.-nél alkalmaznak alacsonyabban képzett női munkaerőt.

d) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén (pl. bérkülönbség)

A nők és férfiak foglalkoztatási szegregációja kapcsán az úgynevezett „üvegplafon” jelenséget vizsgálhatjuk, amely a két nem közötti egyenlőtlen bérezést és az egyéni kompetenciához, lehetőségekhez való eltérő hozzáférést eredményezi. Így a nők jellemzően az alacsonyabb fizetésű munkakörökbe kerülnek, ami a gyermeküket egyedül nevelő anyák esetében további egzisztenciális és anyagi nehézségekhez vezet.

5.2 A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások (pl. bölcsődei, családi napközi, óvodai férőhelyek, férőhelyhiány; közintézményekben rugalmas munkaidő, családbarát munkahelyi megoldások stb.)

A településen védőnői ellátást a sellyei Egészségügyi Központban működő Védőnői Szolgálat biztosítja. A teljes körzetre 2022. évtől egy védőnő van.

5. 2. 1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma (a 4.3.1. táblával azonos)			
Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma (TS 109)	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
	db	fő	fő
2016	0	n.a.	-
2017	0	n.a.	-
2018	0	n.a.	-
2019	0	n.a.	-
2020	0	n.a.	-
2021	n.a.	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

Marócsa településen bölcsődei ellátás nem működik. Ezt az ellátást az Ormánsági Tücsök Óvoda, Bölcsőde és Konyha biztosítja Sellyén. Az intézményben egy csoport, 12 fővel működik. A város óvodájában a férőhelyek száma elegendő, férőhelyhiány miatt óvodás korú gyermeket még nem kellett elutasítani. Az intézmény nyitva tartása a munkavállaló szülők igényeinek megfelelően rendkívül rugalmas, reggelente 6:45-től várják a gyerekeket és délután 5 óráig biztonságban tudhatják őket.

5.2.2. a) Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma (4.3.3. a.) számú táblázatból		
Év	Működő, önkormányzati bölcsődei férőhelyek száma	Önkormányzati bölcsődébe beírt gyerekek száma
	db	Fő
2016	0	n.a.
2017	0	n.a.
2018	0	n.a.
2019	0	n.a.
2020	0	n.a.
2021	0	n.a.

Forrás: Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

5.2.2. b) Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma (4.3.3. b.) számú táblázatból								
Év	Működő munkahelyi bölcsődei férőhelyek száma (TS 126)	Munkahelyi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 122)	Működő családi bölcsődei férőhelyek száma (TS 125)	Családi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 121)	Működő mini bölcsődei férőhelyek száma (TS 127)	Mini bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 123)	Működő (összes) bölcsődei férőhelyek száma (TS 124)	Bölcsődébe (összes) beírt gyermekek száma (TS 120)
	db	Fő	db	Fő	db	Fő	db	Fő
2016	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2017	0	0	0	0	0	0	0	0
2018	0	0	0	0	0	0	0	0
2019	0	0	0	0	0	0	0	0
2020	0	0	0	0	0	0	0	0
2021	0	0	0	0	0	0	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

5.3 Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

A család szerepe a tradicionális és modern társadalmakban egyaránt hatalmas jelentőséggel bír. A család az elsődleges szociális közeg, ahol a gyermekeknek értékeket adhatunk át és elsajátíthatják az alapvető nemi szerepeket, a társas érintkezés normarendszerének alapjait és ahol személyiségfejlődésük legérzékenyebb időszakában támogatást, biztonságot kapnak.

Az anyák várandósságuk alatt a legnagyobb segítséget és tájékoztatást a védőnőtől tudnak kapni. Ő az, aki rendszeresen tanácsokkal látja el a kismamát és végig koordinálja a terhesség ideje alatt szükséges vizsgálatok elvégzését. A védőnő legtöbbször a kismama otthonába ellátogatva életvezetési tanácsokat ad, megtanítja a szükséges gyakorlatokat, praktikákat, ezáltal készítve fel a családot a kisbaba fogadására.

5.4 A nőket érő erőszak, kapcsolati erőszak

Az önkormányzat nem rendelkezik pontos adatokkal a nőket érő erőszak és családon belüli erőszak eseteinek a számáról. Az érintettek azonban egyre gyakrabban veszik igénybe ilyen esetekben a jelzőrendszert, amelynek tagjai (rendőrség, családsegítő szolgálat) így a segítségükre tudnak lenni problémáik megoldásában. A településen élők ezen problémák megoldásában diszkréció megőrzése érdekében a Sellyei Család- és Gyermejkölési Központ nem szolgáltatathat adatokat, de annyit tudunk, hogy egyre nagyobb bizalommal fordulnak hozzájuk ebben a témában is.

5.5 Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások (pl. anyaothton, családok átmeneti otthona)

Marócsán sem anyaothton, sem családok átmeneti otthona nem üzemel, bár bizonyos krízishelyzetekben szükség lenne a szolgáltatásaikra az ilyen jellegű problémák megoldásában, ugyanakkor az esetek alacsony száma miatt a településen ezen intézmények működtetése nem indokolt. Ugyanakkor a térség nagyobb településén, pl. Sellyén, egy ilyen otthon kialakítása megoldást jelenthetne a kisebb települések számára is.

5.6 A nők szerepe a helyi közéletben

Marócsán a nők a helyi közéletben aktív szerepet vállalnak, így a településen egyáltalán nem beszélhetünk a nők helyi közéletből való kirekesztéséről.

5.7 A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések

A nőket a településen fokozottan érintő társadalmi problémák nem jellemzőek, ezért Marócsa Község Önkormányzata a felszámolásukra nem indított az elmúlt időszakban különböző kezdeményezéseket.

5.8 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Munkavállalás nehézségei a nők körében (főleg a gyermekszületését követően)	Családi napközi férőhelyeinek bővítése, tapasztalt, mentorhálózat kiépítése
A szülői minták és attitűdök rossz alkalmazása, degradálódása	Szülőklubok szervezése szemléletformálásra, praktikus készségek fejlesztésére, tapasztalatcserére

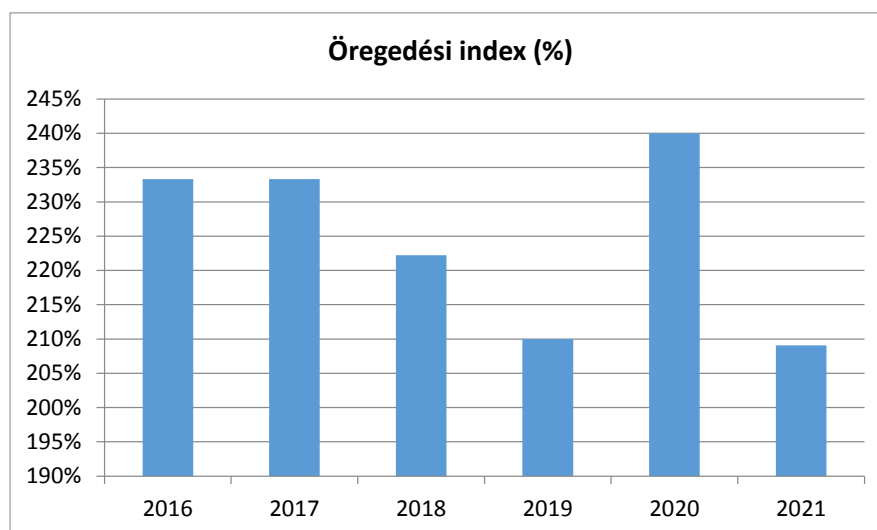
6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége

6.1 Az időskorú népesség főbb jellemzői (pl. száma, aránya, jövedelmi helyzete, demográfiai trendek stb.)

Az időskorú népesség vizsgálatakor az öregedési index adatainak elemzése a legkézenfekvőbb. Marócsán a 0-14 éves korú állandó lakosok számának és az idősebb korcsoport, a 65 év feletti állandó lakosok számának növekedése miatt az öregedési index az elmúlt években meghaladta a 200% feletti értéket, ami a zsákfalú jövőjét nézve egyre nagyobb terhet ró a szociális ellátásra és az önkormányzatra egyaránt.

6.1. számú táblázat - Öregedési index (3. táblával azonos)			
Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 026 és TS 028 összesen)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 010 és TS 012 összesen)	Öregedési index % (TS 030)
2016	21	9	233,33%
2017	21	9	233,33%
2018	20	9	222,22%
2019	21	10	210,00%
2020	24	10	240,00%
2021	23	11	209,09%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

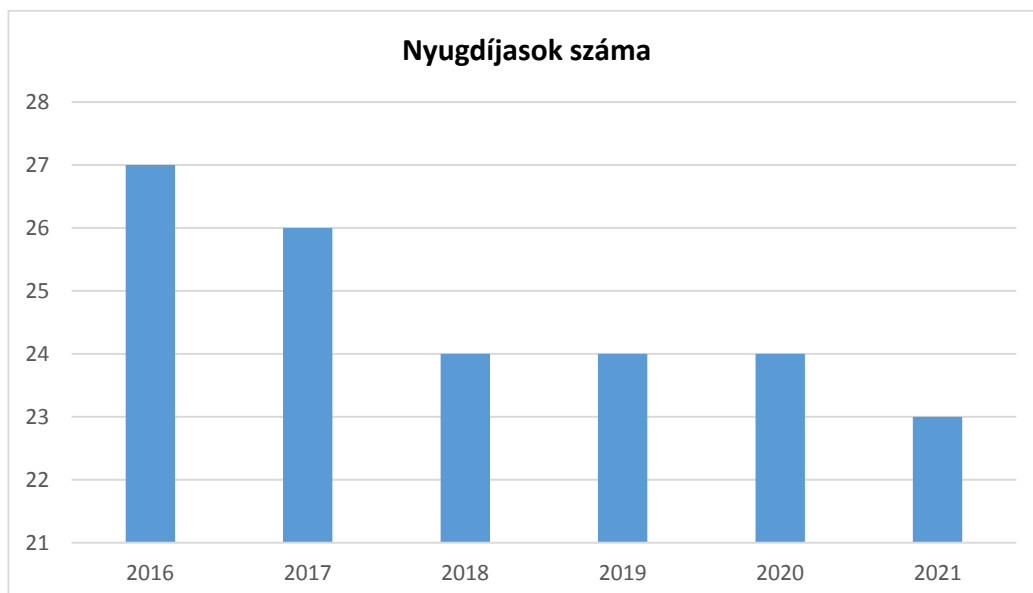
Bár az idősek jövedelmi helyzetéről nem rendelkezünk pontos adatokkal, a hivatalba beérkező szociális kérelmek alapján látszik, hogy a nyugdíjak összege rendkívül alacsony. Sok idős embernek okoz gondot a gyógyszerek kiváltása, a lakhatás fenntartása, de akár a megszokott életminőség fenntartása is.

Mindezt a település vezetése is jól látja, ezért már most elkezdtek támogatni és segíteni az önhibájukon kívül rászorult időseket, akik romló fizikai állapotuk miatt feladataikat egyre kevésbé tudják ellátni.

Nyugellátásban részesülők közül a nemek szerinti megoszlást vizsgálva a férfiak és a nők közötti különbség elenyésző.

6.1.1. számú táblázat – Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma			
Év	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma (TS 063)	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma (TS 064)	Összes nyugdíjas
2016	14	13	27
2017	14	12	26
2018	14	10	24
2019	13	11	24
2020	14	10	24
2021	11	12	23

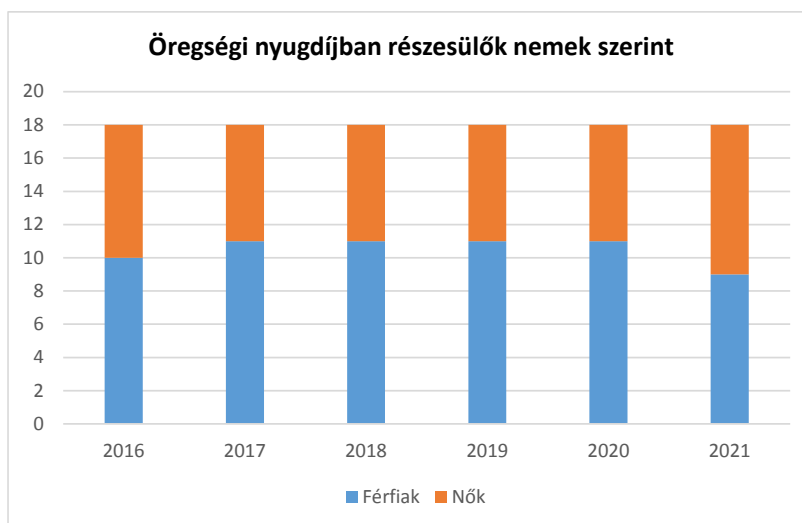
Forrás: TeIR, KSH Tstar

Öregségi nyugdíjban részesülő férfiak száma több, mint a nőké, azonban özvegyi és szülői nyugdíjban, csak nők részesülnek a településen.

6.1.2. számú táblázat - Nyugdíjszerű ellátások							
Év	Életkoron alapuló ellátásban részesülő férfiak száma (TS 067)	Életkoron alapuló ellátásban részesülő nők száma (TS 068)	Öregségi nyugdíjban részesülő férfiak száma (TS 069)	Öregségi nyugdíjban részesülő nők száma (TS 070)	Özvegyi és szülői nyugdíjban részesülő férfiak száma (TS 071)	Özvegyi és szülői nyugdíjban részesülő nők száma (TS 072)	Időskorúak járadékában részesítettek havi átlagos száma (fő) (TS 134)
2016	0	0	10	8	0	3	n.a.
2017	0	0	11	7	0	3	1
2018	0	0	11	7	0	2	1
2019	0	0	11	7	0	3	1
2020	0	0	11	7	0	2	2
2021	0	0	9	9	0	2	2

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A közfoglalkoztatási programokban résztvevők igény szerint nyáron lenyírják az idősök portáján a fűvet, míg télen összeaprítják a tűzifát, amit az önkormányzat saját költségén minden évben még kiegészít. A falugondnok és a szociális gondozó állandó felügyelete mellett élnek mindennapjaikat, akik segédkeznek az orvoshoz jutás és gyógyszeríratás megoldásában, valamint a ház körüli nehezebb munkák elvégzésében. A vezetők véleménye megegyezik abban, hogy a település lakosságának ilyen szintű elöregedése mellett csak összefogással és az egymásra való odafigyeléssel lehet megoldani a mindennapi élet problémáit.

6.2 Idősek munkaerő-piaci helyzete

a) idősek, nyugdíjasok foglalkoztatottsága;

A térségi szinten jelentkező nagyarányú munkanélküliség (az átmeneti megoldásként szolgáló közfoglalkoztatási programok jelenléte ugyan csökkenti a ténylegesen munkanélküliek számát) miatt az idősek, nyugdíjasok foglalkoztatása nem jellemző a településen.

6.2. számú táblázat - Hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás terén (a 3.2.2. táblázatból)							
Nyilvántartott álláskereső száma összesen	Év	2016	2017	2018	2019	2020	2021
	Fő összesen	6	6	6	9	13	7
41-45 év (TS 042)	Fő	0	0	0	1	2	1
	%	0,00%	0,00%	0,00%	11,11%	15,38%	14,29%
46-50 év (TS 043)	Fő	0	1	1	1	1	1
	%	0,00%	16,67%	16,67%	11,11%	7,69%	14,29%
51-55 év (TS 044)	Fő	1	1	0	0	0	0
	%	16,67%	16,67%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
56-60 év (TS 045)	Fő	1	0	0	0	2	0
	%	16,67%	0,00%	0,00%	0,00%	15,38%	0,00%
61 éves, vagy afeletti (TS 046)	Fő	0	1	1	2	2	0
	%	0,00%	16,67%	16,67%	22,22%	15,38%	0,00%

Forrás: TeIR, Nemzeti
Munkaügyi Hivatal

b) tevékeny időskor, élethosszig tartó tanulás, idősek, nyugdíjasok foglalkoztatásának lehetőségei a közintézményekben, foglalkoztatásukat támogató egyéb programok a településen;

Mivel a településen még alapfokú oktatási intézmény sem található, így az idősek élethosszig tartó tanulását támogató programok ritkán valósulnak meg helyben. A nyugdíjasok legközelebb Sellyén érhetik el a számukra rendezett foglalkozásokat (pl. számítógép használatát bemutató órák), az eseményekről a lakosság a polgármesteri hivatal és a művelődési ház faliújságáról tájékozódhat, azonban az önkormányzathoz nem érkezett eddig igény, érdeklődés ezzel kapcsolatban.

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén.

Az önkormányzat nem rendelkezik olyan jellegű információval, mely szerint a településen bárkit is hátrányos megkülönböztetés ért volna a foglalkoztatás területén az életkora miatt

6.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés

a) az idősek egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférése;

Hasonlóan a térség többi településéhez, Marócsa egészségügyi ellátását is a Sellyén található Ormánság Egészségközpont biztosítja. A pályázati támogatásból létrehozott, 2011-ben átadott új, járóbeteg-szakellátó központban kapott helyet a két házi orvosi és egy házi gyermekorvosi rendelő, illetve a rendelési időben működő szakellátások.

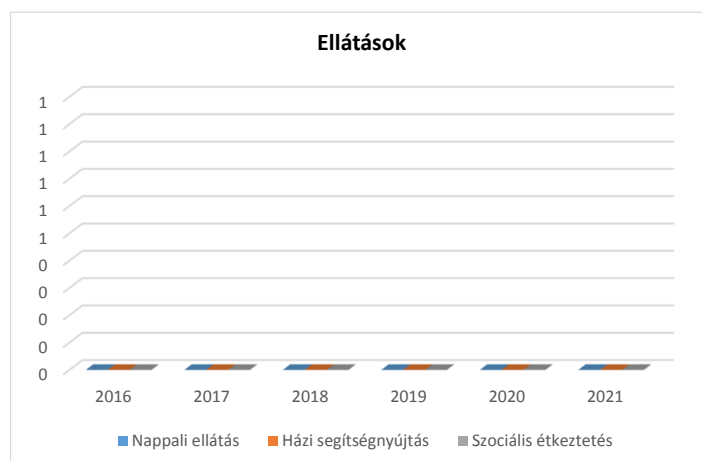
A környező falvakba a házi orvosok hetente, vagy kéthetente rendszeresen kilátogatnak, hogy helyben lássák el a betegeket, a hét többi napján Sellyén rendelnek, itt tudják csak elérni őket a lakosok. A lakosok bármilyen panasza, megbetegedése esetén rendszerint a falubusz szállítja be őket Sellyére az Ormánság Egészségközpontba.

A szociális alapszolgáltatásokra vonatkozóan az önkormányzat feladatellátási megállapodást kötött a SZOCEG Nonprofit Kft.-vel, így az idősek helyben is elérhetik a házi segítségnyújtást, és igényelhetik a szociális étkeztést.

Az alábbi táblázat alapján az idős lakosság nem nagyon él a házi segítségnyújtás adta lehetőségekkel és szociális étkeztetést sem vesznek igénybe.

Év	65 év feletti lakosság száma (férfiak TS 026, nők TS 028)	Nappali ellátásban részesülő idős korúak száma (TS 129)	Házi segítségnyújtásban részesülők száma (TS 130)	Szociális étkeztetésben részesülők száma (TS 131)
	Fő	Fő	fő	fő
2016	21	0	0	0
2017	21	0	0	0
2018	20	0	0	0
2019	21	0	0	0
2020	24	0	0	0
2021	23	0	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

b) kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés;

A jelenleg a Csorba Győző Könyvtár feladatellátása alatt álló helyi könyvtár közművelődési szintérenként működik a településen. Gyűjteménye a felmerülő igényeknek megfelelően folyamatosan változik. A tapasztalatok alapján leginkább az idősek közül kerülnek ki azokat a látogatók, akik rendszeresen igénybe veszik a szolgáltatásokat és leadják kéréseiket a minden héten ide érkező könyvtárosnak.

c) idősek informatikai jártassága;

Az idősek informatikai jártasságával kapcsolatban jelenleg nem rendelkezik az önkormányzat kellő információkkal. Feltételeink szerint az érintett célcsoport kevésbé ért a számítástechnikához és bár az internet elérhető a településen, közülük csak kevesen használhatják, valószínűleg megfelelő számítógép, okostelefon sincs a birtokukban. Az intézkedések megvalósítása során szükséges felmérni a jártasságukat és elérendő céljaikat, hiszen az informatika alkalmazása lehet az egyik eszköz, ami kizökkenti az időseket az elmagányosodásból, elszigeteltségből, mivel használatával könnyebben tudják tartani a mindennapi kapcsolatot gyermekeikkel, unokáikkal.

d) a generációk közötti programok.

Fontos lenne olyan közösségi programok szervezése, melyeken keresztül a fiatalabb korosztály és az idősebb korosztály találkozhatna.

6.4 Az időseket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen

Marócsán jelenleg nincsenek olyan programok, amelyek például a felelősségteljes pénzgazdálkodásra, az elektronikus hivatali ügyintézésre, a számítástechnikai eszközök és az internet használatára tanítanak az időseket, átadnák számukra a szükséges ismereteket, információkat. Előzetes igényfelmérést követően hasonló programok szervezése indokolt lenne esetükben is.

6.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

Az idősek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Az alacsony összegű nyugdíjak miatt gondot okoz a gyógyszerek kiváltása, és a lakhatás fenntartása.	A vonatkozó települési támogatások igénylésének és szabályzásának átgondolása a testületi tagok észrevételei szerint és a rendelkezésre álló források átcsoportosítása.
Növekszik az egyedül élők aránya, nagy az elmagányosodás kockázata.	Közösségi, kulturális és hagyományőrző, főként napközbeni programok szervezése az idősek részére a közművelődési intézményekben.
Az egyedül maradt idős emberek bárkiben megbíznak és beengedik őket a lakásukba, ezek az idegenek pedig kirabolják őket.	Felhívni a figyelmüket, arra, hogy ne engedjenek be idegeneket a lakásukba és tájékoztatni az időseket a lehetőségeikről.
Idősek informatikai jártassága nem ismert.	Adatbázis készítése az idősek informatikai képzettségéről, informatikai képzés szervezése.
Kevés tájékoztatást kapnak az idősek az elektronikus hivatali ügyintézés, a számítástechnikai eszközök és az internet használatának témájában.	Tájékoztató előadássorozatok, gyakorlatias programok szervezése a könyvtárban, vagy a művelődési házban.

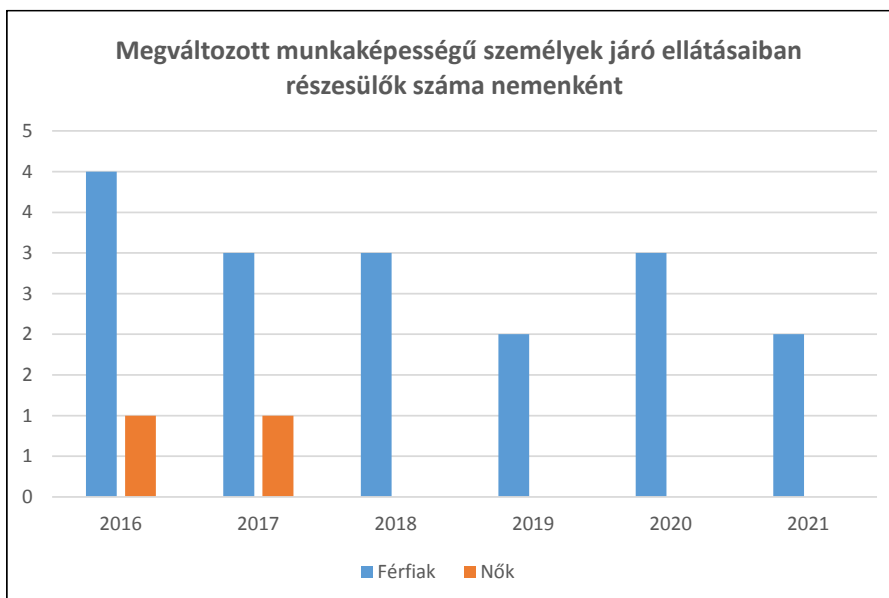
7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége

7.1 A településen fogyatékossgal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái

Marócsa településen a megváltozott munkaképességűek aránya évről évre változik, csökkenő tendenciát mutat, mely betudható a lakosság szám csökkenésének is. Ebben a célcsoportban nemek szerinti megoszlásban a férfiak aránya magasabb, mint a nők. Dupla annyi megváltozott munkaképességű férfi és Marócsán, mint nő.

7.1.1 számú táblázat - Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma nemenként			
Év	Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma - Férfiak (TS 061)	Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma - Nők (TS 062)	Összesen
2016	4	1	5
2017	3	1	4
2018	3	0	3
2019	2	0	2
2020	3	0	3
2021	2	0	2

Forrás: TeIR, KSH Tstar

- a) fogyatékossgal élő személyek foglalkoztatásának lehetőségei, foglalkoztatottsága, védett foglalkoztatás, közfoglalkoztatás;

Marócsán speciálisan fogyatékos személyeket foglalkoztató intézmény nem található. A közfoglalkoztatás keretében sincs lehetősége az önkormányzatnak fogyatékkal élő személyeket foglalkoztatni, mivel a közmunka programban elsősorban fizikai munkavégzés zajlik.

- b) munkavállalást segítő lehetőségek;

Fontos lenne támogatni a fogyatékkal élő személyek munkavállalásának lehetőségét, akár munkahely teremtéssel is.

Marócsán jelenleg munkavállalást segítő lehetőségek nincsenek.

- c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén;

Az önkormányzat nem rendelkezik olyan jellegű információval, mely szerint a településen bárkit is hátrányos megkülönböztetés ért volna a foglalkoztatás területén a megváltozott munkaképessége miatt.

- d) önálló életvitelt támogató helyi intézmények, szolgáltatások, programok.

A térség településein a fogyatékkal élők önálló életvitelét a házi segítségnyújtás keretein belül biztosítják az önkormányzatok. Marócsán ezt az alapszolgáltatást a SZOCEG Kft. segítségével látjuk el. Azonban a házi segítségnyújtás, mint a szociális alapellátás része a felmerülő problémákat nem képes minden esetben teljes körűen kezelni. Fogyatékkal élők ellátását biztosító támogató szolgálat jelenleg nem működik, bár több kiskorú él a járásban, akinek a speciális foglalkoztatását csak a megyeszékhelyen tudják megoldani, és az utazás a családok számára nagy anyagi terhet jelent.

7.2 Fogyatékkal élő személyek pénzübeli és természetbeni ellátása, kedvezményei

A jelenleg is hatályos jogszabályok a fogyatékkal élők számára plusz támogatásokat biztosítanak esélyegyenlőségük javítása érdekében.

Ezen ellátási formák a következők:

- fogyatékossgai támogatás: a súlyos fogyatékkal élő személyek részére az esélyegyenlőséget segítő, havi rendszerességgel járó pénzübeli juttatás. A támogatás célja, hogy – a személy jövedelmétől függetlenül – anyagi segítséggel járuljon hozzá állapotából eredő társadalmi hátrányok mérséklésére.

- rokkantsági járadék: az a személy jogosult, aki 25. életéve betöltése előtt teljesen munkaképtelenné vált, illetve 80%-os, vagy azt meghaladó mértékű egészségkárosodást szenvedett és részére nyugellátást, baleseti nyugellátást nem állapítottak meg.
- közlekedési kedvezmény: a súlyos mozgáskorlátozott személyek gépjárműszerzési és átalakítási támogatásban részesíthetők.
- parkolási igazolványra az a személy jogosult, aki:
 - közlekedőképességében súlyosan akadályozott,
 - látási, értelmi, mozgásfogyatékosnak, autistának minősül,
 - a vakok személyi járadékának bevezetéséről szóló rendelet alapján 2001. július 1-jét megelőzően vaknak minősítettek, vagy aki gyengén látónak minősül
- fogyatékkal élő személyek számára biztosított alap- és szakellátási formák:
 - szociális alapszolgáltatások: étkeztetés, házi segítségnyújtás, családsegítés, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, támogató szolgálat.
 - szakosított ellátási formák: ápolást, gondozást nyújtó intézmények, fogyatékos személyek otthona, gondozóháza, rehabilitációs intézmények, lakóotthon.

A fogyatékkal élők számára az önkormányzat külön pénzbeli és természetbeni ellátást nem nyújt.

7.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés

a) egészségügyi és rehabilitációs ellátások elérhetősége, együttműködése;

Az egészségügyi és rehabilitációs ellátások a közeli járás székhelyen működnek, elérhetőségüket falubusszal történő szállítással oldja meg az Önkormányzat.

b) települési önkormányzati tulajdonban lévő középületek akadálymentesítettsége;

A településen egyedül a polgármesteri hivatal épületének akadálymentesítése valósult meg az elmúlt évek során.

c) közszolgáltatásokhoz, köznevelési intézményekhez, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, fizikai, információs és kommunikációs akadálymentesítettség, lakóépületek, szolgáltató épületek akadálymentesítettsége;

A polgármesteri hivatalon kívül más épületen nem megoldott sem a fizikai, sem az információs-kommunikációs akadálymentesítettség.

d) munkahelyek akadálymentesítettsége;

Nincs tudomásunk arról, hogy működne akadálymentesített munkahely a településen.

e) közösségi közlekedés, járdák, parkok akadálymentesítettsége;

A településen a járdák jelentős felújításra szorulnak, azok minősége nem megfelelő a fogyatékkal élő személyek közlekedésére. Az autóbuszokat sem tudják igénybe venni, további nehézség, hogy nincs a mozgáskorlátozott személyek részére biztosított közlekedési támogatás.

f) fogyatékkal élő személyek számára rendelkezésre álló helyi szolgáltatások (pl. speciális közlekedési megoldások, fogyatékkal élő személyek nappali intézménye, stb.);

Helyben nem állnak rendelkezésre szolgáltatások, jelenleg a járásban sehol sem működik a fogyatékkal élőket ellátó nappali intézmény. A térség településeinek méretéből adódóan egyedül Sellyén lenne indokolt egy, speciálisan a fogyatékkal élő személyek számára létrehozott intézmény kialakítása.

7.1.2. számú táblázat - Nappali ellátásban részesülő fogyatékkal élők száma	
Év	Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek száma (TS 128)
2016	0
2017	0
2018	0
2019	0
2020	0
2021	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar; és helyi adatszolgáltatók

g) előnyben részesítés (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások).

Fokozott odafigyelés, személyre szabott segítségnyújtás hivatali ügyintézéskor, kérelmek megírásában való segítség említhető meg a pozitív diszkrimináció alatt.

7.4. Fogyatékkal élő személyek sajátos igényeinek kielégítését célzó programok a településen

Fogyatékkal élő személyek sajátos igényeinek kielégítését célzó programok a településen külön nem szerveződnek.

7.5 A fogyatékkal élőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és a felszámolásukra irányuló kezdeményezések

A fogyatékkal élőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémákról és a felszámolásukra irányuló kezdeményezésekről az Önkormányzat nem rendelkezik adattal.

7.6 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A fogyatékkal élő személyekről készített adatbázisa az önkormányzatnak nem naprakész.	Naprakész adatbázis készítése a település fogyatékkal élő személyeiről és betegségük kategorizálása.
A településen nincs munkalehetőség a fogyatékkal élő személyek számára.	Speciálisan a fogyatékkal élő személyek foglalkoztatási lehetőségeinek megteremtése.

<i>Több célcsoportot érintő, településszintű megállapítások</i>	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Közúthálózat, járdák felújításának szükségessége, alapszintű humán közszolgáltatások nehezen elérhetők.	Járófelületek, úthálózat fejlesztése, megújítása, helyi közösségi közlekedés szervezése, közterület karbantartás eszköz állomány fejlesztése.
Közbiztonság javításának szükségessége.	Közbiztonság elősegítése, közterületeken térfigyelő kamerák elhelyezése.
Turizmus visszaesése.	Turizmus fejlesztése, rendezvények támogatása.

8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása

- a) a 3-7. pontban szereplő területeket érintő civil, egyházi, karitatív szervezeti szolgáltató és érdekvédelmi szervezetek, önszerveződések feltérképezése (közfeladatot ellátó szervezetek, közfeladatonként bemutatva, önkéntesek száma, partnerségi megállapodások száma);

A Sellye Család- és Gyermejkölési Központ, a rászoruló családok érdekeit tartja szem előtt, kliensei is főként ebből a két célcsoportból kerülnek ki.

- b) helyi önkormányzati, nemzetiségi önkormányzati, egyházi, civil szektor és gazdasági szereplők közötti partnerség bemutatása;

Marócsa Község Önkormányzata maximálisan együttműködik a marócsai Roma Nemzetiségi Önkormányzattal, illetve a református és a római katolikus egyház helyi képviselőivel a helyi esélyegyenlőségi programban meghatározott célok elérése érdekében. Az intézkedési tervek megvalósításába aktívan bevonja az említett képviselőket, a bizottságok, egyesületek tagjait.

- c) önkormányzatok közötti, illetve térségi, területi társulásokkal való partnerség, társadalmi felzárkózást segítő közös programok bemutatása;

Marócsa Község Önkormányzata a Sellyei Járás része, így a Szervezeti és Működési Szabályzata alapján (14/2013. (XII.17.) részt vesz a Sellyei Kistérségi Többcélú Társulásban, illetve a Sellye Térségi Intézményi Társulásban, amely fenntartásában működik az Ormánsági Tücsök Óvoda, Mini Bölcsőde és Konyha, ennek keretében gondoskodik a mini bölcsődei ellátásról, az óvodai nevelés feladatellátásról és gyermekétkeztetéséről. Tagja még a Mecsek-Dráva Önkormányzati Társulásnak és a Sellyei Kistérségi Ivóvíz-minőség Javító Önkormányzati Társulásnak, továbbá a környező településekkel közösen együttműködik a Sellyei Közös Önkormányzati Hivatal fenntartásában.

- d) a nemzetiségi önkormányzatok célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

Marócsa Roma Nemzetiségi Önkormányzata tevékeny részt vállal a roma etnikumú lakosság esélyegyenlőségét célzó intézkedések megvalósításában, így a fejlesztő és egyéni kompetencia-felmérő programok kidolgozásában, az értékteremtő képzések, vagy az antidiszkriminációs programok szervezésében a helyi lakosság és a potenciális munkáltatók körében.

e) civil szervezetek célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége;

A településen jelenleg nem működik olyan civil szervezet, amely bármely célcsoport vonatkozásában, az esélyegyenlőség megvalósítása és biztosítása érdekében tevékenykedne.

f) for-profit szereplők részvétele a helyi esélyegyenlőségi feladatok ellátásában.

A településen, jelenleg a piaci szektorban működő vállalkozások részvétele a helyi esélyegyenlőségi feladatok ellátásában, sajnálatos módon nem megoldott, azonban az Esélyegyenlőségi Program megvalósítása során igyekszünk a hiányzó adatokat összegyűjteni. Ezért fontos, hogy megfelelő adatokhoz, információkhoz jussunk a roma származásúak, a nők, az idősek, és a fogyatékkal élő személyek foglalkoztatásával, szakképzettségével és bérezésével kapcsolatban.

A társadalmi partnerség és együttműködés egyik eszköze a HEP Fórumok szervezése.

HEP Fórumok segítségével a helyi állami, önkormányzati, egyházi és civil szervezetek között a hatékonyabb együttműködés alakulhat ki a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosításában, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazásában, összehangolásában, valamint a HEP intézkedéseinek megvalósításában, megkönnyítve így az önkormányzatok esélyteremtő feladatainak ellátását.

9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága

- a) a helyzetelemzésben meghatározott esélyegyenlőségi problémák kapcsán érintett nemzetiségi önkormányzatok, egyéb partnerek (állami vagy önkormányzati intézmények, egyházak, civil szervezetek, stb.) bevonásának eszközei és eljárásai a HEP elkészítésének folyamatába;

A Helyi Esélyegyenlőségi Program előkészítésébe és véleményezésébe Önkormányzatunk aktívan bevonta a településen és a térségében működő intézmények munkatársait, a nemzetiségi önkormányzatok és civil szervezetek vezetőit. Így részt vettek a járásban működő házi orvosok és védőnők, a Sellyei Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztályának, a Sellye Család- és Gyermekjóléti Központnak, a Kiss Géza Magyar-Horvát Kétnyelvű Nemzetiségi Általános Iskola és Zeneiskola - Alapfokú Művészeti Iskolának, az Ormánsági Tücsök Óvoda, Bölcsőde és Konyhájának a kollégái, továbbá a Roma Nemzetiségi Önkormányzat elnöke a HEP újragondolásában. A HEP Fórumra minden résztvevő meghívást kapott, ahol elmondhatták véleményüket, javaslataikat és ötleteiket. A kidolgozás fázisában, egy-egy célcsoport helyzetelemzésekor, valamint az intézkedések megfogalmazásakor pedig a HEP referens személyesen, vagy telefonon is felkereste az érintetteket, a bővebb információkkal rendelkező szakembereket.

- b) az a) pont szerinti szervezetek és a lakosság végrehajtással kapcsolatos észrevételeinek visszacsatolását szolgáló eszközök bemutatása, valamint annak rögzítése, hogy működtet-e HEP Fórumot.

Marócsa Község Önkormányzata a Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósítása során a résztvevő partnerek, szervezetek, intézmények munkatársai és vezetői, illetve a lakosság részére, észrevételeik közlésére lehetőséget biztosít a közmeghallgatás, valamint az évente megrendezésre kerülő HEP Fórum keretein belül. Továbbá jelzéssel élhetnek a Sellyei Közös Önkormányzati Hivatal ügyfélfogadási idejében a polgármesternél, a jegyzőnél, illetve a Hatósági és Szociális Osztály vezetőjénél.

- c) A képviselő-testületi döntést követően az elfogadott HEP dokumentumot, valamint a hiteles határozatot a települési önkormányzat a helyben szokásos módon közzé teszi, és megküldi a TEF esélyegyenlőségi mentora részére. A TEF az települései önkormányzatok HEP-jeit közzéteszi, honlapján megjelenti.

1. A HEP IT részletei

A helyzetelemzés megállapításainak összegzése

Célcsoport	Következtetések	
	problémák beazonosítása rövid megnevezéssel	fejlesztési lehetőségek meghatározása rövid címmel
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	<ul style="list-style-type: none"> • Az aktív korú lakosság körében többen nem rendelkeznek piacképes képesítéssel. • Alapvető pénzgazdálkodási ismeretek, felelősségteljes magatartás hiánya. • Látens diszkrimináció, főként a romák körében. 	<ul style="list-style-type: none"> • Piacképes, gyakorlatorientált képzések és tanfolyamok indítása. • Tudatos pénzügyi magatartás kialakítását támogató programok szervezése. • Antidiszkriminációs programok megvalósítása a település lakóinak körében.
Gyermekek	<ul style="list-style-type: none"> • Hátrányos helyzetű gyermekek számának folyamatos növekedése • Nincs kapcsolat a szülők és az óvodai dolgozók, pedagógusok között • Gyermekeket érintő súlyos egészségügyi problémák • Veszélyeztetett gyermekek magas száma • Végzettség nélküli iskolaelhagyók száma folyamatosan növekszik 	<ul style="list-style-type: none"> • Hátrányos helyzetű gyermekek fejlesztése (pl. kompetenciafejlesztő programok) • Nevelési-oktatási intézmények munkatársai és a szülők közötti kapcsolat elmélyítése (pl. szülő klub, családi napok) • 3-14 éves korosztály egészségfejlesztése, egészségtudatosság ösztönzése (pl. egészség- és sportnapok, nyári táborok szervezése az egészséges életmódra nevelés jegyében, táplálkozási ismeretek fejlesztése, lelki segítség nyújtás, pszichés megsegítés) • Szülők ismereteinek bővítése a gyermekgondozás, -nevelés terén; helyes, támogató szülői attitűd kialakítása • Hátrányos helyzetű gyermekek tehetséggondozása, ill.

		támogatása formájában	ösztöndíj
Nők	<ul style="list-style-type: none"> • Munkavállalás nehézségei a nők körében (főleg a gyermekszületését követően) • A szülői minták és attitűdök rossz alkalmazása, degradálódása 	<ul style="list-style-type: none"> • Családi napközi férőhelyeinek bővítése, tapasztalt, mentorhálózat kiépítése • Szülőklubok szervezése szemléletformálásra, praktikus készségek fejlesztésére, tapasztalatcserére 	
Idősek	<ul style="list-style-type: none"> • Az alacsony összegű nyugdíjak miatt gondot okoz a gyógyszerek kiváltása, és a lakhatás fenntartása. • Növekszik az egyedül élők aránya, nagy az elmagányosodás kockázata. • Az egyedül maradt idős emberek bárkiben megbíznak és beengedik őket a lakásukba, ezek az idegenek pedig kirabolják őket. • Idősek informatikai jártassága nem ismert, szükség esetén annak fejlesztése. • Kevés tájékoztatást kapnak az idősek az elektronikus hivatali ügyintézés, a számítástechnikai eszközök és az internet használatának témájában. 	<ul style="list-style-type: none"> • A vonatkozó települési támogatások igénylésének és szabályzásának átgondolása a testületi tagok észrevételei szerint és a rendelkezésre álló források átcsoportosítása. • Közösségi, kulturális és hagyományörző, főként napközbeni programok szervezése az idősek részére a közművelődési intézményekben. • Felhívni a figyelmüket, arra, hogy ne engedjenek be idegeneket a lakásukba és tájékoztatni az időseket a lehetőségeikről. • Adatbázis készítése az idősek informatikai képzettségéről, informatikai képzés szervezése. • Tájékoztató előadásorozatok, gyakorlatias programok szervezése a könyvtárban, vagy a művelődési házban. 	
Fogyatékkal élők	<ul style="list-style-type: none"> • A fogyatékkal élő személyekről készített adatbázisa az önkormányzatnak nem naprakész. • A településen nincs munkalehetőség a fogyatékkal élő személyek számára. 	<ul style="list-style-type: none"> • Naprakész adatbázis készítése a település fogyatékkal élő személyeiről és betegségük kategorizálása. • Speciálisan a fogyatékkal élő személyek foglalkoztatási lehetőségeinek megteremtése. 	
Több célcsoportot érintő, településszintű megállapítás	<ul style="list-style-type: none"> • Közúthálózat, járdák felújításának szükségessége, alapszintű humán közszolgáltatások nehezen elérhetők. • Közbiztonság javításának szükségessége. 	<ul style="list-style-type: none"> • Járófelületek, úthálózat fejlesztése, megújítása, helyi közösségi közlekedés szervezése, közterület karbantartás eszköz állomány fejlesztése. • Közbiztonság elősegítése, 	

	<ul style="list-style-type: none"> • Turizmus visszaesése. 	közterületeken térfigyelő kamerák elhelyezése. <ul style="list-style-type: none"> • Turizmus fejlesztése, rendezvények támogatása.
--	---	---

Jövőképünk

Olyan településen kívánunk élni, ahol a romák a helyi társadalom elfogadott, egyenrangú, a közösségért tenni akaró tagjai.

Fontos számunkra, hogy a mélyszegénységben élők száma csökkenjen, mindenki találjon a képességeinek és végzettségének megfelelő munkát, melynek bérezése elegendő a mindennapi megélhetésen kívül a jövőről való gondoskodáshoz is.

Kiemelt területnek tartjuk a gyerekek egészséges környezetben, nyugodt családi körülmények között éljenek. Nevelésük és oktatásuk során elsajátítsák és betartsák a közösségi normákat, valamint versenyképes tudást, képesítést szerezzenek a jövőre nézve, amire tudják a jövőjüket alapozni.

Folyamatosan odafigyelünk az idősek helyzetére, problémáik megoldásában igyekszünk segítséget nyújtani.

Elengedhetetlennek tartjuk a nők esetén a családon belüli erőszak szankcionálását, a női munkavállalás helyi feltételeinek megteremtését, munkanélküliségük csökkentését.

Különös figyelmet fordítunk a fogyatékkal élők mindennapi életkörülményeinek javulására.

2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása
0. Település szintű probléma												
1	Járófelületek, úthálózat fejlesztése, megújítása, helyi közösségi közlekedés szervezése, közterület karbantartás eszközállomány fejlesztése.	A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során beazonosított problémaként fogalmazódott meg, hogy a településen nem megfelelő minőségű járdák állnak rendelkezésre. Ezért szükséges a járdák mielőbbi felújítása.	Beazonosított probléma, közúthálózat, járdák felújításának szükségessége, alapszintű humán közszolgáltatások nehezen elérhetők.	Sellyei Járási Esélyteremtő Programterv	Nemzeti Fejlesztés 2030, Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptió, Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030	Közúthálózat, járdák mielőbbi felújítása	polgármester	2027. 12. 31. (péntek)	Felújított közúthálózat, járdák hossza	Pályázati forrás	Felújított közúthálózat, járdák folyamatos karbantartása	A Sellye özs Önkormányzati Hivatal más településeit is érinti a probléma, ezért azt közös együttműködéssel is megoldhatjuk.
2	Közbiztonság elősegítése, közterületeken térfigyelő kamerák elhelyezése,	Beazonosított probléma a közbiztonság javításának szükségessége	Megfelelő közbiztonság biztosítása	nincs	Nemzeti Fejlesztés 2030	Megfelelő közbiztonság biztosítása	polgármester	2027. 12. 31. (péntek)	Javuló közbiztonság.	Pályázati erőforrás	Folyamatos monitoring.	Nem releváns
3	Turizmus fejlesztése, rendezvények támogatása	Beazonosított probléma, a helyi turizmus visszaesése, közösségi programok, rendezvények hiánya.	A helyi turizmus fejlesztése, közösségi programok, rendezvények szervezése	NINCS	Magyar Nemzeti Felzárkózási Stratégia 2030,	A helyi turizmus fejlesztése, közösségi programok, rendezvények szervezése.	polgármester	2027. 11. 30. (kedd)	Növekvő turizmus, rendezvények, programok száma	Pályázati erőforrás	Folyamatos monitoring	A Sellyei Közös Önkormányzati Hivatal településeivel közös együttműködésben lehetne a turizmust erősíteni,

												növekedést elérni.
I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége												
1	Antidiszkriminációs programok megvalósítása a potenciális munkáltatók és helyi lakosok körében	A mélyszegénységben élők és romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során a településen beazonosított problémaként merült fel a látens diszkrimináció főként a romák körében. Erre megoldásként merült fel az antidiszkriminációs programok megvalósítása a potenciális munkáltatók és a település lakóinak körében.	Megszűnik a látens diszkrimináció a helyi romák kapcsán.	Sellyei Járási Esélyteremtő Programterv	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkóztatási Stratégia 2023, Új Roma Stratégia (2019-2023) Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024)	Olyan antidiszkriminációs programok megvalósítása, amelyek közelebb hozzák egymáshoz a roma és nem roma etnikumú polgárokat a kultúrájuk, hagyományaik, szokásaik megismerése által.	polgármester	2027. 12. 31. (péntek)	Antidiszkriminatív jellegű programok száma.	Pályázati forrás, hagyományörző csoportok közreműködése,	Lakosság motiválása, új szereplők bevonása, folyamatos monitoring tevékenység	nem releváns
2	Tudatos pénzügyi magatartás kialakítását támogató programok szervezése	A mélyszegénységben élők és romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során beazonosított problémaként merült fel az alapvető pénzgazdálkodási ismeretek, felelősségteljes magtartás hiánya.	A helyi lakosok rendelkezzenek alapvető pénzgazdálkodási ismeretekkel.	Sellyei Járási Esélyteremtő Programterv	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkóztatási Stratégia 2023, Új Roma Stratégia (2019-2030)	A mélyszegénységben élők és a romák számára olyan programok szervezése, amely elősegíti az alapvető pénzgazdálkodási ismereteket, tudatos pénzügyi magatartás kialakítását támogató programok szervezése.	polgármester	2027. 12. 31. (péntek)	Programok és az azokon résztvevő személyek száma.	Pályázati forrás, pénzügyi szakember alkalmazása.	Lakosság motiválása, érdeklődés fenntartása, folyamatos monitoring tevékenység.	nem releváns
3	Piacképes, gyakorlatorientált képzések és tanfolyamok	Beazonosított probléma az aktívkorú lakosság körében többen nem rendelkeznek	Az aktívkorú lakosság rendelkezzen piacképes	Sellyei Járási Esélyteremtő Programterv.	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkóztatási Stratégia 2023, Új Roma Stratégia	A mélyszegénységben élők és a romák számára olyan képzések	polgármester	2027. 12. 31. (péntek)	Képzések száma, elhelyezkedettek száma	Pályázati forrás	Lakosság motiválása a piacképes képzettség	nem releváns

	indítása.	piacképes képzéssel, ennek felszámolására piacképes, gyakorlatorientált képzések és tanfolyamok indítása.	képesítéssel.		(2019-20230)	szervezése, melyek piacképesek, elősegítik a könnyebb elhelyezkedést.						megszerzésére.	
II. A gyermekek esélyegyenlősége													
1	Hátrányos helyzetű gyermekek fejlesztése (pl. kompetenciafejlesztő programok)	A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során a településen beazonosított problémaként merült fel, hogy a hátrányos helyzetű gyermekek száma folyamatosan növekszik, ezért szükséges az alapvető kompetenciáik felmérése és fejlesztése.	A hátrányos helyzetű gyermekek alapkészségei és -kompetenciái elérik az életkoruknak megfelelő szintet.	Sellyei Járási Esélyteremtő Programterv	Új Roma Stratégia (2019-20230), Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024), "Legyen jobb a gyermeknek" Nemzeti Stratégia (2007-2032)	Egyéni és csoportos foglalkozások szervezése, szakember bevonásával	polgármester	2027. 12. 31. (péntek)	Gyermekek készségei folyamatosan fejlődnek	Pályázati forrás, fejlesztő pedagógus alkalmazása	Lakosság motiválása, érdeklődés fenntartása, folyamatos monitoring tevékenység	Sellyei Közös Önkormányzati Hivatalhoz tartozó településeket is érinti, ezért annak megvalósítása közös együttműködéssel is lehetséges.	
2	Nevelési-oktatási intézmények munkatársai és a szülők közötti kapcsolat elmélyítése (pl. szülő klub, családi napok)	A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön beazonosított problémaként merült fel, hogy nincs kapcsolat a szülők és az óvodai dolgozók, pedagógusok között. Ezért fejlesztési javaslatként a nevelési-oktatási intézmények munkatársai és a szülők közötti kapcsolat elmélyítését	Nevelési-oktatási intézmények munkatársai és a szülők közötti kapcsolat elmélyítése sikerrel jár	nincs	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030, Új Roma Stratégia (2019-2030), Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024), "Legyen jobb a gyermekeknek" Stratégia (2007-2032)	A nevelési-oktatási intézmények munkatársai és a szülők közötti kapcsolat elmélyítése érdekében szülő klubok és családi napok szervezése	polgármester	2027. 12. 31. (péntek)	Működő szülő klubok, megvalósult családi napok száma	Pályázati források	Lakosság motiválása, folyamatos érdeklődés fenntartása	nem releváns	

		fogalmazzuk meg (pl. szülő klub, családi napok).										
3	3-14 éves korosztály egészségfejlesztése, egészségtudatosság ösztönzése (pl. egészség- és sportnapok, nyári táborok szervezése az egészséges életmódra nevelés jegyében, táplálkozási ismeretek fejlesztése, lelki segítség nyújtás, pszichés megsegítés))	A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön beazonosított problémaként merült fel a gyermekeket érintő súlyos egészségügyi problémák megléte. Ezért célként fogalmazzuk meg a 3-14 éves korosztály egészségfejlesztését, az egészségtudatosság ösztönzését (pl. egészség- és sportnapok).	Nő az egészségtudatosság a fiatal generáció hozzáállásában	Sellyei Járási Esélyteremtő Programterv	Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024), „Legyen jobb a gyermekeknek!” Nemzeti Stratégia (2007-2032)	A fiatal korosztály egészségfejlesztése, egészségtudatosság ösztönzése, egészség- és sportnapok szervezése a bevonásukkal	polgármester	2027. 12. 31. (péntek)	Megvalósult sport- és egészségnapok száma, szervezett táborok száma	Pályázati források, háziorvos, védőnő, testnevelés tanárok, edzők bevonása	Fiatalok ösztönzése, érdeklődés fenntartása, folyamatos monitoring tevékenység	A probléma több település is érint, így a Sellyei Közös Önkormányzati Hivatalhoz tartozó települések szoros együttműködése komolyabb megoldást jelenthet a problémák megoldására.
4	Szülők ismereteinek bővítése a gyermekgondozás, -nevelés terén; helyes, támogató szülői attitűd kialakítása	A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön beazonosított problémaként merült fel a veszélyeztetett gyermekek magas száma. Ezért igyekszünk a szülők ismereteinek bővítését célzó programokat megvalósítani a gyermekgondozás, -nevelés terén, a helyes, támogató szülői attitűd kialakítása végett.	Helyes, támogató szülői attitűd kialakítása	Sellyei Járási Esélyteremtő Programterv	Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024), "Legyen jobb a gyerekeknek" Nemzeti Stratégia (2007-2032)	Szülők ismereteinek bővítése a gyermekgondozás, -nevelés terén; helyes, támogató szülői attitűd kialakítása	polgármester	2027. 12. 31. (péntek)	Megtartott tanácsadások száma és az azon megjelent személyek száma	Pályázati forrás, védőnő, családsegítők bevonása	Lakosság motiválása, érdeklődés fenntartása, folyamatos monitoring tevékenység	nem releváns

5	Hátrányos helyzetű gyermekek tehetség gondozása, ill. támogatása ösztöndíj formájában	A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön beazonosított problémaként merült fel, hogy a végzettség nélküli iskolaelhagyók száma folyamatosan növekszik. Ezért fontos feladat lenne a hátrányos helyzetű gyermekek tehesség gondozása, ill. támogatása ösztöndíj formájában.	Hátrányos helyzetű gyermekek tehesség gondozása, támogatása	nincs	Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024), "Legyen jog a gyermekeknek" Nemzeti Stratégia (2007-2032)	Gyermekek tehesség gondozása	polgármester	2027. 12. 31. (péntek)	A továbbtanuló gyermekek és végzettséget szerzett fiatalok száma	Pályázati forrás	Fiatalok motiválása, érdeklődés folyamatos fenntartása	nem releváns
III. A nők esélyegyenlősége												
1	Családi napközi férőhelyeinek bővítése, tapasztalt mentorhálózat kiépítése	A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön beazonosított problémaként merült fel, hogy a térségben nincs bölcsődei ellátás. Ezért a jelenleg is működő családi napközi férőhelyeinek bővítését javasoljuk.	Jól működő családi napközi Sellyén, elegendő férőhellyel	Sellyei Járási Esélyteremtő Programterv	„Legyen jobb a gyermekeknek!” Nemzeti Stratégia(2007-2032), Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia (2010-2021)	Sellyén jelenleg is működő családi napközi férőhelyeinek bővítése	polgármester	2027. 12. 31. (péntek)	Férőhelyek megnövekedett száma	Pályázati forrás	Intézmény folyamatos fejlesztése	nem releváns
2	Szülőklubok szervezése szemléletformálásra, praktikus készségek fejlesztésére, tapasztalatcserére	A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön beazonosított problémaként merült fel a szülői minták és attitűdök rossz alkalmazása, degradálódása.	Szülők szemlélete megváltozik, elsajátítják a foglalkozásokon mutatott készségeket, megosztják egymással tapasztalataikat	Sellyei Járási Esélyteremtő Programterv	"Legyen jobb a gyermekeknek) Nemzeti Stratégia (2007-2032), Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia (2010-2021)	Szülőklubok szervezése szemléletformálásra, praktikus készségek fejlesztésére, tapasztalatcserére	polgármester	2027. 12. 31. (péntek)	Foglalkozások száma, résztvevő személyek száma	Pályázati forrás, védőnő, családsegítők bevonása	Lakosság motiválása, érdeklődés folyamatos fenntartása	A Sellyei Közös Önkormányzati Hivatal több települését is érinti, ezért közös együttműködéssel lehetne legfőképpen a hátrányos helyzetű szülők, anyák

		Fejlesztési javaslatként szülőklubok szervezését tervezzük: szemléletformálásra, praktikus készségek fejlesztésére, tapasztalatcserére.										számára különböző klubokat szervezni.
IV. Az idők esélyegyenlősége												
1	Közösségi, kulturális és hagyományőrző, főként napközbeni programok szervezése az idők részére a közművelődési intézményekben	Az idők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön beazonosított problémaként merült fel, hogy növekszik az egyedül élők aránya, nagy az elmagányosodás kockázata. Megoldást jelentene közösségi, kulturális és hagyományőrző, főként napközbeni programok szervezése az idők részére a közművelődési intézményekben.	Az idők részére történő közösségi, kulturális és hagyományőrző, főként napközbeni programok szervezése által csökkenne az elmagányosodás kockázata	Sellyei Járási Esélyteremtő Programterv	Új Roma Stratégia (2019-2030), Reform Program, Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030, Idősügyi Nemzeti Stratégia (2023-2024)	Közösségi, kulturális és hagyományőrző, főként napközbeni programok szervezése az idők részére a közművelődési intézményekben	polgármester	2027. 12. 31. (péntek)	Közösségi programok száma és a résztvevő személyek száma	Pályázati forrás	Idők motiválása, érdeklődés folyamatos fenntartása	nem releváns
2	Felhívni az idők figyelmét, hogy ne engedjenek be idegeneket a lakásukba és tájékoztatni kell őket a lehetőségeikről	Az idők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön beazonosított problémaként merült fel, hogy az egyedül maradt idős emberek bárkiben megbíznak és beengedik őket a lakásukba, ezek az idegenek pedig kirabolják őket.	Felhívni az idők figyelmét, hogy ne engedjenek be idegeneket a lakásukba és tájékoztatni kell őket a lehetőségeikről	Sellyei Járási Esélyteremtő Programterv	Idősügyi Nemzeti Stratégia (2023-2024)	Figyelemfelkeltő programok szervezése az idők részére, a rendőrség bevonásával	polgármester	2027. 12. 31. (péntek)	Figyelemfelkeltő rendezvények száma és a résztvevők száma	Pályázati forrás, rendőrség bevonása	Érdeklődés fenntartása, folyamatos monitoring tevékenység	nem releváns

		Ezért szükséges felhívni a figyelmüket, arra, hogy ne engedjenek be idegeneket a lakásukba és tájékoztatni kell az időseket a lehetőségeikről.										
3	Adatbázis készítése az idők informatikai képzettségéről, informatikai képzések szervezése	Az idők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön beazonosított problémaként merült fel, hogy az idők informatikai jártassága nem ismert. Ezért célszerű lenne egy adatbázis készítése az informatikai képzettségükről.	Megismerni az idők informatikai képzettségét és annak megfelelő képzések szervezése	Sellyei Járási Esélyteremtő Programterv	Magyar Nemzeti Felzárkóztatási Stratégia 2030, Idősügyi Nemzeti Stratégia (2023-2024)	Adatbázis készítése az idők informatikai képzettségéről, képzések szervezése	polgármester	2027. 12. 31. (péntek)	Adatbázis létrejötte, részletessége, képzések száma, és az azon résztvevők száma	Pályázati forrás, Önkormányzati humán erőforrás	Az adatbázis folyamatos karbantartása, idők motiválása képzéseken való részvételre	nem releváns
4	Tájékoztató előadássorozatok, gyakorlatias programok szervezése a könyvtárban, vagy a művelődési házban	Az idők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön beazonosított problémaként fogalmazódott meg, hogy kevés tájékoztatást kapnak az idők a felelősségteljes pénzgazdálkodás, az elektronikus hivatali ügyintézés, a számítástechnikai eszközök és az internet használatának témájában. Ezért szükséges tájékoztató előadássorozatok,	Tájékoztató előadássorozatok, gyakorlatias programok szervezése a könyvtárban, vagy a művelődési házban az idők részére	Sellyei Járási Esélyteremtő Programterv	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkóztatási Stratégia 2030, Idősügyi Nemzeti Stratégia (2023-2024)	Az idők tájékoztatása a felelősségteljes pénzgazdálkodás, az elektronikus hivatali ügyintézés, a számítástechnikai eszközök és az internet használatának témájában	polgármester	2027. 12. 31. (péntek)	Előadások száma, résztvevők száma	Pályázati forrás, külső szakemberek bevonása	Idők motiválása, érdeklődés fenntartása, folyamatos monitoring tevékenység	nem releváns

		gyakorlatias programok szervezése a könyvtárban, vagy a művelődési házban.										
5	A vonatkozó települési támogatások igénylésének és szabályozásának átgondolása a testületi tagok észrevételei szerint és a rendelkezésre álló források átcsoportosítása	Beazonosított probléma, hogy az alacsony összegű nyugdíjak miatt gondot okoz a gyógyszer kiváltása, lakhatás fenntartása.	Új, átgondolt települési támogatások megalkotása, a rendelkezésre álló források átcsoportosítása.	Sellyei Járási Esélyteremtő Programterv	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkóztatási Stratégia 2030, Időügyi Nemzeti Stratégia (2023-2024)	A vonatkozó települési támogatások igénylésének és szabályozásának átgondolása a testületi tagok észrevételei szerint és a rendelkezésre álló források átcsoportosítása.	polgármester	2027. 12. 31. (péntek)	új, átgondolt támogatási formák száma	Önkormányzati humán erőforrás	Folyamatos monitoring	nem releváns
V. A fogyatékkal élők esélyegyenlősége												
1	Naprakész adatbázis készítése a település fogyatékkal élő személyeiről és betegségeik kategorizálása	A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön beazonosított problémaként fogalmazódott meg, hogy az érintett személyekről készített adatbázisa az önkormányzatnak nem naprakész. Így fejlesztésként javasoljuk egy naprakész adatbázis készítését a település fogyatékkal élő személyeiről, betegségeik kategorizálásával.	Naprakész adatbázis készítése a település fogyatékkal élő személyeiről és betegségeik kategorizálása	Sellyei Járási Esélyteremtő Programterv	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkóztatási Stratégia 2030, Országos Fogyatékosügy Program (2015-2025)	Egy naprakész adatbázis készítése a település fogyatékkal élő személyeiről, betegségeik kategorizálásával	polgármester	2027. 12. 31. (péntek)	Elkészült adatbázis, annak részletessége	Önkormányzati humán erőforrás	Az adatbázis folyamatos karbantartása szükséges	nem releváns
2	Speciálisan a fogyatékkal élő személyek foglalkoztatási	Beazonosított probléma, hogy a településen nincs munkalehetőség a	A településen nincs munkalehetőség a fogyatékkal élő személyek számára,	Sellyei Járási Esélyteremtő Programterv	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkóztatási Stratégia 2030,	Speciálisan a fogyatékkal élő személyek foglalkoztatási	polgármester	2027. 12. 31. (péntek)	Speciális munkahelyek száma.	Pályázati forrás	Folyamatos monitoring	A Sellyei Közös Önkormányzati Hivatal több települését is

	lehetőségeinek megteremtése	fogyatékkal élő személyek számára.	ezért cél lenne a speciálisan fogyatékkal élők foglalkoztatási lehetőségeinek megteremtése.		Országos Fogyatékosügyi Program (2015-2025)	lehetőségeinek megteremtése.						érintő probléma, melyet közös együttműködéssel megoldhatunk.
--	-----------------------------	------------------------------------	---	--	---	------------------------------	--	--	--	--	--	--

3. Megvalósítás

3.1 A megvalósítás előkészítése

Önkormányzatunk az általa fenntartott intézmények vezetői számára feladatul adja és ellenőrzi, a településen működő nem önkormányzati fenntartású intézmények vezetőit pedig partneri viszony során kéri, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Programot valósítsák meg, illetve támogassák.

Önkormányzatunk azt is kéri intézményeitől és partnereitől, hogy vizsgálják meg, és a program elfogadását követően biztosítsák, hogy az intézményük működését érintő, és az esélyegyenlőség szempontjából fontos egyéb közszolgáltatásokat meghatározó stratégiai dokumentumokba és iránymutatásokba épüljenek be és érvényesüljenek az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó azon kötelezettségek, melyek az önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjában részletes leírásra kerültek.

Önkormányzatunk elvárja, hogy intézményei a Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Tervében szereplő vállalásokról, az őket érintő konkrét feladatokról intézményi szintű akcióterveket és évente cselekvési ütemterveket készítsenek.

Önkormányzatunk a HEP kidolgozására és megvalósítására, továbbá értékelésére, ellenőrzésére és az ennek során nyert információk visszacsatolására, valamint a programba történő beépítésének garantálására **Helyi Esélyegyenlőségi Programért Felelős Fórumot** hoz létre és működtet.

A fentiekkel kívánjuk biztosítani, hogy az HEP IT-ben vállalt feladatok településünkön maradéktalanul megvalósuljanak.

3.2 A megvalósítás folyamata

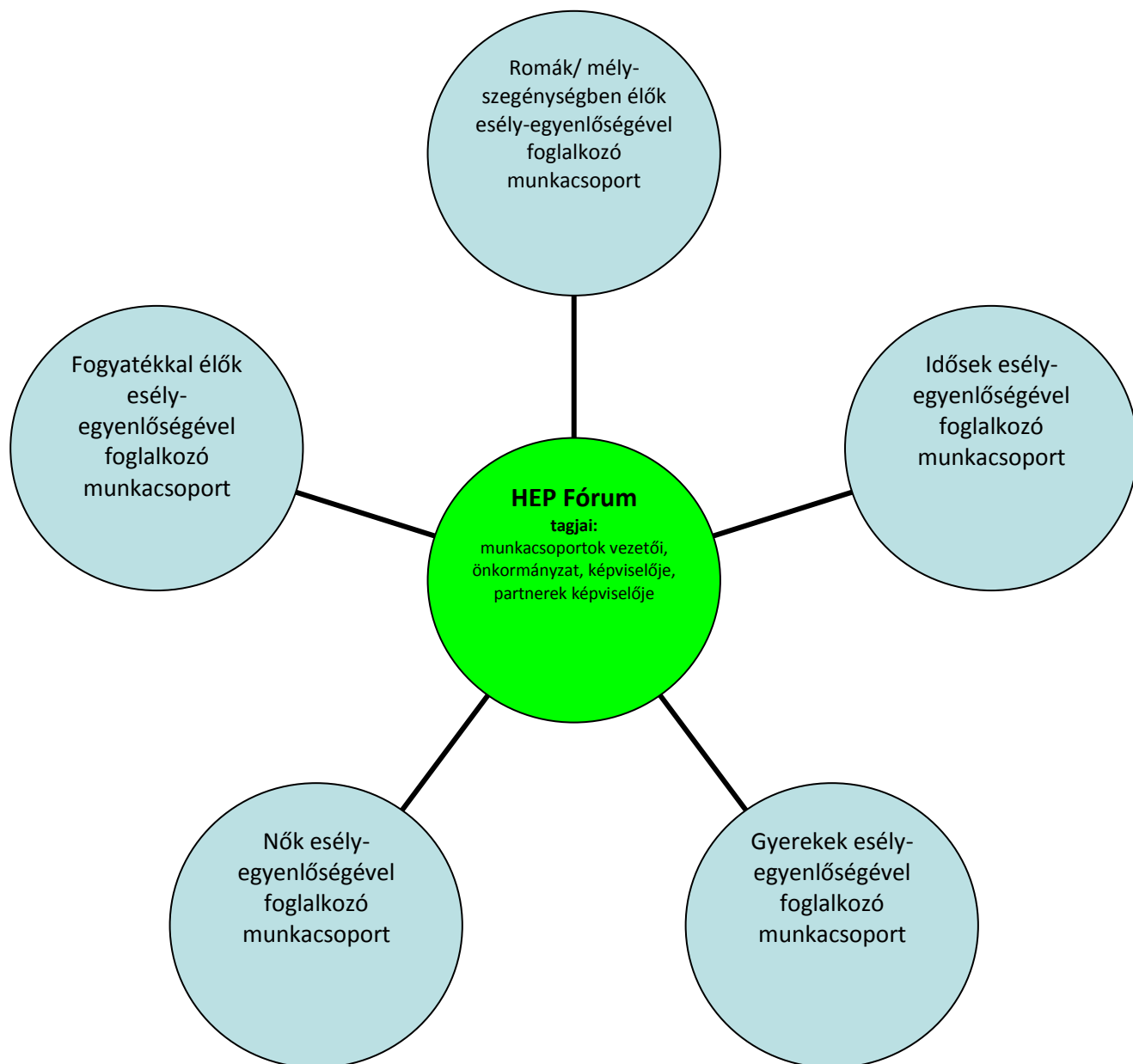
A társadalmi partnerség és együttműködés egyik eszköze a HEP Fórumok szervezése lehet. HEP Fórumok segítségével a helyi állami, önkormányzati, egyházi és civil szervezetek között a hatékonyabb együttműködés alakulhat ki. a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosításában, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazásában, összehangolásában, valamint a HEP intézkedéseinek megvalósításában, megkönnyítve így az önkormányzatok esélyteremtő feladatainak ellátását.

A HEP Fórum feladatai:

- a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosítása, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazása, összehangolása,
- a HEP intézkedéseinek megvalósításában, az HEP IT megvalósulásának figyelemmel kísérése, a HEP IT-ben lefektetett célok megvalósulásához szükséges beavatkozások évenkénti felülvizsgálata,

- annak figyelemmel kísérése, hogy a megelőző időszakban végrehajtott intézkedések elősegítették-e a kitűzött célok megvalósulását, és az ezen tapasztalatok alapján esetleges új beavatkozások meghatározása
- a HEP IT aktualizálása, az esetleges változások beépítése a HEP IT-be, a módosított HEP IT előkészítése képviselő-testületi döntésre
- az esélyegyenlőséggel összefüggő problémák megvitatása
- a HEP IT és az elért eredmények nyilvánosság elé tárása, dokumentálása, kommunikálása

Az esélyegyenlőség fókuszban lévő célcsoportjaihoz és/vagy kiemelt problématerületekre a terület aktorainak részvételével tematikus munkacsoportokat alakíthatunk 2 ezer fő feletti településeken (opcionális) az adott területen kitűzött célok megvalósítása érdekében. A munkacsoportok vezetői egyben tagjai az Esélyegyenlőségi Fórumnak is, a munkacsoportok rendszeresen (minimum évente) beszámolnak munkájukról az Esélyegyenlőségi Fórum számára.

A HEP Fórum működése:

A Fórum legalább két évente, a felülvizsgálatok és az új HEP elfogadása előtt, de szükség esetén ennél gyakrabban ülésezik.

A Fórum működését megfelelően dokumentálja, üléseiről jegyzőkönyv készül.

A Fórum javaslatot tesz az HEP IT megvalósulásáról készített beszámoló elfogadására, vagy átdolgoztatására, valamint szükség szerinti módosítására.

A HEP Fórum egy-egy beavatkozási terület végrehajtására felelőst jelölhet ki tagjai közül.

A HEP Fórumok javasolt összetétele:

Tagok

- a település polgármestere,
- a település/közös önkormányzatok jegyzője,
- helyi nemzetiségi önkormányzatok vezetői,
- beavatkozási területekhez kapcsolódó önkormányzati bizottságok képviselői,
- helyi/térségi releváns közszolgáltató intézmények képviselői,
- meghatározó helyi/térségi gazdasági szereplők, munkáltatók képviselői,
- 2 000 fő lakosságszám feletti települések esetében a Szociálpolitikai Kerekasztal képviselői,
- helyi jelzőrendszeri felelős,
- a településen működő - a HEP célcsoportjai kapcsán érintett - civil szervezetek és egyházak képviselői,
- A HEP intézkedési tervében szereplő intézkedések végrehajtásáért felelős intézmények, szervezetek képviselői,
- a település HEP referense,
- a rendvédelmi és közbiztonsági szervezetek képviselői,
- egyéb tagok (pl. tapasztalati szakértőként valamely célcsoportban érintett személy, vagy a településen aktív szerepet vállaló személyek).

Állandó meghívottak

- a település képviselő-testületének tagjai,
- az illetékes esélyegyenlőségi mentor,
- tankerületi központ képviselője,
- környező települések önkormányzati szereplői,
- járási jelzőrendszeri tanácsadó,
- egyéb meghívottak (járási hivatalok beavatkozási területekhez és célcsoportokhoz kapcsolódó szervezeti egységeinek képviselői, térségi felzárkózási programok képviselői).

3.3 Monitoring és visszacsatolás

A Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósulását, végrehajtását a HEP Fórum ellenőrzi, és javaslatot készít a HEP szükség szerinti aktualizálására az egyes beavatkozási területek felelőseinek, illetve a létrehozott munkacsoportok beszámolóinak alapján.

3.4 Nyilvánosság

A program elfogadását megelőzően, a véleménynyilvánítás lehetőségének biztosítása érdekében nyilvános fórumot hívunk össze.

A véleményformálás lehetőségét biztosítja az Helyi Esélyegyenlőségi Program nyilvánosságra hozatala is, valamint a megvalósítás folyamatát koordináló HEP Fórum első ülésének mihamarabbi összehívása.

A nyilvánosság folyamatos biztosítására legalább évente tájékoztatjuk a program megvalósításában elért eredményekről, a monitoring eredményeiről a település döntéshozóit, tisztségviselőit, az intézményeket és az együttműködő szakmai és társadalmi partnereket képviselőit.

A HEP Fórum által végzett monitoring vizsgálatok eredményeit nyilvánosságra hozzuk a személyes adatok védelmének biztosítása mellett. A nyilvánosság biztosítására az önkormányzat honlapja, a helyi média áll rendelkezésre. Az eredményekre felhívjuk a figyelmet az önkormányzat és intézményeinek különböző rendezvényein, beépítjük kiadványainkba, a tolerancia, a befogadás, a hátrányos helyzetűek támogatásának fontosságát igyekszünk megértetni a lakossággal, a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében.

3.5 Kötelezettségek és felelőség

Az esélyegyenlőséggel összefüggő feladatokért az alábbi személyek/csoportok felelősek:

A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáért az önkormányzat részéről a polgármester felel.

- Az ő feladata és felelősége a HEP Fórum létrejöttének szervezése, működésének sokoldalú támogatása, az önkormányzat és a HEP Fórum közötti kapcsolat biztosítása.
- Folyamatosan együttműködik a HEP Fórum vezetőjével.
- Felelőségi körébe tartozó, az alábbiakban felsorolt tevékenységeit a HEP Fórum bevonásával és támogatásával végzi. Így
 - o Felel azért, hogy a település minden lakója és az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen a Helyi Esélyegyenlőségi Program.
 - o Figyelemmel kíséri azt, hogy az önkormányzat döntéshozói, tisztségviselői és intézményeinek dolgozói megismerik és követik a HEP-ben foglaltakat.
 - o Támogatnia kell, hogy az önkormányzat, illetve intézményeinek vezetői minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget a HEP végrehajtásához.

- Kötelessége az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben meg tennie a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményezni, és a jogsértés következményeinek elhárításáról intézkedni

A település vezetése, az önkormányzat tisztségviselői és a települési intézmények vezetői

- felelősek azért, hogy ismerjék az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokat, biztosítsák a diszkriminációmentes intézményi szolgáltatásokat, a befogadó és toleráns légkört, és megragadjanak minden alkalmat, hogy az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteiket bővítő képzésen, egyéb programon részt vegyenek.
- Felelősségük továbbá, hogy ismerjék a HEP IT-ben foglaltakat és közreműködjenek annak megvalósításában.
- Az esélyegyenlőség sérülése esetén hivatalosan jelezzék azt a HEP IT kijelölt irányítóinak.
- Az önkormányzati intézmények vezetői intézményi akciótervben gondoskodjanak az Esélyegyenlőségi Programban foglaltaknak az intézményükben történő maradéktalan érvényesüléséről.

Szükséges továbbá, hogy a jogszabály által előírt feladat-megosztás, együttműködési kötelezettség alapján a települési önkormányzattal kapcsolatban álló szereplők ismerjék a HEP-et, annak megvalósításában aktív szerepet vállaljanak.

3.6 Érvényesülés, módosítás

Amennyiben a **kétévente előírt** – de ennél gyakrabban, pl. évente is elvégezhető - **felülvizsgálat** során kiderül, hogy a HEP IT-ben vállalt célokat nem sikerül teljesíteni, **a HEP Fórum megvitatja a beavatkozási tevékenységek korrekciójára, kiegészítésére vonatkozó intézkedési tervjavaslatát** annak érdekében, hogy a célok teljesíthetők legyenek.

Az HEP IT-t mindenképp módosítani szükséges, ha megállapításaiban lényeges változás következik be, illetve amennyiben a tervezett beavatkozások nem elegendő módon járulnak hozzá a kitűzött célok megvalósításához.

Az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben az HEP IT végrehajtásáért felelős személy megteszi a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményez, és intézkedik a jogsértés következményeinek elhárításáról.

4. Elfogadás módja és dátuma

I. A Marócsa község Helyi Esélyegyenlőségi Programjának szakmai és társadalmi vitája megtörtént. Az itt született észrevételeket a megvitatást követően a HEP Intézkedési Tervébe beépítettük.

II. Ezt követően Marócsa község képviselő-testülete a Helyi Esélyegyenlőségi Programot (melynek része az Intézkedési Terv) megvitatta és azt a 6/2023.(II.14.) számú határozatával elfogadta.

Csatolt melléklet:

- képviselő testület elfogadó határozatának kivonata

Marócsa, 2023. február 27.

Sellyei Közös Önkormányzati Hivatal Jegyzője

7960 Sellye, Dózsa György u. 1.

Tel: Fax: 73/580-900

E- mail: hivatal@sellye.hu

Kivonat

Marócsa Község Önkormányzat Képviselő-testületének **2023. február 14-én tartott rendes nyilvános** üléséről.

Marócsa Község Önkormányzata képviselő-testülete **3 igen szavazattal, tartózkodás ellenszavazat nélkül** a következő határozatot hozta:

6/2023.(II.14.) sz. KT Határozat

Marócsa Község Önkormányzata Helyi Esélyegyenlőségi Programjának felülvizsgálatáról

Marócsa Község Önkormányzata képviselő-testülete „az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról” szóló 2003. évi CXXV. törvény és a kapcsolódó jogszabályoknak megfelelő szerkezetben megalkotott, Marócsa Község Önkormányzata Helyi Esélyegyenlőségi Programját felülvizsgálta, s azt az írásbeli előterjesztés szerinti tartalommal elfogadja.

Határidő: azonnal

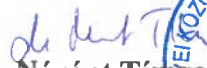
Felelős: polgármester

Berta Jenőné s. k.
polgármester

dr. Nóránt Tímea s.k.
jegyző

Kivonat hiteles:

Sellye, 2023. február 14.

dr. Nóránt Tímea
jegyző

